Programmabegroting 2024-2027

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Begroting in 1 oogopslag 4
Programma's 5
Politiek dichtbij 6
Wonen en leefbaarheid 17
Werken en leren 43
Zorgen en samenleven 57
Overzicht algemene dekkingsmiddelen 86
Paragrafen 89
Lokale heffingen 90
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 96
Onderhoud kapitaalgoederen 106
Financiering 110
Bedrijfsvoering 115
Verbonden partijen 119
Grondbeleid 126
Openbaarheidsparagraaf 132
Financiële begroting 133
Inleiding 134
Overzicht baten en lasten (2022 - 2024) 135
Overzicht baten en lasten (2025 - 2027) 136
Uitgangspunten 137
Meerjarige incidentele baten en lasten per programma 138
Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves 2024-2025 142
Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2026-2027 144
Meerjarenbegroting 2024 - 2027 146
Meerjarige ontwikkelingen reserves en voorzieningen 147
Investeringsplan 148
Subsidies 150
Overzicht producten 153
Overzicht taakvelden 158
Overzicht beleidsindicatoren 160
Geprognosticeerde balans 167

Inleiding

In deze Programmabegroting 2024 zijn alle voorstellen zoals vastgesteld in de Voorjaarsnota 2023 verwerkt. De financiële uitgangspositie van de gemeente Zutphen is goed. De begroting is meerjarig sluitend en biedt een solide basis om ambities te verwezenlijken en komende investeringen te financieren.

Zoals in de Voorjaarsnota 2023 is vastgelegd is er een aantal grote opgaven waar we de komende jaren prioriteit aan geven. Het gaat om:

- Kansengelijkheid en voldoende werk
- Toekomstgerichte gemeente
- Sterke en inclusieve samenleving

We bouwen hierbij voort op ons coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit' en spelen tegelijkertijd in op de actualiteit. In de verschillende programma's zijn deze opgaven vertaald naar doelen en inzet. De ambities uit de Voorjaarsnota zijn daarbij gekoppeld aan de al in gang gezette ontwikkelingen en het reguliere werk.

Structureel sluitende begroting

De programmabegroting 2024 – 2027 is structureel sluitend. Dit betekent dat voor alle begrotingsjaren de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Het jaar 2026 is ook structureel sluitend maar heeft in relatie tot de overige begrotingsjaren een gering begrotingsoverschot. Net als veel andere gemeenten zien wij dat de ruimte om te investeren geringer wordt en de vooruitzichten vanuit het Rijk voor de komende jaren stemmen ons niet optimistisch. Het is mede te danken aan ons financieel beleid over de afgelopen jaren dat 2026 structureel sluitend is maar wij herkennen de geluiden van andere gemeenten die in financieel zwaar verkeer verkeren.

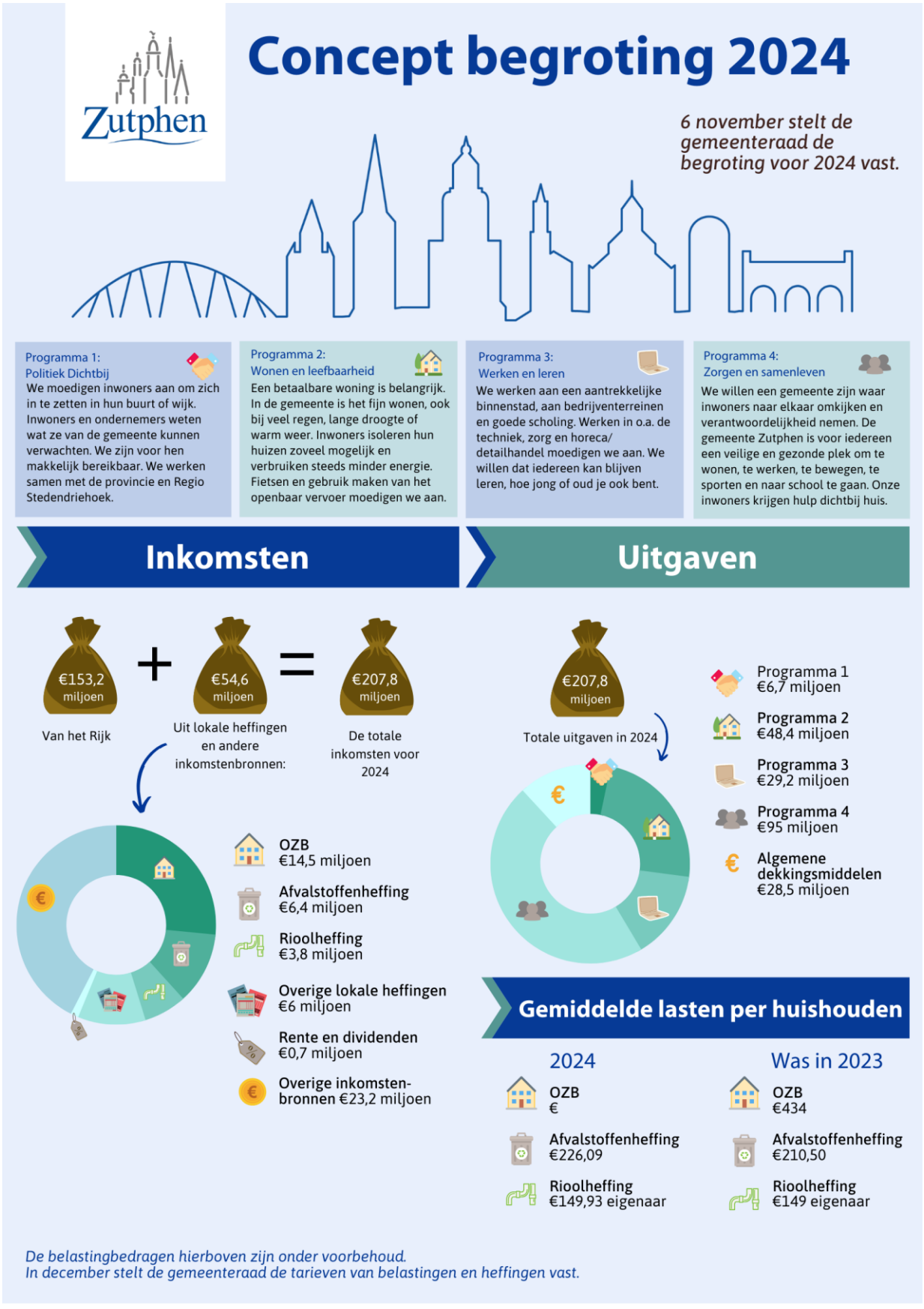
Zoals in de Voorjaarsnota 2023 al is vermeld wordt in 2024 een aantal kredieten beschikbaar gesteld om daarmee noodzakelijke investeringen te kunnen uitvoeren. Dan gaat het met name om investeringen in gebiedsontwikkeling en woningbouw, ook wordt in 2024 een krediet beschikbaar gesteld voor de Hanzehof. De lasten van dit krediet komen voor het eerst in 2027 in onze begroting.

In de Voorjaarsnota 2023 is nog aangegeven dat de investering in het warmtenet Helbergen werd ondergebracht in de risicoparagraaf. Nu de kans ondertussen meer dan 90% is dat de investering moet plaatsvinden brengen we deze -vanuit onze afspraken tot realistisch ramen- onder in een reserve.

Portefeuilleverdeling

De actuele portefeuilleverdeling van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen vindt u op Portefeuilleverdeling burgemeester en wethouders gemeente Zutphen.

Begroting in 1 oogopslag

Programma's

Politiek dichtbij

Ambitie

Lokaal betrokken en wijkgericht

Wij zijn een open en laagdrempelige gemeente, dicht bij alle inwoners. We zijn zichtbaar in stad, dorp en wijken. We staan voor democratische vernieuwing en een betrouwbare overheid.

We maken gebruik van de aanwezige kwaliteiten in de samenleving. We stimuleren dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurten actief oppakken wat zij zelf kunnen. Samen werken wij verder aan een inclusief Zutphen waarin inwoners met elkaar verbonden zijn, naar elkaar omkijken, waarin iedereen van betekenis is. Waar elke wijk een herkenbare identiteit heeft die door de wijkbewoners zelf gekozen is.

We hebben in onze dienstverlening oog voor de menselijke maat. We zorgen ervoor dat zaken zorgvuldig worden opgepakt en dat we transparant en aanspreekbaar zijn. Onze dienstverlening is toegankelijk en begrijpelijk, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen. We sluiten aan bij landelijke standaarden voor (digitale) dienstverlening.

Onze inwoners zien de gemeente Zutphen als een benaderbare, betrouwbare en transparante organisatie met een open blik. Onze communicatie is duidelijk, efficiënt, toegankelijk, inclusief en betrouwbaar.

Over gemeentegrenzen heen

Wij zetten ons in voor een goede samenwerking met de regio Stedendriehoek, onze buurgemeenten en de provincie Gelderland. Wij zien het belang van samenwerking met andere gemeenten zoals met de middelgrote steden in Gelderland en landelijk (RS4 en M50) en de Achterhoek. Als gemeente staan wij voor meervoudige en maatschappelijke opgaven. Die opgaven gaan over onze gemeentegrens heen, vragen grote investeringen en hebben soms conflicterende belangen. De rol van de regio neemt daardoor aan belang toe. Ook het Rijk verwacht in toenemende mate van regio's, dat zij een rol pakken in complexe maatschappelijke opgaven zoals de Regionale Energietransitie en het woon- en stikstofdossier.

Doelen en inzet

Product 001 Bestuur

Doelen

- Onze bestuursstijl is gericht op samenwerking. Zowel met onze inwoners en lokale partners als met partners in de netwerken. Wij zijn zichtbaar, makkelijk benaderbaar en kunnen alert reageren op ontwikkelingen.
- Wij zijn actief en werken samen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.
- Wij willen de gemeente Zutphen zodanig positioneren in netwerken en (regionale) samenwerkingen dat dit ten goede komt aan onze ambities en opgaven.
- Wij vergroten en delen onze kennis met partners als VNG, de middelgrote gemeenten in Nederland (M50), de middelgrote Gelderse gemeenten (RS4) en de provincie Gelderland.

- Wij hebben een goede relatie met onze buurgemeenten uit de Regio Stedendriehoek en de Regio Achterhoek. Bij ontwikkelingen over onze gemeentegrenzen heen, met effecten voor onze buurgemeenten, zoeken wij in een vroeg stadium contact.

Inzet

- In de visie op dienstverlening is onze zichtbaarheid een belangrijk onderdeel. Om te weten hoe inwoners dit ervaren, gaan wij dit onderzoeken. De uitkomsten nemen wij mee in het uitvoeringsplan voor de visie op dienstverlening. Het gaat om zichtbaarheid van medewerkers en bestuurders 'buiten', in contact met inwoners, of in de openbare ruimte, op social media en in het gemeentehuis.
- We zetten ook in op betere zichtbaarheid van de gemeenteraad. Dit doen wij samen met de griffie via expliciete communicatie en bestuurlijke vernieuwing.
- In 2024 organiseert de raad een festival van de toekomst 2050. Dit festival bereiden we in 2023 voor in overleg met de gemeenteraad. De uitkomsten van dit festival nemen we -indien relevant- mee in het verdere proces van de omgevingsvisie.
- Ten aanzien van voorstellen en initiatieven en inwoners, ondernemers en instellingen geldt een benadering van 'ja mits'.
- Wij pakken een proactieve rol op in het onderhouden van de verschillende netwerken. Daar waar we samen kunnen optrekken met deze partijen, bijvoorbeeld om in aanmerking te komen voor fondsen van het Rijk, zoeken we actief naar verbindingen. Een goede samenwerking binnen Oost-Nederland, zoals met de provincie, de Regio Stedendriehoek, de Achterhoek en onze buurgemeenten is belangrijk om de grote opgaven rondom woningbouw, bereikbaarheid, energie en klimaat te realiseren. Ook de samenwerking binnen de VNG, de middelgrote gemeenten in Nederland (M50) en de middelgrote Gelderse gemeenten (RS4) en de Achterhoek zijn van belang om doelen te bereiken. Wij blijven actief participeren in de verschillende netwerken en samenwerkingsverbanden en wij zetten ons in om de gezamenlijke lobbykracht te gebruiken.
- In de Regio Stedendriehoek werken wij aan de Uitvoeringsagenda 2023-2030 en onderzoeken wij de mogelijkheden van een investeringsplatform. De agenda bestaat uit 3 programma's. In Programma Slimme, groene verstedelijking staan opgaven als wonen (inclusief uitvoering Woondeal), bereikbaarheid, energietransitie en voorzieningen. Het programma Vitaal landelijk gebied gaat over opgaven als klimaatadaptatie, stikstof en landbouwtransitie. Programma Regionale economie van de toekomst gaat over het blijvend versterken van een goed vestigingsklimaat en grote opgaven zoals personeelstekorten en digitalisering.
- Binnen het kader van deze uitvoeringsagenda werken wij in de regio en de provincie samen aan concrete opgaven/projecten die voor de gemeente Zutphen belangrijk zijn, zoals:
    - De uitvoering van de Woondeal Stedendriehoek (2022-2030).
    - Het actualiseren van de regionale visie op beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
    - Het uitvoeren van het regionale plan van aanpak Huisvesting arbeidsmigranten.
    - Een onderzoek van de mogelijkheden voor een Innovatiecampus.
    - Een nieuw Regionaal Plan Werklocaties.
    - Het verduurzamen van werklocaties, waaronder het verder werken aan het project Smart Energy Hub De Mars.

    - De regionale energietransitie (RES)
    - Gezamenlijke lobbyactiviteiten voor bijvoorbeeld vervoer over spoor (goederenvervoer en de doortrekking spoorlijn Apeldoorn-Winterswijk) en vervoer over water (bevaarbaarheid IJssel, Industriehaven en Oude IJsselbrug)
    - De snelfietsroute Zutphen – Deventer (F348)
    - De verdere uitwerking van snelladen en laadinfrastructuur voor de logistieke sector.
    - De doorontwikkeling van de Techniekfabriek.
- Het Rijk besluit begin 2024 op onze regionale aanvraag Regiodeal Regio Stedendriehoek die wij in 2023 hebben ingediend. Bij een positief besluit, werken we de deal in 2024 verder uit in concrete regionale programma's. Het is dan de bedoeling om eind 2024 de deal met het Rijk te sluiten.
- In het bestuur van de Regio Stedendriehoek zijn wij verantwoordelijk voor de regionale portefeuille Slimme, groene verstedelijking en vervullen wij de rol van vice-voorzitter.
- Wij hebben een actieve rol in het netwerk van middelgrote gemeenten in Nederland (M50) door onze rol als vice-voorzitter in het Dagelijks Bestuur. Met het netwerk zetten we in op lobby en kennisuitwisseling op fysieke, sociale en financiële thema's, waaronder streekziekenhuizen, de woningbouwopgave en financiële afspraken Rijk - gemeenten.
- Met Doetinchem, Harderwijk en Tiel (RS4) werken we samen met de provincie aan onderwerpen in onze gemeenten: aantrekkelijke toekomstbestendige binnensteden, vernieuwende culturele voorzieningen, en erfgoed als visitekaartje.
- In de zorgregio Midden IJssel/Oost Veluwe maken we onder andere afspraken over gezamenlijke inkoop van jeugd- en Wmo-voorzieningen. Met de regiogemeenten geven wij samen uitvoering aan de Regiovisie Beschermd Wonen. En werken we samen aan projecten uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). (zie programma 4).
- Andere voorbeelden van samenwerkingsverbanden zijn bijvoorbeeld de Veiligheidsregio , Tribuut, Omgevingsdienst (ODA), Veilig thuis, de GGD en de Arbeidsmarktregio. Op het gebied van toerisme werken we samen met het Hanzestedenverbond en de stichting Achterhoek Toerisme. Bij de inhoudelijke programma's komen wij hierop terug.

Product 003 Burgerzaken

Doelen

- Onze (interne en externe) dienstverlening is helder en sluit aan op de vraag van inwoners en ondernemers.
- Producten en diensten zijn toegankelijk, met duidelijke stappen, korte doorlooptijden en heldere antwoorden.
- De verkiezingen verlopen goed en zorgvuldig.

Inzet

- Er komt een bruikbare uitvoeringsagenda van de visie op dienstverlening waarin we prioriteiten aangeven.
- Wij blijven werken 'op afspraak'.
- Onze dienstverlening is vrijwel geheel gedigitaliseerd daar waar het kan en daar waar nodig passen we maatwerk toe.

- Wij bieden hulp en uitleg bij (digitale) aanvragen in het gemeentehuis.
- Wij organiseren in juni 2024 de verkiezingen voor het Europese Parlement. Die organisatie wordt steeds complexer, zowel op het gemeentehuis als op de stembureaus. Er is een aantal oorzaken zoals veranderende wetgeving, de toename van het aantal stembureaus en de verzwaring van het proces op de stembureaus. Daarom gaan we in 2024 de organisatie en de randvoorwaarden verbeteren. De ervaringen van de verkiezingen van november 2023 nemen we hierbij mee.

Product 005 Communicatie

Doelen

- Ons doel is een zo goed mogelijke verbinding met onze samenleving: we zien en horen wat er in stad en dorp gebeurt.
- Onze communicatie is helder, inclusief, efficiënt en betrouwbaar.
- Ons taalgebruik is begrijpelijk: in al onze communicatie(middelen) gebruiken we duidelijke taal.
- Wij zetten onze goede relatie met de media in om onze inwoners optimaal te informeren.
- Onze interne communicatie ondersteunt een goede verbinding tussen collega's, bestuur en directie
- We organiseren onze crisiscommunicatie effectief.

Inzet

- In onze communicatie staat de inwoner centraal. Wij luisteren naar onze inwoners en sluiten aan bij wat er leeft in de gemeente.
- We zetten onze communicatiekanalen (doel)gericht in. Een paar voorbeelden: We hebben een rol in uitleggen/uitvoering van beleid, dat doen we via onze website, social media en onze mediacontacten. Voor onze rol als werkgever zetten we interne communicatie en arbeidsmarktcommunicatie in.
- Wij communiceren ook over opvattingen die binnen onze gemeente leven. Opvattingen die gaan over maatschappelijke thema's zoals inclusie en discriminatie alsook herdenking, normen en waarden, vrijheid en veiligheid en gemeentelijke activiteiten, dragen wij actief uit.
- Wij versterken de communicatie van de gemeenteraad als bestuursorgaan.
- Wij ondersteunen participatietrajecten waarbij de gemeente inwoners goed en tijdig betrekt bij en informeert over projecten. U leest hier meer over bij onze inzet voor Overheids- en inwonersparticipatie (product 007 Anders Samenwerken).
- Wij maken afspraken met de lokale Zutphense media over uitingen. Wij denken daarbij aan de gemeentepagina, maar ook aan een wekelijkse pagina voor de gemeenteraad, eventuele column en verslaglegging van belangrijke gebeurtenissen in de gemeente.
- Door interne schrijftrainingen en communicatie advies zijn de gemeentelijke teksten zoveel mogelijk op B1 niveau, dus goed leesbaar voor iedereen.
- Bij crisiscommunicatie geven we proactief adviezen gebaseerd op onze kennis van wat er speelt in de samenleving.

Product 007 Anders samenwerken

Wijkgericht werken

Doelen

- We willen een Zutphense samenleving met een sterke sociale basis in vitale wijken en buurten. Een bijpassende ontmoetingsplek of buurthuis kan hier deel van uitmaken.
- We willen door laagdrempelige nabijheid van onszelf en alle partners, ervoor zorgen dat onze inwoners in de wijken de juiste zorg/hulp/steun krijgen. We willen dat inwoners hierdoor het gevoel krijgen dat de overheid er voor hen is. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de lokale democratie.
- We willen dat inwoners gemakkelijk buurtinitiatieven kunnen starten en een bijdrage kunnen krijgen via het Zutphenfonds.

Inzet

- We gaan wijkgericht werken organisatiebreed doorontwikkelen, in denken en doen. We verankeren deze werkwijze in een programma ‘Wijkgericht werken’. Hiervoor stellen we een programmaplan op, gebaseerd op de geleerde lessen en inspirerende voorbeelden van binnen en buiten de gemeente Zutphen. Programma's als GALA, ter uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord, voeren we zoveel mogelijk samen met inwoners in de wijken uit.
- We werken in een netwerk van professionals, inwoners(initiatieven), ondernemers en organisaties aan sterke wijken.
- We formuleren samen met het netwerk een langetermijnvisie op sterke buurten en wijken. Onderwerpen hierin zijn onder andere onze aanwezigheid in de buurten en wijken, en ontmoetingsplekken en buurthuizen.
- We evalueren het Zutphenfonds en kijken wat er nodig is om aan te sluiten bij onze (aangepaste) doelstellingen om buurtinitiatieven te ondersteunen.
- We maken middelen vrij voor cofinanciering van projecten voor sterkere sociale cohesie in de wijken. Op die wijze kunnen meer nationale fondsen en provinciale gelden worden aangetrokken voor projecten.
- Met Perspectief zorgen we voor inzet in de wijken met de uitbreiding van de sociaal makelaars, het opzetten van een vrijwilligerscentrale en versterken van sociale cohesie door collectieve trajecten. (zie programma 4).
- We werken in de doorontwikkeling van de organisatie aan de integrale interne samenwerking door verbindingen te leggen tussen programma’s (zoals energietransitie, Omgevingsvisie, inwoner in beeld), strategische visies en uitvoeringstaken.

Overheids- en inwonerparticipatie

Doelen

- We hebben hetzelfde beeld van overheids- en inwonersparticipatie, zowel bestuurders, raadsleden, ambtenaren als inwoners.

- We kennen de instrumenten om beter samen te werken als inwoners en overheid.
- We weten wat van ons als overheid wordt gevraagd in de samenwerking met inwoners (werkwijze, houding en gedrag).

Inzet

- Wij zetten onze participatie proactief in en wij willen ons uitnodigingenbeleid beter richten en uitvoeren. Vooraf communiceren wij binnen welke kaders participatie kan plaatsvinden, zodat tijdig helder is waarover wel en waarover geen inspraak plaatsvindt. Daarmee wordt de verwachting die inwoners en de gemeente mogen hebben ten aanzien van participatie helder aan de voorkant en kan zij achteraf getoetst worden. De gemeente is daarbij duidelijk dat 'nee' ook een antwoord kan zijn als de publieke belangen uitdrukkelijk zwaarwegender worden geacht dan de individuele belangen.
- Wij maken een beleidskader Participatie dat gebaseerd is op het kader Anders Samenwerken.
- Wij stellen een Participatieverordening op.
- Wij maken een uitvoeringsprogramma Participatie inclusief een instrumentenwaaier.
- Wij passen het kader, de verordening en het uitvoeringsprogramma toe, door onder andere werkafspraken te maken over werkwijze, houding en gedrag, van elkaar te leren en van goede voorbeelden elders.

Gerelateerde informatie

Product Bestuur

- Regionaal perspectief 2030
- Uitvoeringsagenda 2023-2030 Regio Stedendriehoek

Product Communicatie

- Online communicatievisie (2021)

Product Burgerzaken

- I en ICT beleid Zutphen 2021-2023
- I-visie Zutphen 2021-2023

Product Anders samenwerken

- Wijkontwikkelingsplan De Hoven 2015 – 2025
- Handreiking ‘Anders Samenwerken voor een krachtig Zutphen' (2018)
- Handreiking Participatie

Financiën

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten (excl. mutaties reserves)							
001	Bestuur	2.488	3.196	3.459	3.415	3.283	3.268
003	Burgerzaken	1.433	1.370	2.008	2.024	2.084	2.126
005	Communicatie	89	91	93	93	93	93
007	Wijkgericht werken	375	1.098	1.137	677	597	597
Totaal lasten		**4.385**	**5.755**	**6.697**	**6.209**	**6.057**	**6.084**
Baten (excl. mutaties reserves)							
001	Bestuur	-596	-25	-15	-15	-15	-15
003	Burgerzaken	-684	-450	-888	-916	-1.045	-1.118
005	Communicatie						
007	Wijkgericht werken						
Totaal baten		**-1.280**	**-475**	**-903**	**-931**	**-1.060**	**-1.133**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves							
Onttrekking reserves							
Totaal mutaties reserves							
		3.105	**5.280**	**5.795**	**5.278**	**4.997**	**4.951**

Aanvullende informatie

Subsidies programma 1

Subsidieregeling/doel	Subsidiedoel/organisatie	Raming 2024
(bedragen *€1)		
Programma 1		
Wijkgericht werken	Dorpsraad Warnsveld	€ 15.700

Beleidsindicatoren programma 1

Taakveld	Indicator	eenheid	periode Zutphen		periode Zutphen		Bron	Beschrijving
Programma 1. Politiek dichtbij								
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2023	9,05	2022	8,95	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2024	1.045	2023	923	Eigen begroting	Apparaatskosten (personele- en loonkosten, huisvestingskosten, tractiemiddelen, facilitaire en automatiseringskosten per inwoner.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	0,10%	2023	0,20%	Eigen begroting	Percentage externe inhuur van de totale loonsom inclusief inhuur.
0. Bestuur en ondersteuning	overhead	% van totale lasten	2024	11,50%	2023	9,80%	Eigen begroting	Percentage overheadkosten ten opzichte van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Wonen en leefbaarheid

Ambitie

Jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met een hoog, midden of laag inkomen: iedereen voelt zich thuis in de gemeente Zutphen. We willen dat woningen betaalbaar zijn. De binnenstad is aantrekkelijk, de daar omheen liggende woonwijken en Warnsveld zijn prettig leefbaar en groen, de werklocaties zijn goed bereikbaar en zijn goed onderhouden. We hebben voorzieningen die passen bij het verzorgingsgebied en de behoeften van onze inwoners.

We willen een rechtvaardige energietransitie, waarbij we concrete doelen en haalbare doelen stellen voor de lokale opwekking van groene energie. We werken samen met inwoners en ondernemers om de energietransitie voor elkaar te krijgen. We benutten zo veel mogelijk de beschikbare bebouwde ruimte voor opwekking van zonne-energie en gaan samen met inwoners, eigenaren, corporaties en ontwikkelaars aan de slag om woningen en gebouwen van het aardgas af te halen of klaar te maken om van aardgas af te gaan. We zetten samen met inwoners en ondernemers onze schouders onder een duurzame, aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving.

Duurzaam openbaar vervoer, deelauto's, de e-bike, slim parkeren en slimme mobiliteit worden belangrijker. Binnen de stad kun je snel en veilig lopen en fietsen. Iedereen kent Zutphen als een gemeente die goed bereikbaar is per spoor, over water, over de weg én over snelfietspaden.

Voor duurzaam wonen, werken en verplaatsen is denk-, doorzettings- en uitvoeringskracht nodig. We doen dit samen met bewoners, bedrijven en instellingen. Waar dat kan ondersteunen we maatschappelijke initiatieven.

We waarderen onze natuurlijke omgeving zoals de IJssel met haar uiterwaarden, de Berkel, het landelijk gebied, de groene zone tussen Zutphen en Warnsveld en het groen rondom de vestingwerken. We zetten in om het bomenbestand en de ecologische waarde te vergroten. Bij herinrichting, uitbreiding of inbreiding ontwikkelen we natuurinclusief waarbij groen een volwaardig uitgangspunt in het ontwerp is.

De gemeente Zutphen heeft een compact stedelijk gebied. Nieuwbouw en nieuwe ontwikkelingen realiseren we in het bestaande stedelijk gebied of direct tegen de bebouwde omgeving. De herstructurering van De Mars en realisatie van Noorderhaven, transformaties in de binnenstad en de ontwikkeling van Leesten en De Hoven-noord zijn hier goede voorbeelden van. We zetten in op diverse transformaties en inbreidingen, met -waar dat kan- het herbenutten van bestaand vastgoed. We verkennen de mogelijkheden voor hoogbouw. De grotere uitbreidingslocaties Leesten en De Hoven bieden ruimte voor starters en doorstroming en voor nieuwe inwoners.

We zijn trots op onze stad en het dorp en hun geschiedenis. De gemeente Zutphen heeft een rijkdom als het gaat om historisch erfgoed. Het is de drager van onze geschiedenis en het geeft stad en dorp identiteit en sfeer. We zijn zuinig op ons erfgoed. Daarom gaan we nieuwe monumenten aanwijzen en beschermen. De missie van het Erfgoedcentrum van de gemeente Zutphen is om die verhalen van de stad levend, zichtbaar en toegankelijk voor het voetlicht te brengen zodat Zutphen het bruisend cultureel centrum van het oosten wordt. We vertellen en delen het verhaal van stad, dorp en wijken met inwoners om bij te dragen aan sterke wijken met een stevige sociale cohesie en een eigen identiteit die grotendeels door wijkbewoners zelf bepaald, beheerd en verrijkt wordt.

De gemeente Zutphen is aantrekkelijk om te wonen en werken, zowel voor onze inwoners als voor nieuwe inwoners. En dat willen we ook in de toekomst blijven. We zetten in op sociale en economische balans, een goed voorzieningenniveau en dynamiek en levendigheid in de stad. In de omgevingsvisie schetsen we hoe de groei van onze gemeente vorm krijgt in relatie tot stedelijke vernieuwing, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en economische versterking.

Doelen en inzet

Product 210 Wegen

Doelen

- Onze wegen zijn veilig voor al het verkeer, goed beheerd en onderhouden en bevorderen de doorstroming van het verkeer.
- We hebben een actueel meerjarenonderhoudsprogramma voor wegen.
- Onze straatverlichting is technisch op orde en duurzaam.

Inzet

- Het wegenbeleidsplan is in 2024 gereed. Daarin staat hoe de gemeente de komende periode omgaat met de verhardingen. Daarbij spelen mee: wet- en regelgeving, beleid en ambitie, de strategische, tactische en operationele kaders en de financiën.
  Tegen de achtergrond van wet- en regelgeving is de risicoaansprakelijkheid voor de gemeente als wegbeheerder een factor van belang.
- Voor wegen en paden die bestaan uit elementenverharding is onderhoudsniveau C (volgens CROW-normen) vastgesteld.
- Voor het centrum houden we onderhoudsniveau B aan.

Product 211 Mobiliteit

Doelen

- De binnenstad van Zutphen is duurzaam, aantrekkelijk en goed bereikbaar. Ons parkeerbeleid, de verkeerscirculatie, de bevoorrading en ruimte voor fietsers en voetgangers passen we hierop aan.
- De stadslogistiek ondersteunt de duurzaamheidsambities.
- De gemeente Zutphen is goed bereikbaar met de fiets, het openbaar vervoer en de auto. De bedrijven zijn goed bereikbaar. Je verplaatst je gemakkelijk te voet of met de fiets.
- Verkeersveiligheid, bereikbaarheid en minder CO2 uitstoot zijn het uitgangspunt voor verkeer en mobiliteit in de in 2024 af te ronden omgevingsvisie en VCP.
- Voor bedrijven, werkenden en lokaal verkeer is van belang dat de N314, N345, N346 en met name de N348 goed blijven doorstromen.
- We stimuleren MaaS (Mobility as a Service).
- Waar dat kan werken we samen met andere overheden (regio, provincie, rijk) bijvoorbeeld bij de fietsroute F348, stimuleren van vervoer over water, en zero-emissie binnensteden.
- We onderzoeken bedrijfsmatige mobiliteit via spoor en water om tot een optimale mix te komen.

Inzet

- We ronden het verkeerscirculatieplan af. Onderdeel hiervan is onder meer de afweging over de verkeerssnelheden op de wegen binnen de bebouwde kom.
- We formuleren in 2024 een nieuwe parkeervisie en een uitvoeringsplan behorend bij deze parkeervisie.
- Voor zowel het VCP als de parkeervisie is een uitgangspunt een autoluwe binnenstad.
- De bereikbaarheid van Zutphen is belangrijk nu en in de toekomst. Dit krijgt zijn plek in de Omgevingsvisie. De oude IJsselbrug is daarin een belangrijke oeververbinding, maar kent ook beperkingen voor scheepvaart en verkeer. We verkennen de mogelijkheden om de regionale bereikbaarheid en doorstroming te verbeteren met een onderzoek naar een derde IJsselbrug en betere ontsluiting van Zutphen en omgeving via bedrijventerrein De Mars.
- We denken regionaal mee over de uitgangspunten voor de concessie van regionale treindiensten en de aanbesteding van de concessie busvervoer.
- We laten onderzoek doen naar de Kruising Gerard Doustraat – Jan Vermeerstraat. Deze staat op nummer 1 in de meest verkeersonveilige punten in het politiedistrict Noord en Oost Gelderland (maart 2023). Om dit gevaarlijke punt aan te pakken moet er eerst in 2024 onderzoek worden gedaan naar wat de beste inrichting voor het kruispunt is. In 2025 kan dan het kruispunt heringericht worden.
- Het kruispunt bij De Dreef – Rigastraat is een druk verkeerspunt met bezoekers van de Family Mall, fietsverkeer en verkeer van het bedrijventerrein. We pakken dit kruispunt aan, mede vanwege de te verwachten toename van verkeer door de realisatie van de nieuwe school. We stemmen af met de bestuursopdracht de Mars.
- Veilige route Kompaancollege: De Kostverlorentunnel is in 2015 gerealiseerd. De route heeft geen voorrang en kruist het stationsplein. Ten behoeve van de realisatie van de nieuwe school op De Mars neemt de intensiteit van fietsverkeer toe. Er worden maatregelen getroffen om de grotere fietsstroom goed en veilig te kunnen faciliteren op de route.
- Mobiliteit is een belangrijk thema in de gemeente Zutphen en de regio. Er komt extra verkeerskundige capaciteit voor ondersteuning bij tal van projecten. Zo zorgen we er ook voor dat we op het gebied van openbaar vervoer vroegtijdig in processen zijn betrokken.
- Op basis van de vastgestelde integrale laadvisie en plaatsingsbeleidsplan werken we in 2024 verder aan de uitrol van laadpalen. Dit doen we door (net als in 2023) proactief laadpalen te plaatsen en op aanvraag. In 2024 gaan we starten met het bijplaatsen van laadpalen op basis van verbruikersdata. Tevens zetten we in op het plaatsen van 1 of meerdere (semi)openbare snelladers.
- In 2024 gaan we in samenwerking met de provincie en de regio Stedendriehoek verder met de uitwerking van snelladen en laadinfrastructuur voor de logistieke sector.

Product 222 Havens en kaden

Doelen

- We beheren en onderhouden onze havens, kaden en infrastructuur goed en functioneel en kijken naar mogelijke koppelkansen bij uitvoering.
- We hebben voor de langere termijn in beeld waar onze werkzaamheden liggen, welke investeringen nodig zijn en hoe we deze willen uitvoeren. Voor kleinere en urgente zaken hebben we een direct werkbudget om in te zetten.

Inzet

- De Industriehaven wordt in 2024 uitgebaggerd. Omdat er naast baggeren ook sprake is van een verkenning naar extra verdieping van de Industriehaven, koppelen we de uitvoering van de baggerwerkzaamheden aan een go/no go op de extra verdieping.

Product 310 Gemeentelijke panden en gronden

Doelen

- We werken aan een portefeuille vastgoed die past bij onze gemeentelijke taken. Waar we vastgoed hebben, zetten we dat maatschappelijk in conform het vastgestelde vastgoedbeleid.
- De panden die we hebben, houden we duurzaam en kwalitatief op orde.
- Vastgoed dat niet tot de kernportefeuille hoort, gaan we verkopen. Waarbij we kijken naar de toekomstige bestemming van de panden in relatie tot stedelijke ontwikkelingen en de maatschappelijke wensen vanuit de beleidsvelden.

Onze inzet

- Onderhoud vindt plaats conform het vastgoedbeleid en wordt uitgevoerd conform het vastgestelde beheerplan 2021-2025. We actualiseren het beheerplan in 2024 en houden de voorziening tegen het licht. Dit is noodzakelijk door de sterk gestegen bouwkosten en de krapte op de arbeidsmarkt.
- De uitgifte van panden vindt plaats volgens de “leidraad uitgifte onroerende zaken” die in 2023 is vastgesteld door het college.
- We gaan aan de slag met de portefeuille-indeling, wat ook een onderdeel is van de actualisatie van het beheerplan. Door gewijzigde inzichten of maatschappelijke ontwikkelingen zijn er panden in de verkoop- of strategische portefeuille die langer onderhouden moeten worden of teruggeplaatst moeten worden in de kernportefeuille.
- De vergaande verduurzaming bereiden we in 2023 op hoofdlijnen voor, de globale investering die hiervoor nodig is en de fasering in uitvoering, leggen we aan de raad voor. Uitgangspunt voor de verduurzaming van het vastgoed is het zoveel mogelijk naar label A brengen van de kernportefeuille. Hierbij sluiten wij aan op de totale energietransitie en de te realiseren co2-reductie voor 2030.
- Accommodaties:
    - De behoefte aan maatschappelijk vastgoed (bijvoorbeeld sporthallen, buurtcentra) is altijd in beweging. Wij wegen financieel en maatschappelijk rendement tegen elkaar af. Op die manier maken we afgewogen keuzes rond het afstoten of aankopen van panden. Ons accommodatiebeleid ligt vast in een beleidskader.
    - Actief Zutphen exploiteert sinds 2022 de sporthallen. Ontwikkelingen vanuit het masterplan onderwijs stemmen we af met Actief Zutphen en daaruit maken we keuzes voor vernieuwing of verbouw en verduurzaming van sporthallen. Bij panden met meerdere gebruikers en een specifiek beleidsdoel kan het een overweging zijn om deze ook onder te brengen bij Actief Zutphen. Dit wegen we af per pand.

Product 543 Regionaal archief en erfgoedcentrum

Doelen

Regionaal Archief Zutphen

- Het rijke archivalische erfgoed van de gemeente Zutphen is goed (wettelijk) beschermd en beheerd.
- Het Regionaal Archief Zutphen groeit verder in zijn functie als informatiecentrum voor erfgoed in de wijde regio.
- De huisvesting van het Regionaal Archief en het archiefdepot is voor de komende 30 jaar toekomstbestendig.

Erfgoedcentrum

- Het merk en de organisatie van het Erfgoedcentrum Zutphen staan als een huis.
- Het erfgoedcentrum vervult steeds meer een centrale rol in het leren, ontdekken en presenteren van ons erfgoed. Er is sprake van een toename van het aantal bezoekers (online en fysiek) en van de activiteiten. Professionele coördinatie is daarbij van belang.
- De missie van het Erfgoedcentrum is om het historische 'Verhaal van Zutphen' levend, zichtbaar en toegankelijk voor het voetlicht te brengen, waarmee we bijdragen aan het doel om Zutphen tot het bruisend cultureel centrum van het oosten te maken.
- Het netwerk van opengestelde monumenten als geheel is vergroot en de toegang in de bestaande opengestelde locaties is verbeterd.
- Het 'Verhaal van Zutphen' is breed bekend en leeft bij inwoners en bezoekers.
- In de gemeente Zutphen is er praktisch onderwijsaanbod op het gebied van erfgoed. We koppelen deze ambitie aan de sociaal-economische visie die in 2024 wordt vastgesteld. Zo leggen we vragen op de arbeidsmarkt, ambities op kennisbevordering en sociale ontwikkeling (een leven lang leren) bij elkaar.

Inzet

Regionaal Archief Zutphen

- Het archief zet in op verdere digitale ontsluiting van de collecties op het erfgoed(internet)portaal van de gemeente Zutphen.
- We onderhouden onze dienstverleningsovereenkomsten met omliggende gemeenten en breiden deze waar mogelijk uit.
- We beantwoorden vragen van inwoners, bezoekers en onderzoekers en helpen hen op weg bij hun onderzoeken.
- We houden audits bij de lopende administraties van de gemeenten die zijn aangesloten bij het RAZ.
- We conserveren en restaureren archiefstukken en boeken uit de gemeentelijke archiefcollectie.
- De uitkomsten van het huisvestingsonderzoek (rapport van BMC) voor het Regionaal Archief Zutphen en het erfgoeddepot van het archief (samen met die van archeologie en het Stedelijk Museum) worden meegenomen in de te ontwikkelen Erfgoednota.

Erfgoedcentrum

- We zijn trekker voor erfgoed binnen het regionaal Cultuur en Erfgoedpact en jagen samenwerking tussen de vijf gemeenten en de daarbinnen opererende culturele partners aan.
- Voor de centrale en coördinerende rol van het Erfgoedcentrum zetten we in op leren (erfgoededucatie, maar ook onderzoek, stagiairs en kennisopbouw), op ontdekken (symposia, open dagen, doe-dagen en wetenschappelijke publicaties) en presenteren (evenementen en publiciteit).
- Het Erfgoedcentrum vormt de spil in de samenwerking met kennis- en vrijwilligersorganisaties, vormt voor hen een thuis en een plek van samenkomst.
- We blijven ons inzetten om meer monumenten open te stellen voor publiek. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor monumenten in eigendom van de gemeente, we trekken daarin op met de collega's van Vastgoed.
- We doen een update en maken een professionaliseringsslag op de samenwerkingsovereenkomsten met onze erfgoedpartners.
- We updaten en vervangen verouderde bebording van erfgoedlocaties en monumenten.
- Met het hanteren van een jaarlijks erfgoedthema stimuleren we ons werk van de vier werklijnen uit het jaarplan van het Erfgoedcentrum: collectie onderzoek, educatie en toegang & aanbod. Het erfgoedthema voor 2024 is 'Gedrukt in Zutphen'.
- We verbinden erfgoed (waaronder het erfgoed-themajaar) aan culturele evenementen, Stichting Zutphen Promotie en toeristisch beleid.
- We werken samen met onderwijsinstellingen op alle niveaus op het thema erfgoed, wakkeren de belangstelling voor erfgoed aan en delen onze kennis op het vakgebied.

Product 544 Monumenten en erfgoed

Doelen

- Het rijke monumentale erfgoed van de gemeente Zutphen is goed (wettelijk) beschermd en beheerd.
- Erfgoed is een bron van inspiratie voor ruimtelijke plannen en de identiteit van de wijk.
- Er zijn kaders om verduurzaming van monumentale panden mogelijk te maken.
- De gegevens over monumenten zijn toegankelijk digitaal ontsloten.
- De huidige kwaliteit van onze aantrekkelijke en monumentale binnenstad is behouden en waar mogelijk versterkt.
- Er ligt een door het college vastgestelde erfgoednota.
- De erfgoedwaarden van de gemeente Zutphen zijn op een goede wijze ingebed in de ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het leveren van vakinhoudelijke kennis ten behoeve van ontsluiting en publiciteit.

Inzet

- We helpen ondernemers en eigenaren met kennis, advies en subsidies om monumenten te onderhouden en gevels te verbeteren.
- We verkennen en wijzen nieuwe gemeentelijke monumenten aan.
- We maken bestaande overheidsgegevens en documentaties over monumenten toegankelijk via het erfgoedportaal op internet.

- We stimuleren innovatieve verduurzaming van monumenten. We helpen eigenaren met advies over het verduurzamen én het behoud van de monumentale waarden. We stemmen daarin af met overig duurzaamheidsbeleid.
- We stellen samen met de overige erfgoedteams nieuw en samenhangend erfgoedbeleid op. We zetten participatie in en betrekken erfgoedpartners, stakeholders en bewoners bij het opstellen van de nieuwe erfgoednota.
- Met erfgoedpartners, stakeholders en bewoners brengen we de erfgoedwaarden van de gemeente in kaart.

Product 545 Archeologie

Doelen

- Het rijke archeologische erfgoed is goed (wettelijk) beschermd en beheerd.
- De positie van team archeologie als archeologisch kenniscentrum van Oost Gelderland is behouden en versterkt.
- Archeologie is in de gemeente Zutphen een bron van inspiratie voor ruimtelijke plannen en de identiteit van de wijk.
- Het fysieke en digitale archeologisch depot is goed toegankelijk voor een breed publiek.
- Het (brede) publiek is meer betrokken bij het werk van team archeologie.

Inzet

- We voeren archeologisch onderzoek uit (veldwerk, uitwerking, rapportage, conservering en deponering).
- We beschermen archeologisch erfgoed bij ruimtelijke plannen in het licht van de Omgevingswet.
- We delen onze kennis door middel van dienstverleningsovereenkomsten met omliggende gemeenten en de Omgevingsdienst Achterhoek en we breiden waar mogelijk onze dienstverlening uit.
- Om de dienstverlening voor archeologisch onderzoek uit te breiden naar andere gemeenten en opdrachtgevers ontwikkelen we een nieuw digitaal documentatiesysteem dat de wettelijk verplichte pakbonnen kan generen.
- We maken archeologische resten zichtbaar en toegankelijk in de openbare ruimte.
- We betrekken archeologisch erfgoed als inspiratie bij ruimtelijke plannen (herstel structuren, naamgeving, kunst, identiteitsdragers in wijken).
- We maken een digitale ontsluiting van de archeologische kennis, vondsten en kaarten (ten behoeve van de Omgevingswet).
- We zetten in op publieksactiviteiten met onder andere de inzet van de archeohotspot.
- Grote collectiestukken (gevelstenen etc.) die nu in het depot liggen, herplaatsen we op een passende wijze in de stad en dorp in overleg met pandeigenaren.

Prestatie Indicatoren Archeologie (in relatie tot opdrachten)

- De archeologische velddienst (projectarcheologen) voert onderzoek uit voor interne en externe opdrachtgevers. We proberen het potentieel aan opdrachtgevers te vergroten door gebruik van de pakbon om daarmee ook opdrachten in andere gemeenten te kunnen uitvoeren (ambitie kenniscentrum). Er worden door de opdrachten inkomsten gegenereerd

en taakstellend is dat bedrag in de begroting gesteld op € 220.000. Per kwartaal worden de inkomsten gemonitord door de budgethouder die verantwoording aflegt in de Buraps als er verwachte afwijkingen zijn.

- De uitgevoerde opgravingen leiden tot wettelijke rapportages. Het streven is om te komen tot een jaarlijks aantal van acht Zutphense Archeologische Publicaties en twee dito publicaties van andere gemeenten (Doesburg, Achterhoek). Een deel ervan wordt in druk gepubliceerd en alle publicaties worden online digitaal raadpleegbaar.
- Door de beperkte capaciteit voor publieksactiviteiten wordt in eigen beheer gestreefd naar 3x de inzet van de archeohotspot in de gemeente Zutphen en 3x inzet buiten de gemeente Zutphen.

Product 550 Cultuur

Doelen

- De gemeente Zutphen is met een gevarieerd en inclusief aanbod van (nieuwe) kunst en cultuuruitingen het bruisend cultureel centrum van het oosten.
- De Buitensociëteit is hét podium van de gemeente Zutphen. Ook voor amateurverenigingen moet het mogelijk zijn zonder hoge financiële drempels dat podium te pakken.
- Zutphen is muziekstad. Op veel plekken valt er veel te genieten voor muzikale fijnproevers. Dit willen we behouden en versterken. De Buitensociëteit biedt een podium aan een breed spectrum aan stijlen, van klassiek, pop tot urban.
- Bibliotheek Berkel en IJssel blijft gevestigd op de locaties Broederenkerk en Warnshuus. Daarnaast worden in de wijken activiteiten aangeboden gericht op het stimuleren van geletterdheid (taalvaardigheid, digitale vaardigheid) ter bevordering van kansengelijkheid.
- Alle inwoners voelen zich uitgenodigd en aangetrokken om cultuur te beleven en zelf te maken.
- Inwoners en bezoekers vinden makkelijk wat er cultureel is en kan in Zutphen en Warnsveld.
- Ieder kind komt vanzelfsprekend in aanraking met cultuur. We streven er naar dat cultuur onderdeel is van het dagelijks leven: thuis, familie, kinderopvang, school en buiten school in de wijk.
- Zorg-, welzijnsorganisaties en zorgcoördinatoren op scholen zijn bekend met de preventieve werking van cultuur en het aanbod van culturele activiteiten in de gemeente Zutphen.
- Culturele organisaties hebben hun krachten gebundeld. Ze maken gebruik van elkaars expertise, faciliteiten en ondersteunen culturele initiatieven in de gemeente.

Inzet

- Wij zetten meer in op (de kwaliteit van) culturele evenementen en verspreiden de evenementen deels over de wijken en Warnsveld in overleg met de wijkregisseurs. Daarbij sluiten we aan bij de Stichting Zutphen Promotie, waarmee we Warnsveld en De Hoven als toeristische trekpleisters meer onder de aandacht brengen.
- Om Zutphen regionaal en landelijk op de kaart te zetten als cultuurstad van het oosten zetten we het budget van het cultuurstipendium in om het kunstklimaat in de provincie in het algemeen en in de gemeente Zutphen in het bijzonder te bevorderen. Jonge kunstenaars/schrijvers krijgen de kans zich te ontwikkelen en te profileren.

- De Specifieke Uitkering (SPUK) voor herstel van het bibliotheekstelsel wordt aangewend voor het Warnshuus, de Broederenkerk en de activiteiten in de wijken. Om in aanmerking te komen voor € 220.000 van de zogenaamde Uslu-gelden is cofinanciering van € 44.000 nodig.
- Wij stimuleren een inclusief cultuuraanbod dat recht doet aan de verscheidenheid aan culturen, leeftijden, mogelijkheden/beperkingen en etniciteiten in onze gemeente.
- De culturele basisorganisaties houden we aan de afspraak over ‘nomadisch programmeren’: niet alleen programmeren binnen de eigen muren, maar ook in de wijken en op straat. Dit is vervat in herziene prestatieafspraken.
- Stichting Zutphen Promotie krijgt de opdracht voor het maken en onderhouden van een actueel en compleet overzicht van het cultuuraanbod in de stad.
- Wijkcentra en buurthuizen worden gestimuleerd om aan inwoners een podium te bieden voor culturele activiteiten.
- Wij stimuleren het cultureel ondernemerschap door partijen binnen en buiten de cultuursector te verbinden en te faciliteren met kennis, ruimte, vergunningen en subsidie.
- Wij zetten in op 'vernieuwbouw' van de Hanzehof en herinrichting van de openbare ruimte rondom de Hanzehof. Dit is een grote investering waarvan we nu reeds kunnen voorzien dat deze verricht moet gaan worden. De reeds aangepaste Buitensoos zorgt hierbij voor andere mogelijkheden in programmering.
- Wij ondersteunen lokale makers. De Subsidieregeling Cultuurinitiatieven gemeente Zutphen 2019 is in 2024 uitgebreid met de mogelijkheid voor het aanvragen van een meerjarige subsidie.
- De realisering van het Uitvoeringsprogramma Cultuur staat onder druk. Daarom is incidenteel budget nodig om een kwaliteitsslag te maken en scherpere prestatieafspraken te maken met onze culturele partners en een herijking te doen van ons cultuurbeleid.
- We stimuleren en versterken verder de samenwerking tussen popcultuurmakers in de gemeente Zutphen.
- We starten met beleidsontwikkeling voor beeldende kunst in de openbare ruimte.

Product 560 Groen, water en klimaatadaptatie

Doelen

- We streven er naar water en bodemsysteem sturend telaten zijn voor alles wat met de ruimtelijke inrichting te maken heeft om de juiste keuzes voor nu en in de toekomst te maken voor onze inwoners.
- De openbare ruimte nodigt uit voor recreatief medegebruik en draagt bij aan de leefkwaliteit van onze inwoners. We streven naar een groene, klimaatbestendige en natuurinclusieve ruimtelijke inrichting en daarmee verkleinen wij onze ecologische voetafdruk.
- We versterken de huidige groenstructuur en het landschap waarbij groene verbindingen tussen dorp, stad en buitengebied leidende principes zijn. Zo creëren we een robuuste groen-blauwe dooradering van het landschap en de stedelijke omgeving als netwerk voor mens en natuur. Hiervoor worden de perspectieven en ambities uit de Groenatlas en Visie landelijk gebied gehanteerd.
- We geven uitvoering aan de doelen van het Bomenbeleidsplan. Dit doen we door het uitbreiden van het bomenbestand, het verbeteren van de vitaliteit van onze bomen en te zorgen voor de juiste boom op de juiste plek. De groeiambitie vanuit het beleid is: In de

komende 10 jaar willen we een groei van ons bomenbestand realiseren van 10% in de openbare ruimte; In 2050 willen we voor elke inwoner een boom.
- We geven uitvoering aan de doelen van het Klimaatadaptatiebeleid, dat in 2023 is vastgesteld en waarin de kaders voor het beperken van wateroverlast, hitte en droogte beschreven staan. Dit doen we door de openbare ruimte klimaatadaptief in te richten door het bieden van verkoeling, waterberging en voorkomen van wateroverlast.
- We geven uitvoering aan de doelen van het Biodiversiteitsplan, dat in 2023 is vastgesteld inclusief uitvoeringsagenda. We werken het puntensysteem voor natuurinclusief bouwen verder uit en stellen een kaart met natuurambities op. Daarnaast verwerken we de doelen uit het Biodiversiteitsplan in de omgevingsvisie. Ook stellen we een maatregelencatalogus op voor het beheer van de openbare ruimte.
- We doen regionaal onderzoek naar soortenmanagement. Op basis hiervan maken we een plan.
- We richten ons op een waterrobuust systeem waarbij de kwaliteit en kwantiteit van water in onze gemeente wordt gewaarborgd. Hiermee anticiperen we op het veranderende klimaat en geven we invulling aan de wettelijke zorgplichten uit het Watertakenplan 2021-2025.
- We onderzoeken in overleg met het Waterschap de mogelijkheid om op een verantwoorde wijze zichtbaar, natuurlijk water toe te voegen aan het watersysteem binnen de gemeente Zutphen.
- We voeren de Kader Richtlijn Water (KRW)-maatregelen uit samen met het waterschap om te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen voor het oppervlakte- en grondwater (deadline 2027).
- We werken zowel voor als met de samenleving aan vergroening, klimaatadaptatie en natuur. We vergroten de bewustwording over deze thema's en benutten de energie uit de samenleving. Zo vergroten wij de betrokkenheid van onze inwoners en ondernemers bij de openbare ruimte en inspireren, stimuleren en faciliteren we hen om initiatieven te nemen op deze thema's.

Inzet

- We vergroenen onze leefomgeving, waarbij we een meerwaarde bieden voor biodiversiteit, een klimaatadaptieve en waterrobuuste inrichting, in bestaande wijken zoals de binnenstad, Noorderhaven en het Waterkwartier. We doen dit door de aanplant van extra bomen en het vervangen van onnodige verharding door groen. We doen dit samen met de bewoners en ondernemers.
- We vergroenen bedrijventerrein De Mars en maken het aantrekkelijker voor medewerkers van de bedrijven om een ommetje te maken in de omgeving van de bedrijven. We doen dit door, samen met ondernemers en grondeigenaren, meer bomen aan te planten en aantrekkelijke verblijfsplekken te creëren, zowel in de openbare ruimte als bij de bedrijven zelf.
- Bij herstructureringsprojecten en gebiedsontwikkelingen stellen we een groene leefomgeving als norm: het bergen van hemelwater op eigen terrein, natuurinclusief bouwen en verbindende (openbare) groenstructuren. Waarbij eerst het natuurlijk bodem- en watersysteem wordt beoordeeld om de juiste keuzes op de juiste plek te maken.
  Groen wordt ingezet om ecologische en recreatieve verbindingen te leggen met de omgeving en om klimaatopgaven zoals wateropvang, waterberging en koelte te integreren in de

openbare ruimte. De komende jaren speelt dit bijvoorbeeld bij de woningbouwprojecten De Hoven-Noord en Schouwbroek, de aanleg van het warmtenet in de Componistenbuurt, en de inrichting van het buitenterrein bij de nieuwbouw van Kompaan.
Inspiratie voor de herinrichting halen we uit het verleden, verhaal en identiteit van de plek. De gedeelde doelen met betrekking tot verbetering van leefomgevingskwaliteit en klimaatadaptatie op de domeinen erfgoed en groen gaan heel goed samen (bodem- en watersturend).

- Bij herinrichtingen en reconstructies worden maatregelen ten behoeve van groen en klimaatadaptatie toegepast. Zo wordt bijvoorbeeld bij de herinrichting van de Van Heeckerenlaan en de Rijkenhage/Berkelsingel het hemelwater afgekoppeld, wordt onnodige verharding verwijderd, worden plantvakken verdiept aangelegd voor de berging van regenwater, komt er grasbeton op de parkeerplaatsen en krijgen de bomen meer ruimte.
- We zorgen voor een goede implementatie van onze (integrale) doelen In de Omgevingsvisie op het gebied van biodiversiteit, groen, klimaatadaptatie en water. De ambities en doelen vanuit de Groenatlas, het Biodiversiteitsplan en het Klimaatadaptatiebeleid en de resultaten van de verrichte onderzoeken naar hittestress, waterverdeling en langere termijn gevolgen van klimaatverandering nemen we hierin mee.
- We adviseren en toetsen (vergunnings)aanvragen op het gebied van vergroening, klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- We faciliteren en stimuleren inwonersinitiatieven zoals de Linie van Hooff, Berkel In De Stad en de Hamersplaats om verhard oppervlakte te verminderen, bomen en groen toe te voegen en waar mogelijk ruimte te creëren voor ontmoeten, bewegen en natuurlijk spelen.
- We zetten in op een groene inrichting en ecologisch beheer van de openbare ruimte vanuit het Biodiversiteitsplan. Bermen en gazons worden minder vaak gemaaid en worden ingezaaid met bloemen en kruiden.
- We planten extra bomen aan: Vanaf 2022 willen we in 10 jaar groeien naar een bomenbestand van 34.100 bomen in 2032: circa 310 bomen per jaar. Dit nemen we mee bij de planvorming voor gebiedsontwikkelingen en inbreidingsprojecten maar ook bij herinrichtingen en reconstructies.
- We onderzoeken locaties binnen en buiten de bebouwde kom waar we bomen kunnen toevoegen zonder daarbij de omgeving of landschappelijke kenmerken uit het oog te verliezen. We betrekken de omgeving bij onze plannen en laten hen waar mogelijk participeren.
- Bomen worden tijdig vervangen als ze ziek zijn of in verval. Op veel plekken in onze gemeente geldt dit voor kastanjes, essen en beuken. Op de Voorster- en Kapperallee wordt een onderzoek gestart naar de beuken die in slechte conditie verkeren in samenspraak met stakeholders en omwonenden.
- We onderzoeken hoe de waterverdeling tussen het stedelijk en landelijk gebied kan worden geoptimaliseerd. Met een kansenkaart brengen we de mogelijkheden hiervoor in beeld.
- Samen met Woonbedrijf Ieder1 en Waterschap Rijn en IJssel geven we een vervolg aan de pilot in de Zuidwijken om water langer vast te houden en droogte tegen te gaan. Het vervangen van verharding door groen is hierbij het uitgangspunt.
- Samen met Waterschap Rijn en IJssel gaan we:
    - de watergangen in de Zuidwijken, Leesten en Warnsveld baggeren om de doorstroomcapaciteit van de watergangen te garanderen;

    - de opgaven Kaderrichtlijn Water (KRW) voorbereiden. Het gaat om het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs de Berkel (Stuw de Kap-Wijnhofpark) en een gedeelte van de Hoofdgracht tot aan de IJssel in de binnenstad.
- We geven een vervolg aan de pilot schapenbegrazing. Daarbij nemen we de leerpunten vanuit de evaluatie mee en passen dit beleid aan op de gestelde doelen uit het Biodiversiteitsplan.
- We gaan onderzoeken hoe we natuur- en milieueducatie verder vorm kunnen geven. Samen met partners zoals bijvoorbeeld De Kaardebol, ZutphenEnergie, scholen, IVN, Bomenstichting en Vogelwerkgroep geven we hier invulling aan. Ook het vergroenen van schoolpleinen en de omvorming naar natuurlijke speelplekken kan hier onderdeel van zijn.
- We starten met een Groenpunt samen met de Werkmakers. Doel is om inwonersinitiatieven beter te kunnen inspireren, stimuleren en faciliteren bij het vergroenen van hun directe leefomgeving. Dit Groenpunt bestaat uit zowel een website als een groenverbinder die de vergroeningsinitiatieven gaat begeleiden. We werken samen met Mede in Zutphen om zo ook onze sociaal-maatschappelijke doelen te behalen.
- We stellen prestatieafspraken op met woningcorporaties op het gebied van vergroening, klimaatadaptatie en natuur.

Product 721 Grondstoffen

Doelen

- Afval zetten we zo veel mogelijk om in nieuwe grondstoffen.
- We stimuleren hergebruik van materiaalstromen en blijven scheiden aan de bron.
- Terugbrengen van restafval naar 70 kilogram per persoon en een recyclepercentage van minimaal 55% in 2025.
- Reststromen en de koppeling van bedrijfsprocessen: met zo min mogelijk vervoersbewegingen zorgen we voor het inzamelen en verwerken van grondstoffen.

Inzet

- Samen met Circulus geven we uitvoering aan het grondstoffenplan “Grondstofrijk Zutphen” met het accent op het inzamelen van schone grondstoffen.
- Bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrekken we actief bij het grondstoffenplan en de uitvoering er van. Dit pakken we zoveel mogelijk wijkgericht op.
- We starten in 3 pilotgebieden met het omgekeerd inzamelen van restafval.
- Wij geven als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld op het gebied van circulair inkopen en afvalscheiding.
- In de binnenstad en bij hoogbouw plaatsen we voldoende GFE-zuilen om inname van groen, fruit en etensresten te borgen.
- Met behulp van inwoners en ondernemers gaan we op weg naar minder afval en meer schone grondstoffen.

Product 722 Riolering

Doelen

- We voeren de 3 wettelijke zorgplichten uit op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater.

- We beheren de afvalwaterketen, houden ons riool op orde en vervangen dit waar nodig, in het kader van de volksgezondheid en ter bescherming van het milieu.
- We anticiperen op extreme buien, droge perioden en hogere temperaturen als gevolg van de klimaatverandering door maatregelen te treffen zowel in het watersysteem als in de ruimtelijke inrichting.
- We zetten in op een integrale aanpak van aanpassingen in de openbare ruimte waardoor we overlast voorkomen en efficiënt te werk gaan.

Inzet

- We geven uitvoering aan ons Watertakenplan 2021 – 2025. Het plan bevat een jaarlijks uitvoeringsprogramma.
- Vanaf 2023 wordt het riool in Waterkwartier Zuid grootschalig vervangen en toekomstbestendig ingericht.
- We stimuleren inwoners gebruik te maken van de afkoppelsubsidie om hemelwater op eigen terrein af te koppelen.
- We stellen eisen bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals voor hemelwaterberging, ontwateringsdieptes en bouwpeilen.
- We maken afspraken met het waterschap om samen het watersysteem in dorp, stad en land toekomstbestendig te maken.

Product 723 Milieu

Doelen

- We houden de bodemkwaliteit op orde en verbeteren deze voor het gebruik, en we handhaven waar nodig.
- De beleidstaken zoals gedecentraliseerd naar de gemeenten, zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst Achterhoek.
- De geluidsnormering van de verschillende gebieden houden we actueel.
- In 2023 is het Schone Lucht Akkoord door gemeente Zutphen ondertekend. Dit betekent dat we lokale luchtverontreiniging aanpakken volgens dit akkoord.

Inzet

- We hebben een actuele bodemkwaliteitskaart. Bij geconstateerde verontreinigingen of bij werkzaamheden, reconstructies en woningbouwontwikkelingen pakken we eventuele verontreinigingen aan. Aangezien er veel in de bodem is geroerd in de gemeente Zutphen, zijn er veel plekken waar de achtergrondwaarden kunnen afwijken. Hier is vanwege het (toekomstige) gebruik sanering nodig.
- Het herinrichtingsproject de Marswaard wordt eind 2023 afgerond. Begin 2024 vindt de eindafwerking van de plas plaats en zal een eindcontrole worden uitgevoerd op bodem- en waterkwaliteit en op de flora en fauna. In de jaren na 2024 zal er op dit buitendijks gelegen Natura-2000 gebied uitsluitend een extensief natuurbeheer worden uitgevoerd.
- Bedrijven zijn verplicht om conform de Omgevingswet en Besluit activiteiten leefomgeving de “best bestaande technieken” toe te passen. Dit is een extra stimulans voor innovatie en verbetering van luchtkwaliteit en reductie van geur. De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

voert in opdracht van de gemeente actief toezicht en handhaving op naleving van actuele wet- en milieuregelgeving.
- De verlening van omgevingsvergunningen en het beoordelen van milieumeldingen verloopt gestroomlijnd in goed overleg met de aanvrager, gemeente en ODA. De ODA informeert en adviseert aanvragers over de meest actuele milieuregelgeving die van toepassing is. De jaarplanning en het handhavingsuitvoeringsprogramma van de ODA is maatgevend voor de werkzaamheden.
- De Omgevingsdienst Achterhoek voert een belangrijk deel van de uitvoering van de wettelijke milieutaken uit. De impact van de nieuwe Omgevingswet, maar ook de stijging van de personeelslasten vraagt om een hogere jaarlijkse bijdrage.
- In 2024 wordt het Schone Luchtakkoord uitgevoerd overeenkomstig het actieprogramma. Tevens doen we aan voorlichting.

Product 724 Gedenkparken

Doelen

- Onze drie gedenkparken zijn een plek waar nabestaanden in een rustige, parkachtige omgeving hun dierbaren kunnen gedenken.
- De gedenkparken zijn een onderdeel van de gemeentelijke groenstructuur en fungeren ook als park.

Inzet

- We beheren en onderhouden onze gedenkparken goed.
- Waar dat mogelijk is, versterken we de ecologische waarde en natuurlijke inrichting.

Product 725 Energietransitie

Doel

- Het programma Energietransitie is gericht op de uitvoering van het Klimaatakkoord. Dat betekent voor de gemeente Zutphen: 55% minder CO2-uitstoot in 2030 en volledige energieneutraliteit in (uiterlijk) 2050. Vanuit het programma Energietransitie werken we in samenhang aan de onderdelen van deze energietransitie: energie besparen, warmtetransitie, energie opwekken en duurzame mobiliteit.

Inzet

- We hebben een samenwerkingsovereenkomst met Zutphen Energie gericht op het bevorderen van energiebesparing; het versnellen van de transitie naar duurzame energiebronnen en het lokaal eigenaarschap van de productie en levering van duurzame energie. We concretiseren de gezamenlijke inzet in 2024 op basis van het programma Energietransitie.
- We verbinden de opgaven van de energietransitie aan zowel wijkgericht integraal werken als aan het lokale beleid bestaanszekerheid.
- We verzamelen informatie over de woningvoorraad en over de motivatie en behoeften van inwoners per wijk en buurt.
- We stemmen onze inzet af op de mogelijkheden en kansen per buurt of wijk. Onze inzet is dus verschillend en afhankelijk van de doelgroep, initiatieven, woningen en de wijk. We

werken hierbij samen met partners zoals Zutphen Energie, de woningcorporaties, Liander, Waterschap Rijn en IJssel en De Werkmakers.
- We nemen zelf initiatief om bewonersgroepen te bewegen tot energiebesparing en warmtetransitie, te beginnen in de startwijken van de warmtetransitie én gericht op bewoners die de energierekening niet of nauwelijks kunnen betalen. We sluiten zo mogelijk aan bij bestaande bewonersinitiatieven.

Energie besparen

- Inwoners kunnen met vragen over de energietransitie terecht bij de Energiewinkel van Zutphen Energie, onze website en het online Regionaal Energieloket.
- Energiecoaches zijn beschikbaar voor advies aan bewoners die zelfstandig initiatief nemen tot energiebesparing of warmtetransitie én voor de bewoners die extra ondersteuning nodig hebben om hun energierekening duurzaam te verlagen.
- De zogenoemde Energiefixers voeren eenvoudige energiebesparende maatregelen uit bij bewoners die deze hulp nodig hebben. In 2024 en 2025 is er een straatgerichte aanpak bij ca. 1000 slecht geïsoleerde koop- en huurwoningen. Hiervoor gebruiken we de Specifieke Rijksuitkering voor Aanpak Energiearmoede 3e tranche.
- De Energiefixers verwijzen naar energiecoaches voor advies, naar de Energiebank voor de gratis witgoedregeling en naar de gemeentelijke isolatieacties.
- We organiseren bijeenkomsten en webinars om groepen mensen te informeren over wat zij kunnen doen om energie te besparen en over te stappen op duurzame energie. Via deze bijeenkomsten bevorderen we ook de samenwerking tussen bewoners van wijken, buurten en appartementengebouwen. De bewoners informeren ons weer over de belemmeringen die zij ervaren bij het energie besparen en isoleren van hun woningen.
- We ondersteunen bewonersinitiatieven bij gezamenlijke energiemaatregelen in een straat, buurt of wijk.
- We maken een educatief programma over energietransitie voor onze basisscholen en het voortgezet onderwijs, om het bewustzijn van kinderen, jongeren en hun ouders te vergroten.
- We voeren energiebesparende maatregelen in de gemeentelijke gebouwen uit volgens een vastgesteld meerjarenplan. We nemen hiermee als gemeente een voorbeeldrol.

Energietransitie voor iedereen

- In de periode tot 2027 ondersteunen en subsidiëren we isolatiemaatregelen bij ongeveer 1000 koopwoningen. Via het Nationaal Isolatieprogramma en de Aanpak Energiearmoede zijn er extra middelen beschikbaar voor energiemaatregelen voor inwoners met slecht geïsoleerde koopwoningen en met een laag inkomen of een lage WOZ-waarde. Via de herbestemming van het saldo van de jaarrekening 2022 is dit budget verhoogd.
- In 2024 zetten we de samenwerking voort met de woningcorporaties en Liander om via data over woningen, doelgroepen en energieverbruik onze plannen af te stemmen en te verbeteren.
- Er is grote belangstelling voor de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE’s. We monitoren het gebruik van de lening en leggen u zo nodig aanvullende voorstellen voor.

Warmtetransitie

- In 2021 is de Transitievisie Warmte vastgesteld. Om meer inzicht te geven in de planning voor het aardgasvrij maken van de buurten in de gemeente Zutphen is in 2023 een verfijning

uitgevoerd. Deze verfijning van de Transitievisie Warmte, met een doorkijk na 2035, wordt in 2024 aan de gemeenteraad aangeboden.

- Helbergen is de eerste buurt waar we van het aardgas gaan. In de afgelopen jaren zijn er onderzoeken gedaan naar de technische en financiële haalbaarheid van een warmtenet dat gevoed wordt door warmte uit de IJssel. In 2024 wordt een besluit genomen over het realiseren van het warmtenet. In 2023 is het wijkwarmteplan voor Helbergen opgesteld, in 2024 wordt dit plan ter vaststelling aan de raad aangeboden.
- In de wijk Noordveen is een energiewerkgroep gevormd door bewoners. De energiewerkgroep wil zich inzetten voor de warmtetransitie in Noordveen. 2024 staat in het teken van het voeren van buurtgesprekken om de hele wijk te activeren om hun woning te verduurzamen. In 2023 is een verdiepingsonderzoek uitgevoerd voor een warmtenet in Noordveen. Uit het verdiepingsonderzoek volgt in welke volgorde Noordveen aardgasvrij wordt. In 2024 zal gestart worden met de voorbereidingsfase voor de eerste buurt. Daarnaast wordt in 2024 het wijkwarmteplan voor Noordveen opgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad.
- Voor Leesten-Oost ligt het initiatief voor de warmtetransitie bij de bewoners. In 2023 heeft de gemeente een plan opgesteld hoe de bewoners ondersteund gaan worden bij de overstap naar een all-electric oplossing. In 2024 zal voor Leesten-Oost het wijkwarmteplan opgesteld worden.
- Voor de Zeeheldenbuurt wordt nauw samengewerkt met de woningcorporatie met als doel een warmtenet te realiseren. In 2024 zal het haalbaarheidsonderzoek hiervoor opgestart worden.
- Rijkswaterstaat is in 2023 samen met de gemeente gestart om een plan te maken voor de toepassing van grootschalige aquathermie in een collectief warmtenet. Het doel is om eind 2024 een samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen voor de ontwikkeling van grootschalige aquathermie.

Opwekken van groene elektriciteit

- In 2021 hebben we een Regionale Energie Strategie (RES) opgesteld. Hierin staat dat de regio in 2030 1,07 TWh aan duurzame energie opwekt via zonnepanelen op daken, windenergie en zonneparken op land. Er komt in 2024 een RES-herijking 2.0 om de RES 1.0 op te volgen en verder uit te werken.
- Lokaal wordt in 2024 een afwegingskader voor windenergie opgesteld. In het lokale afwegingskader voor windenergie staan criteria over de landschappelijke inpassingen van windparken, de projectparticipatie door omwonenden en de financiële participatie van inwoners in een project. De nadruk ligt op het realiseren van lokaal eigendom en participatie door de omgeving.
- Samen met bewoners blijven we in de vorm van de buurtgerichte energietransitie BES werken aan een integrale gebiedsontwikkeling. Grootschalige opwek van energie heeft namelijk een grote impact op de woon- en leefomgeving van inwoners. Alleen met voldoende draagvlak komt de energietransitie van de grond. We blijven daarom ook in 2024 buurtprocessen begeleiden en faciliteren.
- We continueren de taskforce Zon op Dak, waarmee we actief de aanleg van zonnepanelen op parkeer- en bedrijventerreinen stimuleren. We monitoren de ontwikkeling van zonne-

energie op daken in de gemeente en informeren over de mogelijkheden voor het opwekken van elektriciteit via zon op daken van inwoners.
- We continueren het project Smart Energy Hub De Mars. Op en rond ons industrieterrein De Mars komen vragen samen in het kader van een toekomstbestendig industrieterrein met een duurzame energievoorziening en slim gebruik van het elektriciteitsnetwerk (smart grid). Met publieke en private partners willen we vraag en aanbod van elektriciteit en opslag slim verbinden.

Duurzame mobiliteit
- Voor de maatregelen in het kader van verduurzaming van mobiliteit wordt verwezen naar 210 mobiliteit.

Product 810 Ruimtelijke ontwikkeling

Doelen
- De nieuwe Omgevingsvisie geeft het kader voor de ontwikkelrichting tot 2040.
- We actualiseren het Hoogbouwbeleid volgend op de hoofdlijnen van de Omgevingsvisie. Hiermee benoemen we kaders voor stedelijke verdichting en de ruimtelijke beleving van de gemeente Zutphen.
- We actualiseren de Visie Landelijk gebied. De nieuwe opgaven in het landelijk gebied, de regionale ontwikkelingen en ook de eigen Omgevingsvisie leveren nieuwe vraagstukken op voor het landelijk gebied. Daarom willen we in 2024/2025 de Visie Landelijk Gebied actualiseren.
- Vanuit Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen ligt de focus in 2024 op de sleutelprojecten Leesten Schouwbroek en De Hoven Noord en Spoorzone & Binnenstad Zutphen. Dit is in de lijn van de regionale woondeal 2022-2030 Stedendriehoek. We houden de kwaliteit en leefbaarheid van onze omgeving op orde. De ruimtelijke ontwikkelingen dragen hieraan bij.
- Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De wet eist van de gemeente de tijdige afhandeling van vergunningaanvragen en de aansluiting op de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- Tegelijkertijd met de Omgevingswet treedt ook de Wet kwaliteitsborging in werking. Ook deze wet geeft een grote verandering voor intern en extern. Gaat iemand bouwen dan moet vanaf 1 januari 2024 een private kwaliteitsborger worden ingeschakeld die meekijkt of het gebouw aan de technische regels voldoet. De nieuwe wet wordt fasegewijs ingevoerd.
- Wij onderzoeken of bij de herinrichting van de strook onder de hoogspanningsleidingen langs de Den Elterweg bij de verkabeling een klimaatpark kan worden aangelegd.

Inzet
- In 2024 leggen we de Omgevingsvisie 2040 voor aan de raad voor vaststelling. De Omgevingsvisie verwoordt de koers voor de gemeente Zutphen, is leidraad voor onze uitvoeringsplannen en biedt een toetsingskader voor plannen van derden. De eerder genoemde visies en plannen zijn input voor de Omgevingsvisie, evenals een participatietraject met inwoners en ondernemers. De Omgevingsvisie biedt de kaders en richtingen voor bijvoorbeeld het mobiliteitsbeleid, een sociaaleconomische visie voor de gemeente, een visie op sport en welzijn en specifieke gebieden zoals de binnenstad en Warnsveld.

- De actualisatie van de Visie Landelijk Gebied vraagt om goede inzet op het vertalen van de opgaven naar lokale oplossingen met draagvlak. Aan het eind van 2024 is de inventarisatie van opgaven en zijn concept-oplossingsrichtingen bekend.
- De reguliere vraag naar ruimtelijke advisering (in het kader van projecten, beleid en ruimtelijke initiatieven van derden) is aanzienlijk. De gemeente Zutphen is in trek voor de vestiging van bedrijven en bewoners. Eigenaren en initiatiefnemers willen graag met ruimtelijke ontwikkelingen aan de slag in de gemeente. We begeleiden en adviseren o.a. projecten, ruimtelijke beleid en ruimtelijke initiatieven op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, (juridische) planologie en planadvies.
- De invoering van de Omgevingswet vraagt om een omzetting van ons huidig ruimtelijk beleid in bestemmingsplannen en de verordening fysieke leefomgeving naar het nieuwe instrumentarium van omgevingsplannen met inpassing van de zogenaamde bruidsschat en het vertalen naar de Toepasbare regels.
- De invoering van de Omgevingswet leidt tot aanpassing van de informele fase van de aanvraag van een omgevingsvergunning. We hebben de afgelopen jaren goede ervaring opgedaan met de behandeling van ruimtelijke initiatieven via een proces van intake- en omgevingstafel(s). In 2024 gaan wij verder met het evalueren, herinrichten en aanscherpen van dit proces. Naast aanscherping van het interne proces, is ook de communicatie hierover belangrijk. Dit zorgt voor duidelijkheid in rollen en verwachtingen.
- We overleggen met de vereniging van eigenaren van de recreatiewoningen in recreatiepark Bronsbergen over de toekomst en bestemming van het park.
- We werken in 2024 verder aan de verbeterdoelen van de Omgevingswet, zoals een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving. Dat doen we onder andere via het opstellen van de omgevingsvisie en de participatie bij ruimtelijke initiatieven.
- Voor Leesten Schouwbroek, De Kleine Linie en De Hoven Noord werken we een stedenbouwkundig plan en landschapsplan uit. Dit doen we met participatie van de omgeving. Deze plannen vormen de basis voor de verdere ontwikkeling en de Omgevingssplan-wijzigingen van de gebieden.
- In goede samenwerking met woningcorporatie Ieder1 stellen we kaders voor het stedenbouwkundig- en landschapsplan voor de herstructurering van de Zeeheldenbuurt (onderdeel wijk Waterkwartier). Deze plannen vormen de basis voor het omgevingsplan van dit gebied.
- Met de invoering van de Omgevingswet gaan we voortvarend aan de slag met de omzetting van de bestemmingsplannen naar een omgevingsplan op basis van het in 2023 vastgestelde plan van aanpak.

Product 821 Wonen

Doelen

- We voeren de Woondeal 2022-2030 Stedendriehoek uit. In 2024 realiseren we circa 230 woningen, volgens de daarin vastgelegde prijscategorieën.
- We voeren in 2024 voor het laatste jaar onze Woonvisie 2019 – 2024 uit conform het daarin vastgelegde woonbeleid. Conform de Wet Regie op de Volkshuisvesting stellen we in 2024 een Volkshuisvestingsprogramma op. Daarvoor hebben we in 2023, aansluitend op de

Omgevingsvisie, gegevens over de woningmarktontwikkelingen geactualiseerd. In het Volkshuisvestingsprogramma wordt gelijktijdig ook een visie op wonen en zorg verwerkt en wordt het beleid met betrekking tot woonwagenstandplaatsen geborgd.

- In 2024 maken we gebruik van een praktisch en doeltreffend instrumentarium om de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen op de lokale woningmarkt te borgen.
- Aan de hand van ons strategisch woningbouwprogramma zetten we als centrumgemeente in op groei en werken we verder aan de balans in onze woningvoorraad, bevolkingsopbouw, inkomenspositie van inwoners, mogelijkheden voor doorstroming en (flexibele) woonoplossingen om de wooncrisis het hoofd te kunnen bieden.
- We zijn ambitieus in de energietransitie voor de woonbebouwing: investeren in duurzaamheid, betekent een goede grip op onder meer de energielasten.
- Tegelijkertijd werken we hard aan het sociaaleconomisch evenwicht in de wijken. We voeren onze doelen voor wonen gebiedsgericht, en waar mogelijk samen met onze partners (ontwikkelaars, grond- en pandeigenaren en corporaties) en inwoners, uit.
- We werken samen met corporaties, eigenaren en inwoners aan de gevarieerdheid en leefbaarheid van en sociale balans in de wijken en haken aan bij de leefbaarheidsplannen van de corporaties. De wijkanalyses vormen een goed uitgangspunt hiervoor.
- We actualiseren in regionaal verband de visie op beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- In een regionaal verband voeren we het in 2023 opgestelde plan van aanpak Huisvesting Arbeidsmigranten uit. We bekijken in 2024 of de bestaande kaders toereikend zijn om het plan van aanpak uit te voeren, zo nodig vindt bijstelling plaats.
- De nieuwe Wet Regie op de Volkshuisvesting, de Wet Regulering Middenhuur en de Wet Bevorderen Goed Verhuurderschap, vragen om meer regie op het volkshuisvestingsprogramma. We plegen inzet op het gebied van het realiseren van woningbouwafspraken, het faciliteren van de Wet Regulering Middenhuur en het inrichten van een gemeentelijk Meldpunt Ongewenste Verhuursituaties.

Inzet

- We gaan aan de slag om de nieuwe wetgeving (Wet Regie op de Volkshuisvesting, de Wet Regulering Middenhuur en de Wet Bevorderen Goed Verhuurderschap) te implementeren en uit te voeren.
- In 2024 sorteren we voor op de aanpassing van de Huisvestingswet door waar nodig een passend instrumentarium te ontwikkelen voor de toewijzing van nieuwe betaalbare woningen. We brengen in beeld wat het betekent om een huisvestingsverordening te formuleren en uit te voeren en wat dit kan bijdragen aan benodigde huisvesting voor verschillende doelgroepen.
- We geven uitvoering aan de regionale woondeal, we maken afspraken met ontwikkelende partijen en prestatieafspraken met de woningcorporaties. We ontwikkelen hiertoe waar nodig passend instrumentarium.
  Naast inbreiding binnen het stedelijk gebied, zijn De Hoven Noord en Leesten Schouwboek de locaties waar we kunnen uitbreiden. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden voor een gemengd stedelijk milieu in de stationsomgeving en het gebied Noorderhaven - Bufferzone De Mars. We hanteren hierbij een programmatische integrale aanpak.

- Ten aanzien van aanvullend woningbouwprogramma in de gemeente werken we verder aan de plannen voor Klein Vaticaan en de Baudartiuslocatie, in overleg met de initiatiefnemers.
- Tevens werken we, samen met de eigenaren en ontwikkelaar van Polsbroek, aan de uitwerking van de plannen binnen de gestelde kaders voor het gebied.
- We zetten samen met de corporaties in op doorstroming en goede mogelijkheden en vernieuwing van sociale huisvesting en middenhuur. Om doorstroming op de woningmarkt te vergroten, werken we met een verhuiscoach om potentiële doorstromers op de sociale huurmarkt te ondersteunen.
- We zetten extra in op de groeiende aantrekkelijkheid van de gemeente Zutphen als vestigingsplaats.
- We zetten in op doorstroming en gevarieerd en betaalbaar bouwen, ten behoeve van starters, jongeren, jonge gezinnen en nieuwe inwoners. We gebruiken hiervoor een doeltreffend instrumentarium.
- We zetten extra in op meer betaalbare huur en middenhuur. Onder meer voor huishoudens die vanwege hun inkomen niet in aanmerking komen voor sociale huur en/of geen koopwoning kunnen kopen.
- We zijn voornemens om 100 flexwoningen te realiseren, we verkennen hiervoor verschillende locaties.
- We stellen een geactualiseerde regiovisie op voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Product 830 Grondzaken

Doelen

- We zetten in op een functionele, flexibele en beheersbare grondportefeuille op maat;
- We maken afspraken met initiatiefnemers van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en leggen deze afspraken vast in overeenkomsten.

Inzet

- Zowel binnen als buiten projecten draagt grondzaken bij aan het verwerven, transformeren, beheren en uitgeven van grond inclusief de verantwoording daarvan.
- Verwerven: we gaan onze reserves tegen het licht houden om bij ruimtelijke ontwikkelingen desgewenst de regie te kunnen voeren.
- Beheren: we gaan een grondinformatiesysteem inrichten en het grondbeheer professionaliseren.
- Uitgeven: gronduitgifte vindt plaats volgens de “leidraad gronduitgifte” die in 2023 is vastgesteld door het college.
- Waar nodig sluiten we anterieure overeenkomsten bij gewenste ruimtelijke initiatieven van derden. Hierin wordt o.a. het kostenverhaal geregeld.

Gerelateerde informatie

Financiën

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten (excl. mutaties reserves)							
210	Wegen	5.210	6.277	6.650	6.744	6.838	6.913
211	Mobiliteit	1.044	1.267	1.325	1.735	1.314	1.328
222	Havens en kaden	254	205	230	229	229	222
310	Gemeentelijke panden en gronden	3.587	3.185	3.119	3.117	3.114	3.624
543	Regionaal archief en erfgoedcentrum	904	925	1.015	1.014	1.012	1.011
544	Monumenten en erfgoed	813	1.274	1.103	973	971	971
545	Archeologie	126	208	295	276	276	276
550	Kunst en Cultuur	4.756	4.708	5.017	4.696	4.696	4.696
560	Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	3.282	3.573	3.754	3.771	3.774	3.759
721	Grondstoffen	5.758	5.546	5.633	5.658	5.664	5.664
722	Riolering	3.460	5.402	4.399	4.742	4.103	4.127
723	Milieu	1.137	1.377	1.232	1.232	1.232	1.232
724	Gedenkparken	586	568	610	611	610	609
725	Energietransitie	519	3.114	2.078	1.695	1.074	932
810	Ruimtelijke ontwikkeling	1.063	1.127	1.540	1.150	1.100	1.099
821	Wonen	2.165	2.275	2.596	2.452	2.442	2.428
830	Grondzaken	12.906	8.433	6.685	3.489	1.540	428
Totaal lasten		**47.570**	**49.464**	**47.281**	**43.584**	**39.989**	**39.319**
Baten (excl. mutaties reserves)							
210	Wegen	-297	-256	-264	-264	-264	-264
211	Mobiliteit	-2.685	-2.726	-2.811	-2.811	-2.811	-2.811
222	Havens en kaden	-14	-12	-13	-13	-13	-13
310	Gemeentelijke panden en gronden	-4.030	-2.775	-2.872	-2.582	-2.582	-2.582
543	Regionaal archief en erfgoedcentrum	-172	-176	-182	-182	-182	-182
544	Monumenten en erfgoed	-65	-1	-1	-1	-1	-1
545	Archeologie	-205	-222	-223	-223	-223	-223
550	Kunst en Cultuur	-33		-176			
560	Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	-33	-12	-13	-13	-13	-13

721	Grondstoffen	-6.593	-6.579	-6.682	-6.707	-6.712	-6.712
722	Riolering	-3.870	-5.925	-4.926	-5.269	-4.629	-4.654
723	Milieu	-60	-108	-112	-112	-112	-112
724	Gedenkparken	-341	-370	-382	-382	-382	-382
725	Energietransitie	-263	-2.274	-1.095	-762	-141	
810	Ruimtelijke ontwikkeling	-91	-52	-53	-53	-53	-53
821	Wonen	-1.889	-1.834	-1.879	-1.879	-1.879	-1.879
830	Grondzaken	-12.313	-8.407	-6.574	-3.378	-1.430	-317
Totaal baten		**-32.954**	**-31.729**	**-28.258**	**-24.631**	**-21.427**	**-20.198**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		5.061	1.273	3.998	1.373	1.373	1.373
Onttrekking reserves		-5.076	-1.619	-3.759	-989	-981	-960
Totaal mutaties reserves		**-15**	**-345**	**240**	**384**	**392**	**413**
		14.602	**17.389**	**19.264**	**19.340**	**18.955**	**19.536**

Aanvullende informatie

Subsidies programma 2

Programma 2		(bedragen *€1)
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan educatie en voorlichting op het gebied van bescherming van Flora en Fauna met als doel een duurzame samenleving.	Incidente subsidies en St. de Kaardebol	€ 37.100
Bevorderen duurzame inzameling afvalwater door hemelwater zoveel mogelijk te infiltreren.	Inwoners van de gemeente Zutphen	€ 32.200
Voorzien in het onderhoud van de molens en monumenten.	Incidentele subsidies, St. Warkense Molen, Vereniging de Hollandse Molen,	€ 106.600
Activiteiten die dragen bij aan een goede culturele infrastructuur, waarmee een breed publiek wordt bereikt.	Incidentele subsidies, Bibliotheek Berkel & Ijssel, St. T&C de Hanzehof, St. Muzehof, St. Lokale Omroep Berkelstroom	€ 3.343.200
Het versterken van de lokale en regionale positie als centrum voor kunst en cultuur.	Incidentele subsidies, St de muzehof, St. Lokale omroep Berkelstroom	€ 1.020.300

Beleidsindicatoren programma 2

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 2. Volksgezondheid en milieu								
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	129	106	170	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	19,7	20,1	33,2	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Werken en leren

Ambitie

Ondernemers staan voor grote uitdagingen en kijken naar een onzekere toekomst. Grondstoftekorten, personeelstekorten, problemen in de wereldwijde distributieketens, sterk gestegen kosten als gevolg van inflatie, stikstofproblematiek, energietransitie en in een aantal sectoren een sterk gestegen schuldenlast maken duidelijk dat er op veel plekken knelpunten zullen ontstaan. Daar komt de druk op ruimte bij, waarbij o.a. vanuit wonen, klimaatadaptatie en energietransitie claims op bedrijventerreinen worden gelegd.

Dit vraagt om twee sporen: een gezamenlijke stabiele koers inzetten om samen complexe grote opgaven op te pakken die een lange adem vragen en aan de andere kant flexibel de problemen van nu oppakken. Dit organiseren we in de periode 2022-2026.

In 2024 wordt de sociaal-economische visie vastgesteld door de raad die de koersvastheid moet borgen. Een visie die we samen ontwikkelen met bedrijven en organisaties. Een visie waarin we duidelijk maken hoe we in de gemeente Zutphen een aantrekkelijk en onderscheidend werk- en leerklimaat kunnen maken dat goed aansluit op de wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en scholen, nu en in de toekomst.

De actuele problemen pakken we o.a. op door samen met de Regio Stedendriehoek in 2024 regiodeals te ontwikkelen, die we samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen ontwikkelen.

Een van die actuele opgaven is het aanpakken van personeelstekort. Het belang om daarin samen te werken neemt alleen maar toe. Ondernemers hebben praktisch en theoretisch opgeleide medewerkers nodig en innovatieve ideeën. Scholen hebben behoefte aan goede input van bedrijven voor de ontwikkeling en actualisatie van lesprogramma’s maar ook plekken waar leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen. Inwoners zoeken een passende baan of dagbesteding waarin ze hun talenten kunnen benutten en ontwikkelen.

Daar hebben we ervaring mee in de gemeente Zutphen, o.a. via de regiodeal in het Waterkwartier die in 2023 is afgerond, in het Zutphens Ontwikkel Netwerk, via GelreWerkt! en de doorontwikkeling van de Techniekfabriek.

In de gemeente Zutphen zetten we als gemeentelijke organisatie de komende jaren in op intensievere en effectievere samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ook besteden we veel aandacht aan het organiseren van passende randvoorwaarden om werken en leren toegankelijk te krijgen voor alle inwoners.

Het stimuleren van inclusiviteit in het onderwijs en de ontwikkeling van integrale kindcentra spelen daarin een belangrijke rol. Dit zijn instrumenten om de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen te bevorderen.

Doelen en inzet

Product 311 Straatmarkten

Doelen

- De drie straatmarkten in de gemeente Zutphen zijn aantrekkelijk voor bezoekers en goed georganiseerd.

Inzet

- De energiekosten voor de ondernemers op de markt stijgen sterk en worden kostendekkend doorbelast. De mogelijke gevolgen hiervan zijn een aandachtspunt voor 2024.

Product 320 Economie

Doelen

- We versterken de sociaal-economische structuur van de gemeente Zutphen. Dat doen we door ons economisch profiel aan te scherpen in de komende periode door heldere keuzes te maken voor de toekomst. Ambitie is om te komen tot een gezamenlijke en gedragen koers. Deze koers wordt bepaald in dezelfde periode als de Omgevingsvisie. Zo komen we tot optimale synergie tussen plannen van Zutphense organisaties en bedrijven en de gemeentelijke opgaven.
- Het ondernemersklimaat in de gemeente Zutphen is aantrekkelijk en effectief en efficiënt georganiseerd. We pakken tijdig en adequaat zaken op die spelen bij ondernemers en organisaties via accountmanagement binnen de gehele gemeentelijke organisatie inclusief GelreWerkt!.
- Er is voldoende ruimte beschikbaar voor onze bedrijven, niet alleen nu, maar ook in de toekomst. We verwachten een ruimtebehoefte van 35-50 hectare.

Inzet

Gezamenlijk koers zetten

- We zijn in 2023 begonnen met de voorbereiding van de sociaal-economische visie. De visie helpt om meer samenhang en synergie te organiseren tussen bedrijven/organisaties, inwoners, onderwijsinstellingen en gemeentelijke organisatie. Zo kunnen we de gezamenlijke maatschappelijke opgaven beter oppakken. De visie draagt eraan bij dat Zutphen en Warnsveld toekomstbestendig, aantrekkelijk en onderscheidend blijven, ook in relatie tot omliggende gemeenten.
- We starten eind 2024 met de ontwikkeling van de uitvoeringsagenda en de actualisering van relevant beleid, voor o.a. horeca, retail, recreatie & toerisme.
- We hebben in 2023 de regiodeals 2021-2023 afgerond. Met deze ervaring in ons achterhoofd intensiveren we in 2024 de samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen. We zetten in op concrete samenwerking rond grote opgaven gericht op de ontwikkeling van

nieuwe regiodeals. We hebben daarbij extra aandacht voor onderwijs, zorg, verduurzaming en innovatie.
- Vooruitlopend op de visie faciliteren we lopende samenwerkingsverbanden zoals de doorontwikkeling van de Techniekfabriek.

Versterken het ondernemersklimaat voor bedrijven

- De opdracht voor parkmanagement vullen we aan, zodat deze goed aansluit op de ambities uit de sociaal-economische visie. Hierbij streven we naar een met de binnenstad vergelijkbare organisatiekracht.
- Het verbeteren van de dienstverlening en informatievoorziening voor ondernemers. Dit aanscherpen doen we in 2024 op basis van de gemeentelijke dienstverleningsvisie en de input van de sociaal-economische visie.
- Het verbeteren van de monitoring bij bedrijven, zodat we tijdig en effectief kunnen handelen bij problemen of knelpunten. Dit pakken we in 2024 op.
- Er zijn veel zorginstellingen in de gemeente Zutphen, naast zorg voor onze inwoners en die uit de regio, bieden deze instellingen veel werkgelegenheid. We stellen een accountmanager zorg aan zodat snel en accuraat op vragen en ontwikkelingen kan worden ingespeeld.

Werklocaties: fysieke ruimte op orde, toekomstbestendig en duurzaam

- Ontwikkeling van bedrijventerrein De Mars. In 2023 zijn we begonnen met voorbereidende activiteiten in de bestuursopdracht De Mars/IJsselzone/Bufferzone/Industriehaven. In 2024 verwachten we de gebiedsvisie te kunnen laten vaststellen door de raad.
- Ontwikkeling van Smart Grid op Industrieterrein de Mars, verder uitgewerkt in product 725 Energietransitie.
- In 2023 is gewerkt via onderzoek en lobby aan de realisatie van voldoende ruimte voor bedrijven op bedrijventerreinen. De resultaten van dit proces zien we terug in nieuwe afspraken met de provincie en de regio. Dat wordt gedaan in de vorm van een nieuw Regionaal Plan Werklocaties dat gepland staat voor 2024.
- Planvorming via de sociaal-economische visie, waarin onderzocht wordt op welk niveau de ambitie vormgegeven kan worden.
- Waar mogelijk voortbouwen op de eerste regiodeals in Regio Stedendriehoek verband.
- Ook is het Rijksprogramma Werklocaties in de maak. Het zet in op verduurzaming van werklocaties en het activeren van bedrijven rond doelstellingen op het vlak van klimaat, energietransitie en circulariteit. Hier komt mogelijk landelijke normering uit voort. Zodra het programma bekend is, zetten we in op een vertaalslag naar de situatie in de gemeente Zutphen.

Onderwijs en arbeidsmarkt

- We stimuleren de samenwerking onderwijs, ondernemers en overheid voor een aantrekkelijk en onderscheidend werk- en leerklimaat dat goed aansluit op de wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en scholen. Dit wordt uitgewerkt in de producten 421, 422 en 600.
- Het kabinet heeft een hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur aangekondigd die gevolgen heeft voor de arbeidsmarktregio's. Het gaat om een ontwikkeling richting brede werkcentra waar iedereen ondersteuning en advies kan krijgen over werk, scholing en loopbaan. Deze ontwikkeling wordt opgenomen in de meerjarenagenda van de arbeidsmarktregio. In product 640 GelreWerkt!/Wsw/sociaal ontwikkelbedrijf is dit verder uitgewerkt.

Product 421 Onderwijshuisvesting

Doelen

- We stimuleren de ontwikkeling van integrale kindcentra, omdat dit de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen bevordert.
- We willen in elke wijk of dorp een school met voldoende kwaliteit aan basisonderwijs.
- We zorgen voor randvoorwaarden voor de kwaliteit van onderwijs, zoals toekomstbestendige onderwijshuisvesting.
- Ook de inrichting van groene schoolpleinen blijven we stimuleren; schoolpleinen worden toegankelijker en beweegvriendelijker gemaakt.
- We sluiten aan bij de energietransitie vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen.
- We bieden vluchtelingen en andere nieuwkomers een passende leeromgeving in een internationale schakelklas (ISK).

Inzet

- Om integrale kindcentra te kunnen realiseren is investeren in extra huisvesting noodzakelijk. We ontwikkelen beleid ten aanzien van deze investeringen en de verhuur binnen onderwijsgebouwen.
- In 2023 is een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs vastgesteld. Het IHP geeft inzicht in de langetermijninvesteringen in onderwijshuisvesting. Het IHP gaan we in overleg met de schoolbesturen uitvoeren. We maken afspraken over spreiding, groei en voedingsgebieden van basisscholen. Ook onderzoeken we hoe schoolgebouwen meer toekomstbestendig kunnen worden gemaakt (duurzaam, flexibel, binnenklimaat, exploitatiegericht).
- Voor de huisvesting van de Anne Flokstra school en het Mozaïek loopt de planvormingsfase.
- Voor de ISK zoeken we naar passende, zo veel mogelijk flexibele huisvesting in verband met onzekere ontwikkelingen.

Product 422 Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid

Doelen

- Elk kind kan naar een voorschoolse voorziening ter voorbereiding op de basisschool, dit bevordert de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen.
- Jonge kinderen met een (dreigende) (taal)achterstand krijgen de kans om door middel van intensieve voorschoolse educatie zich verder te ontwikkelen.
- We streven naar een doorgaande lijn tussen kinderopvang, basisschool, voortgezet onderwijs en het MBO.
- Het percentage laaggeletterden moet omlaag om kansengelijkheid te bevorderen.
- We zetten ons in om voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid te voorkomen. We willen álle leerlingen (in een kwetsbare situatie) in beeld hebben, op school of daarbuiten.
- We verstevigen de aansluiting van het MBO met de arbeidsmarkt. We werken samen aan de positionering van Aventus en aan ‘onderwijs-hubs’.

Inzet

- We stellen een beleidsnotitie ‘voor het jonge kind’ (eerste 1000 dagen t/m 6 jaar) op inclusief een uitvoeringsagenda. Dit gaat over kansengelijkheid, de doorgaande lijn van ondersteuning aan jonge kinderen en het verhogen van de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang en opvang met sociaal-medische indicatie. Ouderbetrokkenheid is hierbij een belangrijk thema.
- We werken aan een brede Zutphense aanpak voor geletterdheid, samen met interne en externe partners, om de taal-, digitale en rekenvaardigheden van álle inwoners te versterken, kinderen en volwassenen. Onderdeel van de aanpak is de pilot ‘leesmediacoach op de basisschool’ om het plezier in lezen te stimuleren. Daarnaast gaan we de samenwerking met het onderwijs versterken door een deskundige speciaal op dyslexie in te zetten.
- We versterken de samenwerking met scholen, het Samenwerkingsverband passend onderwijs (SWV) en de GGD om verzuim te voorkomen.
- We onderzoeken samen met Aventus de mogelijkheden voor een innovatiecampus in onze gemeente. Hierbij wordt gewerkt aan het versnellen van de digitalisering in het MKB via een samenwerking met het MBO, waarbij we aansluiten op de ambities van de gemeente Zutphen voor het sociaal domein. Zo versterken we een belangrijke economische sector.

Product 562 Toerisme en recreatie

Onder dit product beschrijven we ook de inzet voor het Programma Binnenstad.

Doelen

- We zetten in op het aantrekkelijk maken en verder uitbouwen van onze belangrijkste toeristisch-recreatieve trekpleisters:
    - binnenstad (funshopping, horeca en cultuurhistorie) en
    - evenementen (verdere professionalisering en spreiding over gehele gemeente).
- We streven naar groei van zowel kwaliteitsbezoek als gemiddelde uitgaven per bezoeker en verlenging van de verblijfsduur. De versterking van ons overnachtingsaanbod is daarbij onontbeerlijk.
- We profileren ons als Hanzestad en bouwen voort op het succes van het Hanzejaar in 2023.

Inzet

Versterken kwaliteit

- We ontwikkelen een verkeerscirculatieplan en parkeerplan, opgenomen bij product 211 Mobiliteit. Dit biedt mogelijkheden om de kwaliteiten van de binnenstad beter te ontwikkelen en benutten, maar ook om deze te borgen voor de toekomst voor inwoners en ondernemers.
- De kwaliteit van de binnenstad borgen we door met de beschikbare instrumenten op kwaliteit van winkels en horeca en de ruimtelijke kwaliteit te sturen.

Versterken aantrekkingskracht

- We werken meer vanuit een integrale aanpak, via Programma Binnenstad.
- Zo kan onze binnenstad zich beter ontwikkelen, door zowel het winkelgebied te versterken als de verblijfsfunctie verder door te ontwikkelen.

- We zetten in op uitbreiding van overnachtingsmogelijkheden om de gemiddelde verblijfsduur en uitgaven substantieel te verhogen.
- We onderzoeken mogelijkheden voor verlenging van de verblijfsduur door versterking van ons toeristisch aanbod rond het Hanzeverleden en waterrecreatie.
- We onderzoeken mogelijkheden en kansen om de gemeente Zutphen, onze monumentale binnenstad in het bijzonder, gastvrijer en toegankelijker te maken voor mensen met een beperking.
- Op grond van gemaakte prestatieafspraken brengt Stichting Zutphen Promotie ook de toeristische trekpleisters van Warnsveld en De Hoven meer onder de aandacht.
- We vergroten het aantal toeristische routes tussen de gemeente Zutphen en de omliggende gemeenten. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan op bestaande wandel- en fietsroutes vanuit zowel de Achterhoek als de Veluwe.
- Koersnotitie Toerisme: De mogelijkheden voor toeristische ontwikkelingen worden meegenomen in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Met de input uit de Omgevingsvisie wordt de Koersnotitie Toerisme in de loop van 2024 opgestart.

Versterken promotie

- In de komende jaren willen we investeren in het versterken en doorzetten van de evenementen en promotionele activiteiten. Dit verwerken we in de meerjarige afspraken met Stichting Zutphen Promotie.
- Wij maken afspraken met de Stichting met duidelijke KPI's om te toetsen of zij de ambities van de gemeente Zutphen waarmaken.
- De promotie van het cultuuraanbod binnen de gemeente krijgt extra aandacht waarbij samengewerkt wordt tussen de Stichting en de culturele basisinstellingen.
- De marketing en promotie van het erfgoed themajaar van 2024 wordt door de Stichting Zutphen Promotie opgepakt in samenwerking met het Erfgoedcentrum.
- De reguliere gemeentelijke indexatie in 2023 is onvoldoende voor het in stand houden van de basistaken van Stichting Zutphen Promotie. Om de slagkracht van deze organisatie te behouden passen we het budget aan door structurele compensatie van gestegen kosten.

Versterken tijdelijk aanbod

- We blijven evenementenorganisatoren stimuleren om hun evenement, indien mogelijk, te spreiden over de hele gemeente; naast het centrum ook onder andere Warnsveld, De Hoven en ons buitengebied.
- Stichting Zutphen Promotie heeft opdracht om jaarlijks een Event Academy te organiseren om kennis en kunde bij evenementenorganisatoren te vergroten.
- We houden de bestaande criteria in onze 'Subsidieregeling Evenementen en Festivals 2019' tegen het licht.
- Wij zetten in op het vergroten van de kwaliteit en uitstraling van de huidige evenementen via aanvulling van de opdracht aan Stichting Zutphen Promotie. De Stichting voert de opdracht uit in nauw overleg met de evenementenorganisatoren. Daarbij wordt ook de mogelijkheid en wenselijkheid onderzocht om 1-2 evenementen specifiek voor jongeren te organiseren.

Samenwerking centraal

- We continueren onze samenwerking met onze belangrijkste toeristische lokale partners Stichting Zutphen Promotie en Stichting Binnenstadsmanagement Zutphen. Datzelfde geldt

voor onze belangrijkste regionale partners Stichting Achterhoek Toerisme en Hanzesteden Marketing. Al deze partners zijn onmisbaar bij het aantrekken van (extra) toeristisch-recreatieve bezoekers naar de binnenstad.
- We werken actief samen met het Hanzestedenverbond en voeren het uitvoeringsprogramma Hanzestad uit.
- Daarnaast zien wij ook de Achterhoek als een belangrijke regio om mee samen te werken. We verhogen incidenteel onze bijdrage aan de Stichting Achterhoek Promotie (voor twee jaar). We passen de prestatieafspraken aan en deze evalueren we in 2025.

Programma Binnenstad

Doelen

Het programma Binnenstad 2023 – 2026 is gericht op een duurzaam aantrekkelijke en vitale binnenstad, met daarbij de volgende subdoelen:

- kwaliteit en functionele samenhang van inrichting en gebruik: De actuele ontwikkelingen rond digitalisering, demografie en gedrag veranderen het winkelaanbod en bevorderen functies, zoals wonen, in de binnenstad. De compacte monumentale binnenstad vraagt om uniformiteit en kwaliteit bij inrichting en gebruik.
- Een autoluwe binnenstad: Om de aantrekkelijkheid van het verblijven in de binnenstad te vergroten en duurzame vormen van mobiliteit te bevorderen streven we naar een autoluwe binnenstad. Deze ambitie vraagt om aanpassing van het verkeersnetwerk en de bijbehorende faciliteiten.
- Een duurzame toekomstbestendige binnenstad: De monumentale binnenstad is ’s zomers warmer dan andere gebieden. Via klimaatadaptieve maatregelen bevorderen we de leefbaarheid en verblijfsmogelijkheden voor menselijke en niet-menselijke bewoners in de binnenstad.

Inzet

Kwaliteit en functionele samenhang

- We maken juridische houdbare spelregels over wat we wel en niet willen in de kwaliteit van functies in de binnenstad. We stimuleren de vestiging van passende functies in de binnenstad zoals wonen. Met onze jaarlijkse subsidie zet het binnenstadsmanagement zich in om passende en ontbrekende functies, sectoren en branches op deelgebiedsniveau aan te trekken.
- In 2024 (her)formuleren we in overleg met inwoners, ondernemers en pandeigenaren een gezamenlijk kwaliteitsbeeld onder andere over de inrichting en het gebruik van terrassen, uitstallingen, straatinrichting en gebouwen. Daarna handhaven we op dit kwaliteitsbeeld. We nemen maatregelen om verrommeling te voorkomen en de monumentale uitstraling te versterken.
- We benutten de kansen om via gebiedsontwikkeling de functies in de binnenstad te versterken.
- We maken een productenboek voor uniform materiaalgebruik in de openbare ruimte.

Autoluwe binnenstad

- We werken in 2024 aan de planvorming voor de autoluwe binnenstad in de vorm van een Verkeerscirculatieplan (VCP) en de parkeernota. In de omgeving Lange Hofstraat en Groenmarkt zetten we daarbij in op een permanente oplossing om het autoverkeer te beperken en meer ruimte voor voetgangers te creëren. We houden rekening met een autoluw ’s Gravenhof in de toekomst.
- We werken een plan uit om de bevoorrading van bedrijven in de binnenstad te borgen en zetten in op duurzame stadsdistributie in de aanloop naar het afsluiten van de binnenstad voor gemotoriseerd verkeer.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een dynamisch verwijssysteem naar de drie grote parkeerplaatsen (noord, oost en zuid) aan de rand van de binnenstad.
- Na de realisatie van een tijdelijke oplossing voor een goede verkeersafwikkeling van scholieren in de omgeving van het station, bereiden we een definitieve oplossing voor in combinatie met de aanpak van het Stationsplein.
- Aan de hand van de ervaringen van de afgelopen jaren en het vastgestelde VCP maken we een ontwerp en starten we met de herinrichting van de Stationsstraat.
- In het kader van de gebiedsontwikkeling Polsbroek realiseren we in de komende jaren een aantrekkelijke voetverbinding van het winkelgebied met de parkeerplaats Polsbroek.
- We onderzoeken de haalbaarheid van een (tijdelijke) bewaakte fietsenstalling bij de oost-ingang van het centrum.

Duurzame binnenstad

- We maken een plan voor klimaatadaptatie in de binnenstad.
- We benutten kansen om de binnenstad te vergroenen en versterken de stadsnatuur.
- Bij de herinrichting van de openbare ruimte zoeken we aanpassingen die de verblijfskwaliteit versterken.

Samenwerken en partnerschap

- We versterken het partnerschap met vastgoedeigenaren, mede gericht op samen investeren.
- We betrekken VN-ambassadeurs bij de voorbereiding van projecten.
- Naast aanpassingen in de openbare ruimte is het groen van particuliere eigenaren belangrijk bij de klimaatadaptatieve maatregelen. We zetten in op een goede samenwerking.
- Planontwikkeling doen we altijd samen met inwoners, ondernemers en andere betrokken partijen.

Product 600 Participatie werk

Doelen

- Zo veel mogelijk inwoners hebben een zinvolle invulling van hun bestaan.
- Inwoners die dat nodig hebben, bieden we passende en persoonlijke ondersteuning en begeleiding, waarbij ontwikkeling en perspectief uitgangspunten zijn en gelijkwaardigheid en vertrouwen de sleutelbegrippen vormen.

Inzet

- De (groeiende) groep mensen die langdurig een bijstandsuitkering krijgt, stimuleren we om stappen te zetten naar een nieuw perspectief. Met het project ‘Inwoner in Beeld’ (zie ook

programma 4) komt er ruimte om meer persoonlijke ondersteuning te bieden om met inwoners in gesprek te gaan over wat zij nodig hebben en waar zij mogelijkheden zien.
- Er wordt een nieuwe visie op participatie opgesteld.
- We voeren een bestandsanalyse uit zodat we goed zicht krijgen op de kenmerken, mogelijkheden en behoeften van de inwoners die onder onze hoede vallen en formuleren vervolgens een visie en beleidslijn op het onderdeel meedoen (participatie).
- Ook gaan we de mogelijkheden om inwoners door te verwijzen beter in beeld brengen en (verdere) afspraken maken met lokale samenwerkingspartners.

Product 640 Gelrewerkt

Doelen

- Een inclusieve arbeidsmarkt waarin voor iedereen een passende werkplek gevonden kan worden.
- Inwoners doen mee naar vermogen op de plek die het beste bij hen past.

Inzet

- De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor inwoners met een arbeidsbeperking (Participatiewet). In vergelijking met landelijke cijfers hebben we meer inwoners met een loonkostensubsidie aan het werk bij reguliere werkgevers (Gemeente Zutphen 10%, landelijk 6% - Jaarbeeld Divosa benchmark 2022). We blijven hierop inzetten. Ook kijken we welke inwoners vanuit dagbesteding kunnen doorstromen naar (beschut) werk en werken we toe naar meer diversiteit aan beschutte werkplekken.
- In het kader van de Wet sociale werkvoorziening hebben 300 medewerkers een dienstverband met de gemeente Zutphen, waarvan 80 bij de Opmars. Als onderdeel van de nieuwe aanbesteding van het beschut werk op de Opmars, gaan we gerichter inzetten op de ontwikkelmogelijkheden van onze sw-medewerkers.
- We gaan onderzoeken op welke wijze ons sociaal ontwikkelbedrijf verder ontwikkeld kan worden, nu de Wsw-populatie geleidelijk aan uitstroomt.
- We versterken de backoffice WSW met extra uren voor salarisadministratie. De salarisbetalingen werden voorheen uitbesteed, maar doen we nu in eigen beheer. Dit vraagt om specifieke deskundigheid. Ook wordt de formatie HRM advies op peil gebracht, ter vervanging van inhuur.
- In de arbeidsmarktregio Veluwe Stedendriehoek werken we volgens een meerjarenagenda aan nieuwe en toekomstgerichte dienstverlening voor werkenden, toekomstige werkenden en werkzoekenden.

Gerelateerde informatie

Financiën

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten (excl. mutaties reserves)							
311	Straatmarkten	125	128	164	165	165	165
320	Economie	1.387	1.494	1.665	1.540	1.540	1.540
421	Onderwijshuisvesting	5.006	5.399	6.232	6.041	5.884	5.506
422	Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid	3.980	3.553	3.690	3.690	3.690	3.690
562	Toerisme en recreatie	448	472	858	808	762	762
600	Participatie werk	4.674	3.964	4.007	3.918	3.918	3.918
640	Gelrewerkt!	10.689	11.137	12.177	12.494	12.844	12.844
Totaal lasten		**26.309**	**26.147**	**28.793**	**28.656**	**28.803**	**28.425**
Baten (excl. mutaties reserves)							
311	Straatmarkten	-165	-158	-166	-165	-165	-165
320	Economie	-51					
421	Onderwijshuisvesting	-285	-465	-538	-538	-538	-538
422	Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid	-2.105	-1.505	-1.548	-1.548	-1.548	-1.548
562	Toerisme en recreatie	-27	-19	-19	-19	-19	-19
600	Participatie werk	-590	-209	-1.315	-1.315	-1.815	-1.815
640	Gelrewerkt!	-1.373	-1.398	-1.441	-1.441	-1.441	-1.441
Totaal baten		**-4.596**	**-3.754**	**-5.027**	**-5.026**	**-5.526**	**-5.526**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		600	406	395	395	395	395
Onttrekking reserves		-473		-609	-506	-430	-345
Totaal mutaties reserves		**127**	**406**	**-214**	**-112**	**-35**	**50**
		21.838	**22.800**	**23.553**	**23.518**	**23.241**	**22.949**

Aanvullende informatie

Subsidies programma 3

Programma 3		(bedragen *€1)
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
Zoveel mogelijk jonge kinderen met een (dreigende) taalachterstand deel te laten nemen aan educatieve programma's die ten doel hebben deze achterstand in te halen.	Dikkertje Dap Kinderopvang, Graafschap Bibliotheken, Kindercentrum Aventurijn, Kindernet B.V., Samenwerkingsverband IJssel Berkel, Small Steps BV, St. Koalah, St. Perspectief, St. Yunio, OBS de Waaier	€ 1.239.400
Het stimuleren van de verbinding tussen scholen en samenleving	St. Abersonfonds, De Onderwijsspecialisten, Incidentele subsidies	€ 15.300
Peuteropvang	Dikkertje Dap Kinderopvang, Het Kleurrijk, Kindercentrum Aventurijn, Kinderverblijf Hip, Kindernet B.V., Small Steps BV, St. De Morgenter, St. Koalah	€ 380.200
Ondernemersfondsen	St. Binnenstadmanagement, St. Ondernemersfonds Binnenstad, St. Parkmanagement Ztp, St. De Zutphense Uitdaging	€ 751.600
Stimuleren en versterken op diverse fronten van economische zaken en toerisme.	Incidentele subsidies diverse instellingen, St. Zutphen Promotie	€ 476.000

Beleidsindicatoren programma 3

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 3. Werken en leren								
3. Economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2022	166,4	162,2	174,1	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
3. Economie	Functiemenging	%	2022	48,3	54,1	53,8	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2021	2,3	1,7	1,9	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2021" staat voor schooljaar "2020/2021".
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	0,9	5	4,2	Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	24	22	24	Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.

Zorgen en samenleven

Ambitie

Een sterke inclusieve samenleving

We gaan uit van de kracht van onze inwoners en blijven inzetten op een sterke inclusieve samenleving. De gemeente Zutphen is voor iedereen een veilige en gezonde plek om te wonen, te werken, te bewegen, te sporten en naar school te gaan. Niemand wordt gediscrimineerd op grond van afkomst, huidskleur, seksualiteit, gender, leeftijd, geloof of het hebben van een beperking. Onze inwoners zijn zelfredzaam en krijgen hulp dichtbij huis.

Wij koesteren de dynamiek in de wijken, in de eigen netwerken van inwoners en andere partijen en in de gemeente als geheel. Daarbij streven we naar kansengelijkheid en sociale samenhang in de wijken, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken. Preventie, het voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren, is het sleutelwoord. We ondersteunen inwoners in de buurt en bij versterking van hun netwerk, daar waar dat nodig is. Onze grondhouding is werken vanuit de inwoner, integraal en gebiedsgericht.

Integrale ambities 2024

Het voorgaande zien we terug in onze integrale ambities voor het Sociaal domein in 2024:

Preventie voorop

We zetten meer in op preventie, bijvoorbeeld door het versterken van de verschillende thematafels gezondheid , dementie en eenzaamheid. We spelen in op de effecten van de vergrijzing zoals het dreigende personeelstekort in relatie tot de toenemende zorgvraag. De ingezette lijn voor transformatie van de jeugdzorg geven we verder vorm. We willen geïndiceerde zorg verminderen en meer middelen beschikbaar stellen om met name lichte jeugdhulp te versterken. Het jongerenwerk heeft de afgelopen jaren met de straatcoaches en de activiteiten gezorgd voor minder overlast op straat en dat willen we voortzetten, versterken en uitbreiden.

Op basis van het Integraal Plan van Aanpak GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) 2023 werken we preventief aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Hierin komen onderdelen uit het sportbeleid, gezondheidsbeleid, jeugdbeleid en Wmo/sociale basis, samen. Daarnaast raakt het ook de samenwerking met het minimabeleid en beleid in het fysieke domein.

Bestaanszekerheid vergroten

Het aantal huishoudens dat niet meer structureel kan rondkomen neemt toe in de gemeente Zutphen. Er is meer armoede en de bestaanszekerheid van onze inwoners staat steeds meer onder druk. Inwoners zijn minder zeker van een voldoende en voorspelbaar inkomen. Als gemeente hebben we, in samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties, een wettelijke en collectieve verantwoordelijkheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om op de arbeidsmarkt en in de maatschappij te kunnen participeren. In 2024 zetten we hier op in met het ontwikkelen van een lokaal beleid bestaanszekerheid, het doorontwikkelen van het noodfonds en één toegang voor ouders van kinderen in armoede.

Inwoner in beeld

De inwoner vormt bij ons het vertrekpunt bij beleid en uitvoering in het sociaal domein. De oplossingen en ideeën van de inwoner gaan voor ons leidend zijn, niet de afzonderlijke wet- en regelgeving en systemen. Dit vraagt van ons als gemeente dat we dingen anders durven doen en

(meer) integraal werken. Vertrouwen en gelijkwaardigheid zijn daarbij sleutelbegrippen. Vertrouwen van de overheid in de inwoners én inwoners die vertrouwen hebben in de overheid. Hier gaan wij het komende jaar en de jaren daarna vol op inzetten met een duidelijk en gefaseerd projectplan.

Sterke wijken

We streven naar een samenleving met een sterke sociale basis in vitale buurten en wijken, waarin inwoners naar elkaar omzien, initiatieven nemen en elkaar ontmoeten. Door als overheid samen met onze partners laagdrempelig nabij te zijn in de wijken zorgen we ervoor dat inwoners de juiste hulp krijgen. We stimuleren buurtinitiatieven en zetten zo veel mogelijk ervaringsdeskundigen in. Wijkgericht werken baseren we op een sociale wijkanalyse zodat we kunnen inzetten op dat wat in een wijk of buurt nodig is.

Verbinden veiligheid, leefbaarheid en zorg

De gemeente Zutphen streeft ernaar om voor al haar inwoners en bezoekers een veilige gemeente te zijn. We verkennen continu waar we de veiligheid en leefbaarheid kunnen verbeteren. Dit doen we samen met onze inwoners. We werken daarbij nauw samen met politie en justitie, omliggende gemeenten, organisaties, (horeca-)ondernemers en particulieren.

Ambities 2024 per subprogramma

Programma 4 bestaat uit vijf subprogramma's. De ambities per subprogramma zijn als volgt:

Veiligheid

Het veiligheidsbeleid is er op gericht dat bewoners en bezoekers zich in onze gemeente veilig voelen. Wij hechten veel waarde aan samenwerking, korte lijnen met partners, in een sterk netwerk. Hierbij werken we nauw samen met politie en Openbaar Ministerie, omliggende gemeenten, organisaties, (horeca-) ondernemers en inwoners. We maken daarbij onderscheid tussen de feitelijke veiligheid en de veiligheidsbeleving. Voor beide thema’s voert de gemeente actief beleid.

Een kleine groep inwoners kampt met ernstige en complexe problemen. We zetten stevig in op zorg en veiligheid om te voorkomen dat deze mensen tussen wal en schip raken en/of overlast veroorzaken. Samen bereiden we maatregelen voor, zetten we waar nodig instrumenten in en bedenken we creatieve oplossingen. De komende jaren zetten we, naast andere meer reguliere werkzaamheden specifiek in op: ondermijnende activiteiten en zorg en veiligheid met specifieke aandacht voor woonoverlast en drugs.

Sport, bewegen en verenigingen

We zijn een gemeente waar alle inwoners uitgenodigd worden tot een gezonde leefstijl waarin sport, beweging en/of deelname aan het verenigingsleven vanzelfsprekend is. Daarom zorgen we voor een beweegvriendelijke leefomgeving, waarin sporten en bewegen in de openbare ruimte wordt gestimuleerd en schoolpleinen, sportvelden en parken toegankelijker worden.

Hulp en welzijn

Iedereen heeft recht op een veilige plek en de mogelijkheid een toekomst op te bouwen. We spelen in op een toename van inwoners met een hulpvraag door vergrijzing, wachtlijsten bij professionele hulpaanbieders en de wens om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Hiermee continueren en intensiveren we de lijn die de afgelopen periode is ingezet. Dit bestendigen we in het beleidsplan Welzijn. Daarbij zetten we, op basis van het Integraal Plan van Aanpak GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), in op preventie.

Vergroten financiële zelfredzaamheid
Een laag inkomen, armoede en schulden zijn nauw verbonden met elkaar. Met goede inkomensondersteunende regelingen dragen we eraan bij dat onze inwoners kunnen rondkomen, meedoen en bieden we een vangnet om te voorkomen dat schulden ontstaan. Daarbij hebben we speciale aandacht voor kinderen in gezinnen met armoede. De inwoner vormt bij ons het vertrekpunt bij beleid en uitvoering. Gelijkwaardigheid en vertrouwen staan centraal.

Jeugd en Jongeren
De visie in het Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024 is: álle kinderen groeien gezond, veilig en kansrijk op. De focus van het jeugdbeleid ligt op het versterken van het pedagogisch klimaat op scholen, met ouders en in de gemeenschap. We gaan uit van 'normaliseren' in plaats van medicaliseren. Samen met onze sociale partners voeren we het Beleidsplan Jeugd uit. Ondersteuning en zorg zetten we in als het echt nodig is. Zo licht als mogelijk, maar intensief en duurzaam als het moet. Een sterke eerste lijn is daarvoor essentieel. De budgetten voor zorg in natura (geïndiceerd) en preventie zijn flexibel inzetbaar om een verschuiving van maatwerk naar een algemene voorziening te realiseren. We pionieren met nieuwe initiatieven, we analyseren, monitoren en borgen de bestaande projecten.

Doelen en inzet

Integrale thema's sociaal domein
De Strategische visie sociaal domein Zutphen (2020) is de basis voor het realiseren van de opgaven in het sociaal domein.

De belangrijkste wetten binnen het sociaal domein zijn de Participatiewet, de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Veel inwoners hebben hiermee te maken. Beleidsmatig en in de uitvoering hebben we integraliteit, samenwerking en afstemming hoog in het vaandel staan. We streven naar een domeinoverstijgende aanpak.

De thema's die we in 2024 integraal, sociaal domein-breed en met ketenpartners oppakken zijn:

Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Op basis van het plan van aanpak IZA en GALA (2023) werken we in verschillende projecten zowel lokaal als regionaal vanuit het fysieke en sociale domein samen aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners.

Inwoner centraal
De inwoner staat voor ons centraal. We maken een omslag van denken in systemen naar wat mensen nodig hebben en werken vanuit gelijkwaardigheid en vertrouwen. Daarvoor realiseren we onder andere het project Inwoner in beeld, intensiveren we de Doorbraakmethode en gaan we aan de slag met het implementeren van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams).

Wijkgericht werken
De doorontwikkeling van de sociale wijkanalyses wordt actief opgepakt. Dit vormt de basis voor te maken beleidskeuzes voor wijkgericht werken (zie ook programma 1).

Aanpak huiselijk geweld
We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak om huiselijk geweld bij kinderen en volwassenen methodisch aan te pakken en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Overgang 18-/18+ jaar
We willen de overgang naar meerderjarigheid voor alle jongeren zo soepel mogelijk laten verlopen. Daarom zetten we in op een preventieve aanpak op meerdere levensgebieden.

Integrale brede aanpak geletterdheid
Samen met interne en externe partners stroomlijnen we de aanpak om de taal-, digitale en rekenvaardigheden van álle inwoners te versterken (zie ook programma 3). Daarmee bevorderen we kansengelijkheid.

Inclusie en regenboogbeleid
In de gemeente Zutphen is iedereen gelijk en doet iedereen mee. Dat dragen we uit, onder andere door in samenspraak met relevante belangengroepen, maatschappelijke organisaties en inwoners een 'regenboogagenda' uit te voeren. Daarmee dringen we racisme, discriminatie, uitsluiting en vooroordelen terug.

Deze thema's worden onder de verschillende producten verder toegelicht.

Product 120 Brandweer

Doel
- Regionaal sterke samenwerking op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding. Wij nemen actief deel aan de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland en aan de samenwerking in dit regioverband.

Inzet
- Samen met de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) werken wij aan:
    - een veilige fysieke omgeving, zowel lokaal als regionaal;
    - een gezamenlijke inzet op een integrale hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing met specifieke aandacht voor onze kwetsbare binnenstad.
- We voeren samen met de VNOG actief campagne in het kader van brandveiligheid.

Product 140 Openbare orde en veiligheid

Integrale veiligheid

Doelen
- Beperken van de criminaliteit en overlast in onze woonomgeving.
- Bevorderen van de veiligheid op straat door (drugs-)overlast tegen te gaan.
- Verhogen van de veiligheid in het uitgaansgebied.
- Een goede balans tussen een levendige horecasector en het gevoel van leefbaarheid en veiligheid, in goed overleg met de ondernemers en omwonenden.

Inzet

- We voeren de ambities en doelstellingen uit van ons Integraal Veiligheidsplan 2024-2028 en uitvoeringsplan 2024. Onze nadruk leggen we op de aanpak en bestrijding van drugscriminaliteit en ondermijning.
- We starten een vernieuwd onderzoek naar Leefbaarheid en Veiligheid met ‘Zutphen in Cijfers’.
- We houden beleid en regelgeving op het gebied van openbare orde en veiligheid actueel.
- We blijven in verbinding met de organisatoren van de lokale evenementen met behulp van onze jaarlijkse evenementenkalender en actualiseren de beleidsregels voor de lokale evenementen.
- We voeren het handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) Toezicht en Handhaving uit.
- Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa’s) werken samen met de politie op basis van samenwerkingsafspraken.
- We voeren het actieplan Wapens en messen uit.
- We voeren toezicht uit op het gebruik van het Digitaal Opkopers Register (DOR) om heling te voorkomen.
- We versterken onze bestuursrechtelijke maatregelen ter ondersteuning van de handhaving (naast strafrechtelijke ingrepen).
- We voeren de actiepunten uit van het Keurmerk Veilig Ondernemen binnenstad Zutphen.
- We voeren de acties uit van het gezamenlijke actieplan Veilig Uitgaan, samen met politie, gemeente en horeca.
- We werken samen met het landelijke Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid om de veiligheid en de beleving van veiligheid in de horeca te vergroten.

Ondermijnende criminaliteit en cybercriminaliteit

Doelen

- Ondermijnende criminaliteit tegengaan met een effectieve gecombineerde inzet van bestuurlijke, strafrechtelijke en/of fiscale instrumenten.
- Verbeteren van onze informatiepositie, zodat we meer zicht hebben op de aard en omvang, risicolocaties en de concrete verschijningsvormen van ondermijning in ons gebied.
- Vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid én de maatschappelijke weerbaarheid.
- Vergroten van de bewustwording onder inwoners en ondernemers, zodat zij signalen van ondermijning sneller herkennen én meer bereid zijn om hier ook melding van te maken.
- Versterken van de samenwerking tussen gemeenten en relevante partnerorganisaties.
- Inwoners, ondernemers, instellingen en medewerkers zijn weerbaar tegen digitale indringers.
- Voldoende zicht op de aard en de omvang van digitale criminaliteit, zodat we hiertegen gerichte acties te ondernemen.
- We spreken regelmatig met de politie en andere veiligheidspartners over de aard, omvang en trends van digitale criminaliteit zodat we gerichte voorlichtings- en bewustwordingsacties kunnen ondernemen.
- We stimuleren inwoners om altijd melding of aangifte te doen wanneer zij slachtoffer zijn geworden van digitaal misbruik of criminaliteit.

- We informeren kwetsbare groepen over veiligheidsrisico's rond digitalisering. Daarbij volgen we de landelijke en regionale ontwikkelingen en acties en zetten deze waar nodig ook lokaal in.

Inzet

- We versterken de regionale samenwerking door intensiever en gestructureerd samen te werken met andere gemeenten binnen de regio.
- Voor de aanpak van zorgfraude werken we samen met het sociaal domein en de zorgregio. Zo krijgen we meer zicht op zorgfraude en kunnen we deze vorm van ondermijning beter aanpakken.
- We voeren het plan van aanpak mensenhandel uit en sluiten daarbij aan op de regionale werkwijze.
- Samen met de politie brengen we in kaart welke gebieden risicovol zijn voor criminele activiteiten of beschouwd worden als 'onveilig', zodat we gerichter acties kunnen inzetten.
- We versterken onze informatiepositie door interne en externe informatie, binnen de wettelijke mogelijkheden, bij elkaar te brengen.
- We continueren en vergroten de weerbaarheid van onze eigen organisatie om te voorkomen dat we criminelen onbedoeld faciliteren. Bijvoorbeeld door middel van vergunningverlening.
- We versterken de informatievoorziening aan onze inwoners. Met name over het Meldpunt ondermijning, waar zij terecht kunnen met meldingen van overlast en onveiligheid.

Drugscriminaliteit

Doel

- Voorkomen dat jongeren gaan deelnemen aan de georganiseerde (drugs)criminaliteit.

Inzet

- We zetten het actieplan drugscriminaliteit 2022-2024 voort, waarbij we inzetten op drugspreventie. Daarmee voorkomen we dat mensen, vooral jongeren, drugs gaan gebruiken en voorkomen we de schadelijke gevolgen ervan (zie ook product 634).
- We intensiveren voorlichting op scholen aan leerlingen, leerkrachten en ouders via onder andere Leerlingalert.

Zorg en veiligheid

Doel

- Het bieden van enerzijds de juiste ondersteuning en perspectief aan inwoners die dat nodig hebben maar anderzijds wel onveilig gedrag begrenzen. Om daarmee (woon-) overlast te beperken en criminaliteit te voorkomen.

Inzet

- We intensiveren de samenwerking tussen het sociaal domein en openbare orde en veiligheid voor (complexe, meervoudige en domein-overstijgende) zorg- en veiligheidsvraagstukken. Daarbij werken we domein-overstijgend samen in casuïstiek en op beleidsniveau.
- We versterken de positie van ons integraal werkende team procesregie-veiligheid.

- We versterken de gezamenlijke lokale aanpak van huiselijk geweld, óók bij volwassenen. In situaties van ernstige geweldsescalatie, leggen we de pleger een tijdelijk huis- en contactverbod op zodat hulpverlening kan worden gestart.
- We houden actief zicht op de in- door- en uitstroom van gedetineerden. We benaderen iedere gedetineerde over de mogelijkheden voor een re-integratie traject en nazorg na detentie. Waar mogelijk en nodig stellen we samen met onze partners een plan van aanpak op met daarin de noodzakelijke voorwaarden voor een succesvolle re-integratie: onderdak, dagbesteding, financiën, geldig ID-bewijs, fysieke en psychische gezondheid, (sociaal) netwerk.
- We versterken de samenwerking met de woningcorporaties en ketenpartners tegen ernstige woonoverlast situaties en verkennen de mogelijkheden van alternatieve woon- en begeleidingsvormen, om overlast in de wijk tegen te gaan en om inclusieve oplossingen te bieden (Housing All). Waar nodig nemen we maatregelen zoals het sluiten van een pand bij drugs of ernstige woonoverlast. We zetten in op meer structureel ondersteunen zodat er minder acute incidentele inzet nodig is.

Jeugdcriminaliteit

Doelen

- Beperken jeugdoverlast en criminaliteit.
- Voorkomen en tegengaan van afglijden van kwetsbare (risico)jongeren door meer toezicht op de jeugd.
- Versterken van de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners omtrent jongeren.
- Voorkomen en tegengaan van verslaving (o.a. middelengebruik) onder jongeren.

Inzet

- We werken samen met lokale organisaties van onderwijs, jongerenwerk, zorg en veiligheid aan het tegengaan van alcohol & drugs, wapens en messen, overlastgevende jeugd en het afglijden van jongeren naar criminaliteit.
- We versterken de aanpak van kwetsbare (risico)jongeren, jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit door middel van samenwerking met de partners in de lokale jeugd-, zorg- en veiligheidsstructuur (zie ook product 634).
- We zetten preventieve acties in rondom het alcohol- en middelengebruik onder de jeugd, in samenwerking met jongerenwerk, Halt, onderwijsinstellingen, verslavingszorg en de horeca.
- Toezicht en Handhaving en de straatcoaches zijn zoveel mogelijk fysiek in de wijk aanwezig.
- Samen met de politie en de scholen voeren we op scholen acties uit tegen messen- en wapenbezit (onder andere kluisjescontroles).

Product 530 Sport

Doelen

- Actief Zutphen (Zutphens Sport- en Accommodatiebedrijf) is een betrouwbare partner in de samenwerking en versterking van het sport- en verenigingsklimaat in de gemeente Zutphen. Het sportbedrijf is het aanspreekpunt voor alle vragen rondom sport en bewegen in onze gemeente.

- Een beweegvriendelijke leefomgeving maakt deel uit van de nieuw te ontwikkelen Omgevingsvisie en wordt, waar mogelijk, al vormgegeven.

Inzet

- In 2024 vindt de verdere professionalisering van governance, beleid en uitvoering van Actief Zutphen plaats. In de dienstverleningsovereenkomsten worden afspraken vormgegeven.
- Vanaf 1 januari 2024 worden vijf buitensportparken aan Actief Zutphen overgedragen voor exploitatie.
- We zetten sport en bewegen in als middel om gezondheidsdoelen te bereiken (uit zowel het Integraal Zorgakkoord als het Gezond & Actief Leven Akkoord).
- De buurtsportcoaches zorgen voor een groepsgericht sport- en beweegaanbod voor diverse doelgroepen om het (regelmatig) bewegen te stimuleren. Speciaal accent ligt op aanbod voor groepen die nu nog niet of (te) weinig bewegen; de doelgroepen die de inzet het hardst nodig hebben. Zij doen dit in samenwerking met lokale sportaanbieders en vanuit een gedeelde visie.
- We gaan in 2024 aan de slag met een nieuwe visie op sport en bewegen in de gemeente Zutphen.
- In 2024 vindt het sport- en verenigingsgala plaats.
- We faciliteren voorzieningen in de buurt die spelen en bewegen stimuleren.

Product 605 Minimabeleid

Doelen

- Al onze inwoners, oud & jong, zijn in staat mee te doen aan de samenleving.
- Meer inwoners, waarvan de bestaanszekerheid onder druk staat, zijn voldoende financieel zelfredzaam en weten de weg naar ondersteuning te vinden.

Inzet

- We gaan het effect van onze inspanningen onderzoeken. We willen weten of we met ons armoedebeleid alle mensen bereiken die het nodig hebben. Aan de hand hiervan ontwikkelen we een lokaal beleid bestaanszekerheid.
- We gaan een structurele samenwerking aan met noodhulporganisatie Stichting Urgente Noden. Daarbij leveren charitatieve fondsen de gelden voor de noodhulp en voorziet de gemeente in een bijdrage voor de overhead. De noodhulp is bedoeld voor kwetsbare inwoners waar urgent een oplossing nodig is en waar andere organisaties niet in kunnen voorzien.
- Stichting Leergeld gaat één toegang organiseren en biedt alle (inkomens-)voorzieningen voor kinderen die in armoede leven. Zij krijgen mandaat om het Kindpakket uit te voeren.

Product 608 Schuldhulpverlening

Doel

- We hebben de omslag gemaakt naar een preventieve en mensgerichte gemeentelijke schuldhulp.

Inzet

- We versterken de activiteiten om schulden te voorkomen en aan te pakken, en de nazorg om een duurzame schuldenvrije toekomst te bevorderen. We gaan verder met de doorontwikkeling van vroegsignalering van schulden.
- We gaan aan de slag met een (preventieve) aanpak voor jongeren met schulden en haken daarbij onder meer aan bij het programma 18-/18+ (zie product 634).

Product 610 Inkomensvoorziening

Doel

- Alle inwoners van de gemeente Zutphen met een bijstandsuitkering zijn structureel in beeld en krijgen passende begeleiding bij participatie.

Inzet

- We zetten de komende jaren vol in op de uitvoering van het project 'Inwoner in Beeld'.
- We onderzoeken de ervaringen van de inwoners met een bijstandsuitkering ten aanzien van de gemeentelijke dienstverlening (0-meting), en gaan in gesprek met medewerkers en samenwerkingspartners.
- We voeren frequent gesprekken met de inwoners, in de geest van de doorbraakmethode, waarbij we in samenspraak de ondersteuningsbehoefte van de inwoner bepalen.
- We ontwikkelen een nieuwe visie op participatie (zie ook programma 3).
- We geven datagestuurd werken vorm (slimmer en integraler data verzamelen en gebruiken). Daarvoor brengen we eerst de huidige stand van zaken met betrekking tot de beschikbare data en bestanden in beeld.
- We bereiden ons voor op de implementatie van wijzigingen die voortkomen uit het wetsvoorstel Participatiewet in Balans (invoering voorzien per 1 januari 2025), met meer oog voor de menselijke maat.

Product 621 Wmo begeleiding

Doelen

- De beweging van geïndiceerd maatwerk naar algemene voorzieningen zetten we verder door. Zo worden inwoners dichter bij huis en laagdrempeliger ondersteund en houden we de kosten beheersbaar. Als er toch maatwerk nodig is, zetten we zorg zo licht en kort als mogelijk en zo zwaar als nodig in. We borgen de zorgcontinuïteit bij de overgang van 18- (Jeugdwet) naar 18+ jaar (Wmo) (zie ook product 634).
- We werken op regionaal en lokaal niveau aan de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van begeleiding en zorg.
- We dragen samen met de regio zorg voor beschikbare en kwalitatief goede voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Doel is dat mensen zo lang mogelijk of weer zo snel mogelijk zelfstandig in de wijk kunnen wonen, maar ook beschermd kunnen wonen als dat nodig is.

Inzet

Begeleiding

- We passen de resultaten van het project Gekantelde Begeleiding toe in 2 pilots. We ontwikkelen de huidige pilot door naar een kleinschalig wijkgericht laagdrempelig ondersteuningsaanbod. En we gaan in een nieuwe pilot experimenteren met andere manieren van bekostigen van maatwerk.
- We gaan door met de inzet van een Wmo-consulent bij de Formuliereninloop in Waterkracht. Cliënten worden hier geholpen met hun administratie en komen tegelijk in contact met een breed sociaal aanbod.
- We intensiveren de uitrol van de doorbraakmethodiek zodat élke consulent in de geest van deze methode werkt en élke inwoner van de gemeente Zutphen hiervan kan profiteren. De doorbraakmethode biedt ondersteuning aan huishoudens met complexe problematiek waar een teveel aan hulp en steun juist contraproductief werkt.
- We implementeren de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams). De wet heeft als doel om de ‘één gezin, één plan’-aanpak in het sociaal domein te versterken. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is domeinoverstijgende gegevensverwerking. De Wams geeft hiervoor de wettelijke basis.

Inkoop Wmo-begeleiding

- Vanaf 2024 gaan we over van het werken met budgetplafonds naar het sturen op budgetten en kwaliteit aan de hand van prestatie-indicatoren. Deze zijn samen met de strategische partners opgesteld.
- We onderzoeken in 2024 zowel lokaal als regionaal hoe we de samenwerking in de Zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe vanuit de Wmo vorm willen geven, gezien de verplichting voor het oprichten van een gemeenschappelijke regeling voor Jeugd (zie ook Jeugd, product 630)

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

- We geven samen met de regiogemeenten uitvoering aan de herziene Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang, inclusief openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid. De regiovisie wordt vertaald in een lokaal actieplan waar we uitvoering aan geven.
- We maken de verdere beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis en ontwikkelen zogenaamde tussenvoorzieningen voor jongeren, voor wie beschermd wonen te zwaar is en zelfstandig wonen (met begeleiding) te licht is.
- We zetten in op het voorkomen van dakloosheid, pakken acties uit het Nationaal actieplan dakloosheid op en hebben specifieke aandacht voor jongvolwassenen. We investeren in preventie en ondersteunen in bestaanscondities.
- We werken met de regiogemeenten aan een korte wachtduur voor beschermd wonen en een kortere trajectduur in de maatschappelijke opvang.

Product 622 Wmo huishoudelijke zorg

Doel

- We streven naar partnerschap met de uitvoeringsorganisaties voor huishoudelijke zorg om kwaliteit van zorg te monitoren.

Inzet

- We geven het partnerschap vorm met behulp van een gezamenlijke ontwikkelagenda (Huishoudelijke Zorg 2021-2026). Daarbij hebben drie thema's prioriteit: wachtlijstbeheer, doorontwikkeling signaleringsfunctie en het lokaal invulling geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Product 623 Wmo individuele hulpmiddelen

Doel

- Door middel van de inzet van woon-, rol- en vervoerhulpmiddelen bevorderen we dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen en beter participeren in de samenleving.

Inzet

- In 2024 starten we met een nieuwe overeenkomst hulpmiddelen waarin we aansluiten bij de landelijke convenanten 'meeverhuizen hulpmiddelen' en 'maatwerkprocedures complexe hulpmiddelen'.

Product 624 Sociale basis

Preventie

Volksgezondheid, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA).

Doelen

- Door de vergrijzing en ambulantisering van de zorg wonen er steeds meer kwetsbare inwoners zelfstandig in de wijk en staat het zorgstelsel onder druk. Dit vraagt om een domein overstijgende en integrale aanpak waarbij we denken vanuit de prioriteiten en mogelijkheden van de inwoner en we intensief samenwerken met stakeholders en regiogemeenten.
- We willen een gemeente zijn waar mensen in een gezonde leefomgeving wonen, waar de gezondheidsverschillen kleiner worden en waar een gezonde leefstijl steeds meer vanzelfsprekend wordt.
- We willen dat bij de jeugd het gebruik van alcohol, drugs, roken en overgewicht afneemt.
- We streven ernaar dat eenzaamheidsproblematiek eerder wordt gesignaleerd en dat het aanbod bijdraagt aan het verminderen van eenzaamheid én aansluit bij de diversiteit van de doelgroep.
- We zetten in op een woonzorgomgeving die bijdraagt aan het voorkomen van achteruitgang en het verminderen van kwetsbaarheid. We faciliteren en stimuleren dat inwoners zich tijdig kunnen voorbereiden op het ouder worden.

Inzet

- Met het IZA werken we aan het beschikbaar houden van passende zorg voor onze inwoners, ook in tijden van vergrijzing en personeelskrapte. Ook zien we kansen om het sociaal domein meer te verbinden met andere vormen van zorg. In de uitwerking van het IZA pakken we een voortrekkersrol, onder meer door ons (gedeeld) voorzitterschap in de regionale stuurgroep.
- In 2023 hebben we met het zorgkantoor, zeven regionale gemeenten en overige stakeholders een regiobeeld en regioplan IZA opgesteld, met daarin de belangrijkste opgaven voor onze regio. Binnen deze kaders gaan wij met stakeholders aan de slag met de

transformatie van de zorg. Dit doen we op lokaal, regionaal en landelijk niveau - afhankelijk van wat passend is. We nemen hiervoor bestuurlijk deel aan het Zorgplatform regio Zutphen-Lochem.

- We werken met een integrale aanpak vanuit het sociale en fysieke domein samen aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners (Plan van aanpak GALA). Hierin komen onderdelen uit het sportbeleid, gezondheidsbeleid, jeugdbeleid en Wmo/sociale basis samen. Ook raakt het de samenwerking met het minimabeleid en beleid in het fysieke domein.
- Een voorbeeld uit het GALA is de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), waar we in 2024, samen met Actief Zutphen en onze overige partners, mee aan de slag gaan. JOGG is een methode om de hele leefomgeving (thuis, buurt, school, vrije tijd, sport, werk en media) waarin kinderen opgroeien, blijvend gezonder te maken. Daarbij is er aandacht voor gezonde voeding, voldoende beweging, ontspanning en slaap.
- De ketenaanpak voor kinderen met obesitas en de ketenaanpak voor valpreventie worden nieuw ontwikkeld en de bestaande aanpak voor de gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen wordt versterkt.
- De keuzes die het ziekenhuis maakt met betrekking tot het niveau van zorg- en dienstverlening, hebben impact hebben op onze inwoners. We zetten er daarom op in dat we als gemeente de komende jaren nauw bij deze ontwikkelingen worden betrokken (zie ook Programma werken en leren/product 320).
- We versterken de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.
- We werken samen met onze partners aan de uitvoering van de Zutphense Aanpak tegen Eenzaamheid 2021-2025. We richten ons op het verbreden, versterken en verduurzamen van de lokale coalitie tegen eenzaamheid. We blijven ons inzetten voor het vergroten van de bewustwording en bespreekbaarheid van het thema.
- We voeren de Nota Naar een dementievriendelijke gemeente Zutphen uit. We versterken de samenwerking met de Bovenkamer en het Odensehuis.
- We onderzoeken in welke behoeftes van de doelgroep dementerenden het aanbod nog niet voldoende voorziet, versterken waar nodig het bestaande aanbod en ontwikkelen nieuw (innovatief) aanbod.
- We voeren de (verwachte) Wet Versterking Regie Volkshuisvesting en het nieuwe Wonen en Zorg voor Ouderen Akkoord (WOZO) uit. Als onderdeel hiervan stellen we in samenspraak met inwoners en maatschappelijke partners een Volkshuisvestingsprogramma op (zie ook wonen).

Wijkgericht werken

(zie ook programma 1)

Doelen

- Wij willen goed samenwerken met inwoners en hen een belangrijke rol geven bij ontwikkelingen die plaatsvinden in de gemeente, in hun wijk en buurt.
- We willen een samenleving zijn met een sterke sociale basis in vitale wijken en buurten; een bijpassende ontmoetingsplek of buurthuis kan hier onderdeel van zijn. Een plek waar inwoners terecht kunnen voor vragen en advies, voor ondersteuning van een goed idee, waar statushouders begeleiding kunnen krijgen en wijkgenoten elkaar kunnen ontmoeten.

Inzet

- De sociale wijkanalyse vormt, voor alle betrokken domeinen, de basis voor de te maken beleidskeuzes omtrent wijkgericht werken, zowel sociaal als fysiek (zie programma 1). Dit instrument werken we verder uit.
- We investeren in de sociale structuur van wijken en buurten. Met Perspectief zorgen we voor de uitbreiding van sociaal makelaars, de realisatie van een ondersteuningspunt voor vrijwillige inzet en het versterken van collectieve trajecten. Daarmee geven we in 2024 verdere uitvoering aan het amendement Focus op wijkgericht werken (2022-A0014).
- Ook geven we een extra impuls aan Stichting Lokaal voor het realiseren van een ontmoetingsplek in Waterkracht en de opstart van wijkrestaurant Geweldig! in Sint Elisabeth.
- Als gemeente vinden wij het belangrijk dat Kinderboerderij de Schouw als wijkvoorziening blijft bestaan en dat deze gratis toegankelijk is. Het doel is om een meerjarig exploitatieplan op te stellen, met daarin expliciet aandacht voor dierenwelzijn en meerjarenonderhoud. Na 2024 wordt de kinderboerderij structureel opgenomen in de begroting.

Inclusie en regenboogbeleid

Doel

- In de gemeente Zutphen is iedereen gelijk en doet iedereen mee. En dat dragen we uit. Daarmee dringen we racisme, discriminatie, uitsluiting en vooroordelen terug.

Inzet

In 2024 zetten we in op de volgende punten uit de Regenboogagenda en vanuit actuele vraagstukken rondom inclusie:

- Het zichtbaar maken van lhbtiq+ in de openbare ruimte.
- Het project SchoolsOUT.
- Het ondersteunen van initiatieven zoals Zutphen Pride en Keti Koti.
- Het Discriminatiemeldpunt laagdrempeliger maken.
- Gevraagd en ongevraagd advies vanuit onze VN-ambassadeurs voor de rechten voor personen met een handicap en deze zoveel mogelijk verwerken in beleid en openbare ruimte.
- De organisatie van een sportgala met als thema Inclusie.

Aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling

Doel

- Huiselijk geweld en kindermishandeling methodisch oppakken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren om eerder te signaleren en recidive te minimaliseren.

Inzet

- We gaan een integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (0-100 jaar) ontwikkelen.
- Het landelijke toekomstscenario kind- en jeugdbescherming vereist dat lokale teams verantwoordelijkheid dragen voor signalering van huiselijk geweld en regie op de hulpverlening. We richten de teams zo in dat we voldoen aan het Kwaliteitskader werken aan veiligheid voor lokale teams.

- We implementeren de visie gefaseerde ketenzorg (veiligheid, hulpverlening, herstel) in de toegang Jeugd en Wmo door het trainen van de medewerkers en het aanpassen van de werkprocessen.
- We gaan de samenwerking met Veilig Thuis, het preventieve veld en de zorgorganisaties verder uitlijnen en intensiveren.

Product 625 Wmo vervoer

Doelen

- Door middel van PlusOV (een Gemeenschappelijke Regeling waar 9 gemeenten deelnemer van zijn) organiseren we een goed vervoersysteem, zodat inwoners uit de gemeente Zutphen op een prettige manier kunnen reizen en mee kunnen doen.
- We streven naar een goede verhouding tussen openbaar vervoer, doelgroepenvervoer en vrijwilligersvervoer.

Inzet

- Het wetsvoorstel 'Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen' is per 1 juli 2022 in werking getreden. Uiterlijk 1 juli 2024 is de Gemeenschappelijke Regeling PlusOV aangepast aan de geldende wetgeving.
- Omdat de ziekenhuiszorg in de gemeente Zutphen wordt afgeschaald moeten inwoners voor bepaalde zorg uitwijken naar ziekenhuislocaties in Apeldoorn of Deventer. Om het voor inwoners met een Wmo-pas betaalbaarder te maken om op ziekenbezoek te gaan naar deze locaties, wijzen we de ziekenhuizen aan als puntbestemming. Hierdoor kunnen inwoners met een Wmo-pas tegen het lagere Wmo-tarief reizen naar de ziekenhuizen, ook al liggen deze verder dan 20 km van hun woonadres.

Product 630 Jeugdzorg in natura

Doelen

- De focus in het Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024 ligt op het versterken van het pedagogisch klimaat op scholen, samen met ouders en in de gemeenschap. Ook ligt de nadruk op preventie. We gaan uit van 'normaliseren' in plaats van medicaliseren. We streven daarom naar een verschuiving van geïndiceerd maatwerk (zorg in natura) naar algemene vrij toegankelijke voorzieningen (preventie). De budgetten voor zorg in natura (630) en preventie (634) zijn communicerende vaten en zijn bovendien flexibel inzetbaar.
- Ons doel is goede en betaalbare zorg, zo licht als mogelijk maar intensief en duurzaam als dat nodig is, met regie vanuit een sterk lokaal team. De nieuwe landelijke Hervormingsagenda Jeugd is het kader voor de uitvoering van de Jeugdwet.

Inzet

Team lichte jeugdhulp

- We zorgen dat het Team lichte jeugdhulp, gestart in 2023, stevig staat (zie ook product 634). Het team bestaat uit 14 zorgaanbieders die samen laagdrempelig, vrij toegankelijk (na triage) en beschikkingsvrij jeugdhulp bieden. Het team werkt daar waar de inwoner is, op scholen en in de wijk. De 4-jarige pilot kent een gelaagde opbouw in groei en financiën. Een goede monitoring van de effecten is essentieel.

- We herijken de samenwerking met huisartsen en komen tot een vernieuwde werkwijze. De ondersteuning aan de huisartsen willen we inbedden in het project lichte hulpverlening, zodat we ook meteen ambulante jeugdhulp kunnen bieden.
- Preventie en lichte hulpverlening moeten elkaar versterken. We streven daarbij naar een dekkend en samenhangend pakket aan voorzieningen. We realiseren in 2024 een groepsaanbod voor onder andere het versterken van sociale vaardigheden, omgaan met faalangst en het versterken van ouderschap. Ook zorgen we voor een voorlichtingsaanbod over gezond opgroeien en een gezonde leefstijl (GALA).

Sterke eerste lijn/toegang jeugdhulp

- De gemeentelijke toegang Jeugd werkt met een brede blik op het kind, het gezin en de omgeving. Binnen de toegang zijn er twee rollen. De jeugdconsulent is sparringpartner voor het Team lichte jeugdhulp en werkt nauw samen met het onderwijs. De jeugdregisseur richt zich op regievoering bij complexe casuïstiek en is verantwoordelijk voor de toeleiding naar het specialistisch aanbod in het vrijwillig kader. In 2024 gaan we door met de ingezette professionaliseringsslag in onder andere werkprocessen en deskundigheid.
- Bij complexe zorgvragen staan veiligheid en het gedachtegoed ‘voor ieder kind een thuis’ voorop. We faciliteren de beweging om met zorgaanbieders te komen tot meer passende zorg, minder uithuisplaatsingen en minder kinderen in residentiële jeugdvoorzieningen. Dat doen we door in te zetten op bijvoorbeeld intensieve ambulante ondersteuning thuis en plaatsing in gezinshuizen en pleeggezinnen.
- De landelijke Hervormingsagenda Jeugd geeft aan dat de gemeente de regie voert over complexe casuïstiek en de contactpersoon is voor ouders en jeugdige(n). Als er sprake is van onveiligheid worden specialistische organisaties als Veilig Thuis en Jeugdbescherming ‘erbij gehaald’, maar we mogen deze casuïstiek niet meer overdragen. Er worden hogere kwaliteitseisen gesteld aan de lokale teams (kwaliteitskader werken aan veiligheid voor lokale teams). We gaan het toegangsteam hier verder op inrichten.

Inkoop specialistische jeugdhulp en regionale samenwerking

- We gaan verder met het professionaliseren van contractmanagement, budgetsturing en strategisch partnerschap voor transformatie. Zo maken we in 2024 een start met de toepassing van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI’s), passend bij zowel onze transformatie- als onze financiële doelen. Over deze KPI’s gaan we met aanbieders in gesprek.
- Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd hebben we de komende jaren een forse regionale opgave voor het inrichten van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) en een herziening van de regionale inkoop van jeugdhulpvoorzieningen en het administratieve proces.

Evaluatie Beleidsplan jeugd

- Het beleidsplan Jeugd heeft een looptijd van 2021-2024. Daarom gaan we het beleidsplan evalueren en waar nodig bijstellen.

Product 632 Jeugd algemeen

Doel

- Effectieve en efficiënte ondersteuning lokaal en regionaal.

Inzet

- Deze productgroep is een verzamelpost voor ondersteuning: de bijdrage aan de Zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe, Jeugd overige uitgaven (tolkkosten, instemmingsverklaringen, medische onderzoeken), monitoring en Jeugdwetvervoer.

Product 633 Jeugd PGB

Doel

- Evenveel of minder ouders/kinderen die gebruik maken van een Persoonsgebonden Budget (PGB) voor jeugdhulp.

Inzet

- Uitvoering van de beleidsregels die het mogelijk maken om PGB's efficiënt en effectief in te zetten en alleen waar nodig.

Product 634 Preventie jeugd

Doelen

- Het versterken van het pedagogisch klimaat op scholen, met ouders en in de gemeenschap. Daarbij gaan we uit van 'normaliseren' in plaats van medicaliseren.
- Het realiseren van een doorlopende lijn van opvoed- en opgroeiondersteuning voor het psycho-sociaal welbevinden van kinderen en jongeren. We willen voorkomen dat kinderen geïndiceerde jeugdhulp nodig hebben. Preventie, lichte hulpverlening en specialistische jeugdhulp zijn nauw verbonden. De partners kennen elkaar, versterken elkaar en weten elkaar te vinden. Samen zorgen we voor een dekkend aanbod zonder onnodige overlap (zie ook product 630).

Inzet

Jeugd en onderwijs

- We evalueren samen met de scholen het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en ronden het af. De extra middelen zijn geïnvesteerd om de achterstanden door corona in te halen. De succesvolle onderdelen zetten we, waar mogelijk, met structurele middelen voort.
- We zetten de pilot lees-mediacoach in 2024 voort op een aantal basisscholen om taalvaardigheid te versterken.
- We borgen de pilots jeugdhulp in het primair onderwijs, eerder gefinancierd vanuit NPO, met structurele middelen. We monitoren de resultaten en werken toe naar de inzet van jeugdhulp in alle basisscholen.
- We stellen samen met andere gemeenten, het Samenwerkingsverband passend onderwijs en de schoolbesturen een nieuw projectplan op voor jeugdhulp in de scholen voor Speciaal (Basis) Onderwijs (SBO) op basis van capaciteit gebonden bekostiging.
- We evalueren de huidige inzet van jeugdhulp en jongerenwerk in het Voortgezet Onderwijs (VO) met de scholen en werken aan effectieve en efficiënte afspraken voor de toekomst.

Jongeren(werk)

- We faciliteren, door netwerkbijeenkomsten, dat organisaties die in de gemeente Zutphen iets bieden voor jongeren elkaar beter en sneller kunnen vinden. We stimuleren een dekkend aanbod aan jongerenwerk en activiteiten.
- De twee partijen voor jongerenwerk Kansrijk Jongerenwerk en Tactus zijn dagelijks op straat om eventuele overlast te voorkomen en om drugsgebruik en criminaliteit tegen te gaan. Zij werken als een team samen en stemmen af in het Preventie Interventieteam (PIT). Ook organiseren zij activiteiten op initiatief van de jongeren en samen met andere partijen.
- We willen komen tot een sluitende en integrale aanpak voor jeugdigen in de overgang naar meerderjarigheid. Daartoe werken we de Visie en ontwikkelagenda 18-/18+ (2023) verder uit en starten met de implementatie. We verbinden verschillende leefgebieden aan elkaar vanuit de Jeugdwet en Wmo, wonen, werk en inkomen, leren en vrije tijd.

Opvoed- en opgroeiondersteuning

- Met het actieprogramma Kansrijke Start, eerste 1000 dagen, werkt de gemeente Zutphen samen met 27 partijen in een coalitie om (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties te helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk het leven starten. Met extra middelen vanuit het IZA/GALA Programma (zie product 624) gaan we een aantal interventies binnen het actieprogramma uitbreiden waaronder Nu Niet Zwanger.
- We voeren het project ‘Voor ieder kind een thuis’ uit met daarin de beweging #opladers (ouders helpen ouders) en Inhuis steungezinnen.
- We monitoren de Buitenschoolse Opvang plus (BSO+) in Warnsveld en Zutphen.
- We herijken het beleid op kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid en werken samen aan een integrale taalaanpak (zie programma 3).
- Met het Actieplan kinderen van ouders in echtscheidingssituaties, hebben we de basis gelegd voor een integraal, preventief en laagdrempelig aanbod voor gezinnen met relatieproblemen en/of in echtscheidingssituaties. In 2024 evalueren we het ingezette aanbod.

Product 670 Inburgering

Doelen

- Wij nemen onze verantwoordelijkheid bij het huisvesten, integreren en participeren van asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden.
- We bereiden ons in regionaal en provinciaal verband voor op de komst van de Spreidingswet.
- We treden efficiënt op tegen overlast en crimineel gedrag van asielzoekers of andere ontheemden.

Inzet

- We zetten ons in voor het huisvesten en opvangen van vluchtelingen, het realiseren van de taakstelling huisvesting statushouders en de opvang van ontheemden in onze regio. We nemen een actieve rol aan in de regionale en provinciale samenwerking in aanloop naar de Spreidingswet.
- We bevorderen het integratieproces voor alle statushouders in de gemeente Zutphen door een op maat gesneden persoonlijk plan inburgering en participatie. We concentreren ons op een tijdige start en het vlot doorlopen van het traject waarbij meedoen (naar vermogen) in de samenleving centraal staat.

- De opvang van Oekraïense vluchtelingen krijgt een langduriger karakter en vraagt om een omslag van crisis- naar een structureler beleid. Daarmee verandert ook de ondersteuningsbehoefte van de eerste levensbehoeften naar integratie (o.a. werk, woning, gezondheid). We ontwikkelen een duurzame aanpak voor de Oekraïense ontheemden, waarbij we het meedoen in de samenleving stimuleren.
- Asielzoekers en andere ontheemden die overlast veroorzaken worden maandelijks besproken in een casusoverleg met politie en COA en worden waar nodig aangepakt.

Gerelateerde informatie

Beleidsdocumenten

Sociaal domein

- Strategische visie sociaal domein Zutphen 2020
- Calamiteitenprotocol sociaal domein 2023

Veiligheid

- Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2028
- Uitvoeringsplan IVP 2024
- Veiligheidsstrategie en het Meerjarenbeleidsplan van de politie Eenheid Oost Nederland
- Beleidsregels handhaving Opiumwet/Wet Damocles Zutphen 2023
- Beleidsregels BIBOB 2020 e.v.
- Handhavingsuitvoeringsplan 2023 en verder.
- Programmabegroting 2024-2027 Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland.
- Regionaal risicoprofiel VNOG 2024-2028
- Regionaal beleidsplan VNOG 2024-2028
- Regionaal crisisplan 2020-2023
- Aanpak woonoverlast + doorontwikkeling 2023.
- Evenementenbeleid (laatste wijziging)
- Notitie exploitatieverordening en nadere regels terrassen
- Aanpak ondermijning
- Convenant nazorg ex justitiële jeugd Midden IJssel Oost Veluwe 2020 en verder
- Convenant nazorg jeugdige ex-gedetineerden Midden IJssel Oost Veluwe 2021
- Beleidskader cameratoezicht 2023
- Sluitende aanpak verward gedrag 2019 en verder.
- Regiovisie aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling 2023-2027
- Levensloopfunctie ketenveldnorm beveiligde zorg
- Bestuursovereenkomst COA-Zutphen 2016-2030

Welzijn en sport

- Nota Lokaal gezondheidsbeleid gemeente Zutphen 2020-2025, Gezonde gewoonten in een gezonde omgeving
- Integraal Plan van Aanpak GALA 2023
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020
- Visie sport en bewegen gemeente Zutphen 2020
- Regenboogagenda 2022-2025
- Beleidsregels Wmo 2023
- Convenant huisvesting bijzondere doelgroepen 2021-2024
- Regiovisie Transformatie maatschappelijke opvang, verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg en beschermd wonen GGZ 2017-2022, met regionaal en lokaal actieplan

Participatie

- Passende schuldhulp 2021-2023

- Beleidsplan Handhaving 2021-2024
- Maatwerk en begeleiding naar Waardevol Werk
- Plan van aanpak Inwoner in Beeld 2023
- Verzamelverordening Werk en inkomen 2023

Jeugd

- Strategische visie sociaal domein Zutphen 2020
- Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024
- Preventieplan Jeugd ‘voor ieder kind een thuis’ 2020
- Contourenplan jongerenwerk 2022-2024
- Actieplan Kinderen van ouders in echtscheidingssituaties 2022
- Projectplan pilots Jeugdhulp in onderwijs 2019
- Raamovereenkomst jeugdhulp, Wmo en MoBw Zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe 2023
- Beleidsregels PGB en gebruikelijke zorg Jeugd 2023
- Lichte jeugdhulp anders organiseren (uitvoeringsplan) 2022
- Lichte jeugdhulp anders organiseren in Zutphen (subsidievoorwaarden, activiteiten, convenant en partijen) 2023

Financiën

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten (excl. mutaties reserves)							
120	Brandweer	3.264	3.356	3.543	3.452	3.452	3.451
140	Openbare orde en veiligheid	1.877	1.916	2.104	1.934	1.930	1.930
530	Sport	4.231	3.127	4.762	4.866	4.554	4.563
605	Minimabeleid	9.455	3.380	3.455	3.455	3.455	3.415
608	Schuldhulpverlening	2.003	2.206	2.385	2.385	2.385	2.385
610	Inkomensvoorziening	21.173	24.518	24.489	24.470	24.470	24.470
621	Wmo begeleiding	5.566	7.542	7.397	7.460	7.460	7.460
622	Wmo huishoudelijke hulp	5.318	6.095	6.291	6.272	6.272	6.272
623	Wmo individuele hulpmiddelen	2.003	2.374	2.534	2.514	2.514	2.514
624	Wmo subsidies en overig	5.114	5.428	6.014	5.673	5.657	5.657
625	Wmo vervoer	980	1.263	1.379	1.421	1.471	1.525
630	Jeugdzorg in natura	22.610	25.106	22.292	20.651	20.507	20.507
632	Jeugd algemeen	1.173	1.367	1.144	1.144	1.144	1.144
633	Jeugd PGB	295	231	223	223	223	223
634	Jeugd Preventie	2.171	2.300	5.900	6.323	6.467	6.467
670	Inburgering	2.023	332	442	442	442	392
Totaal lasten		**89.256**	**90.541**	**94.354**	**92.685**	**92.403**	**92.375**
Baten (excl. mutaties reserves)							
120	Brandweer	-69	-60	-62	-62	-62	-62
140	Openbare orde en veiligheid	-334	-9	-9	-9	-9	-9
530	Sport	-1.643	-1.169	-1.701	-1.732	-1.732	-1.732
605	Minimabeleid	-144	-96	-96	-96	-96	-96
608	Schuldhulpverlening	-46	-53	-54	-54	-54	-54
610	Inkomensvoorziening	-20.727	-20.635	-20.980	-20.980	-20.980	-20.980
621	Wmo begeleiding	-113	-1.158	-1.027	-809	-809	-809
622	Wmo huishoudelijke hulp	-2					
623	Wmo individuele hulpmiddelen	-7					
624	Wmo subsidies en overig	-513	-601	-589	-606	-623	-623
625	Wmo vervoer	-55	-65	-80	-80	-80	-80

630	Jeugdzorg in natura	-13					
632	Jeugd algemeen	-228					
633	Jeugd PGB						
634	Jeugd Preventie	-48					
670	Inburgering	-2.337		-50	-50	-50	
Totaal baten		**-26.279**	**-23.846**	**-24.648**	**-24.478**	**-24.495**	**-24.445**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		399	680	680	680	680	680
Onttrekking reserves		-2.346	-699	-614	-782	-562	-623
Totaal mutaties reserves		**-1947**	**-19**	**66**	**-102**	**118**	**57**
		61.032	**66.677**	**69.772**	**68.106**	**68.024**	**67.986**

Aanvullende informatie

Subsidies programma 4

Programma 4		(bedragen *€1)
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
In stand houden van sportaccommodaties.	Optisport Warnsveld BV, St. Sportaccommodaties Ztp	€ 635.800
Het organiseren van stimuleringsactiviteiten t.b.v. jeugd.	Incidentele Subsidies, St. De Muzehof, St. Sportaccommodaties Ztp	€ 56.500
Sportstimulering, sport, bewegen en meedoen.	Beweegwijs BV, Dans en theaterschool Mars Bentum, De Onderwijsspecialisten, GGD NO Gelderland, Praktijkonderwijs Ztp, St. Klimmendaal, St. Muehof, St. Sportaccommodaties, ZRZV isala, ZVV AZC	€ 277.500
Het stimuleren van incidentele activiteiten die sportdeelname cq sport en bewegen in brede zin bevorderen en bijdragen aan een sportief en levendig sportklimaat.	Incidentele subsidies	€ 38.700
Voorkomen en verminderen van armoede en schulden.	St. Voedselbank, St Jeugdfonds gelderland, St. Leergeld Ztp, St. Samenwerkende kerken, St. Verbindingskracht, St. WGDGO	€ 236.800
Ondersteuning van statushouders en stimuleren integratie.	St. Vluchtelingenwerk Oost Gelderland	€ 97.200
Antidiscriminatie	St. Stimenz	€ 25.400
Overige activiteiten ter versterking van de zelfredzaamheid van de Zutphense inwoners.	Incidentele subsidies, St. Slachtofferhulp, St. Hospice, St. Perspectief	€ 296.600
Onafhankelijke cliëntenondersteuning en ondersteuningsprojecten voor inwoners.	St. MEE Oost Gelderland, St. Perspectief	€ 689.000
Ondersteuning van mensen van dementie en ontlasten van de betrokken mantelzorgers.	St. Odensehuis, St. De Bovenkamer, St. Sutfene, St. Zorgcomb. Marga Klom	€ 163.200
Voorkomen en verminderen van eenzaamheid.	Incidentele subsidies diverse instellingen.	€ 57.100
Versterking van de leefbaarheid van de wijk en inwoners ondersteunen bij zelfredzaamheid.	St. Perspectief	€ 2.485.500

Uitvoering geven aan de zorgplicht van de gemeente benoemd in artikel 4.1.1, eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.	GGD N&O Gelderland, St. Veilig Thuis Noord-Oost Gelderland	€ 314.800
Voorkomen en verminderen van schooluitval en jeugdwerkeloosheid.	St. Cornerstone, Vereniging Samenwerkinsverband regio ZTP, GGD N&O Gelderland, St. Walhallab, ZVV AZC,	€ 253.400
Versterken van opvoed- en opgroei ondersteuning.	Incidentele subsidies, St. Impulz, St. Perspecrief Zutphen, St. Yunio	€ 376.200
Verbeteren van gezondheid en welzijn.	GGD N&O Gelderland, St Yunio, St. Ixta Noa, St. Perspectief	€ 1.182.700
Het zorgdragen voor veiligheid en naleving van regels door het bevorderen van maatschappelijk gewenst gedrag.	Stichting perspectief	€ 41.900
Geestelijke gezondheidsdienst	GGD N&O Gelderland	€ 77.800

Beleidsindicatoren programma 4

aakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 4. Zorgen en samenleven								
1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	5,5	1,9	2,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	5,4	3,6	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	1,4	1,2	1,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.
1. Veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	6,3	5,6	6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw.	2022	5	7	8	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2020	50,8	49,4	49,2	RIVM - Zorgatlas	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2022	714	820,1	825,4	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2022	69,5	72,9	72,2	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2021	497,8	349,7	431,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2022	554,6	195,1	197,7	CBS - Participatie Wet	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
6. Sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2022	800	X	700	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen

6. Sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	7	5	6	CBS	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
6. Sociaal domein	% werkloze jongeren	%	2021	2	2	2	CBS	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	17,4	13,6	13,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,7	1,2	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,4	0,2	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
6. Sociaal domein	Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2021	1	1	1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten							
(excl. toevoegingen reserves)							
913	Effecten	65	7	6	6	6	6
920	Belastingen	847	776	741	778	812	842
921	Algemene uitkering						
922	Algemene baten en lasten	2.168	2.415	1.784	2.340	2.807	3.427
960	Overhead	18.464	20.206	24.186	23.612	23.250	23.300
Totaal lasten		**21.544**	**23.404**	**26.717**	**26.736**	**26.875**	**27.575**
Baten							
(excl. toevoegingen reserves)							
913	Effecten	-948	-723	-728	-723	-723	-723
920	Belastingen	-15.158	-14.829	-14.962	-14.962	-14.962	-14.962
921	Algemene uitkering	-123.318	-117.799	-129.316	-133.467	-125.929	-128.303
922	Algemene baten en lasten	-211	-138	-138	-138	-138	-138
960	Overhead	-513	-799	-669	-608	-562	-415
Totaal baten		**-140.148**	**-134.288**	**-145.813**	**-149.898**	**-142.314**	**-144.541**
	Mutaties reserves						
	Toevoeging reserves	14.867	711	1.879	7.967	1.006	2.153
	Onttrekking reserves	-12.486	-1.973	-1.167	-1.048	-785	-609
	Totaal mutaties reserves	**2.381**	**-1.262**	**712**	**6.920**	**222**	**1.543**
	Saldo Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-116.222**	**-112.146**	**-118.384**	**-116.241**	**-115.217**	**-115.422**

Aanvullende informatie

Beleidsindicatoren Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Algemene dekkingsmiddelen								
8. Vhrowv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2022	824	847	823	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2022	870	914	905	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv	WOZ-waarde woningen	1.000 euro	2023	312	365	369	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrowv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2022	14,2	8,4	9,3	ABF - Systeem Woningvoorraad	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
8. Vhrowv	Demografische druk	%	2023	78,7	74	70,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Paragrafen

Lokale heffingen

Het wettelijke kader voor de lokale belastingen wordt door de Rijksoverheid vastgesteld. De gemeenteraad bepaalt het plaatselijke belastingbeleid en de tarieven, binnen de wettelijke kaders. Naast belastingen hanteren wij heffingen voor individuele dienstverlening aan de inwoners.

De heffingen en belastingen in 2024 zijn:

- Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Precariobelasting
- Toeristenbelasting
- Parkeerbelasting
- Forensenbelasting
- Diverse leges en rechten

Over de hoogte van de tarieven krijgt u in het najaar 2023 een voorstel. We gaan in voorliggende begroting uit van een verhoging van de belastingen van 3,1% vanwege inflatie. Verder mogen de opbrengsten van de heffingen voor dienstverlening aan de burger maximaal kostendekkend zijn.

Bij de voorjaarsnota 2024 heeft de gemeenteraad besloten de hondenbelasting af te schaffen. Verder was het tarief van de toeristenbelasting tot en met 2023 bevroren. In 2024 wordt de toeristenbelasting wel weer opgehoogd met een inflatie-indexering.

Kwijtschelding

Wij voeren een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid voor mensen met een inkomen op het niveau van een bijstandsuitkering. Het is mogelijk om gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen voor de afvalstoffenheffing.

Belastingcentrum Tribuut zorgt voor de heffing en invordering van de gemeentelijke heffingen en de uitvoering van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

Doelen

Correcte en tijdige uitvoering van de wet WOZ, belastingheffing en een kostendekkende bedrijfsvoering.

Onze inzet

Onroerende zaak belasting (OZB)

De OZB is een algemene heffing die bestaat uit een eigenaren- en een gebruikersdeel. Het gebruikersdeel heffen we alleen voor niet-woningen. Voor 2024 gelden de WOZ-waarden per 1 januari 2023. Door de jaarlijkse herwaardering moeten de OZB-tarieven voor 2024 opnieuw worden berekend en vastgesteld. In voorliggende begroting stijgt de OZB opbrengst met 3.1% inflatiecorrectie.

Gemeenten kunnen de hoogte van de OZB-tarieven zelf bepalen. Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de benchmark woonlasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van

de Lagere Overheden (COELO). De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde OZB, de afvalstoffenheffing en de riool- en waterzorgheffing. Gemeenten kunnen op basis van deze vergelijking rekening houden bij de ontwikkeling van de lokale lasten.

Kostendekkendheid

Binnen de gemeentelijke begroting is een aantal producten opgenomen waarvan is bepaald dat deze op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgelden, lijkbezorgingsrechten en producten waarvoor leges worden geheven. Voor deze producten is een toelichting opgenomen ten aanzien van de wijze waarop de kostendekkendheid wordt bepaald. Deze toelichting is afgestemd op de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Afvalstoffenheffing

Via de afvalstoffenheffing berekenen wij alle kosten die te maken hebben met het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, door aan de inwoners. Uitgangspunt is een kostendekkend tarief. De inwoners van de gemeente Zutphen hebben invloed op hun rekening door hun afval goed te scheiden.

Berekening kostendekkende afvalstoffenheffing	
(bedragen *€)	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	5.289.100
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-300.000
Netto kosten taakveld	4.989.100
Toe te rekenen kosten	344.200
Overhead incl. (omslag)rente	68.600
BTW	979.800
Totale kosten	6.381.700
Opbrengst heffingen	6.381.700

dekkingspercentage 100%

Riool- en waterzorgheffing (rioolheffing)

De riool- en waterzorgheffing bestaat (vanaf 2021) alleen nog uit een eigenarendeel. Het eigenarendeel is een vastgesteld bedrag op basis van de kosten van beheer en onderhoud aan de riolering, gedeeld door het aantal woningeigenaren en eigenaren van bedrijven in de gemeente. Bij riool- en waterzorgheffing is geen sprake van jaarlijkse indexering met het inflatiecijfer, maar gaat het om kostenverhaal. De gemeente mag maximaal 100% van de gemaakte kosten verhalen op de inwoner via de rioolheffing.

Berekening kostendekkende riool- en waterzorgheffing	
(bedragen *€)	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	2.696.700
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-500
Netto kosten taakveld	2.696.200
Toe te rekenen kosten	600.800
Overhead incl. (omslag)rente	300.500
BTW	225.900
Totale kosten	3.823.400
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	3.823.400

dekkingspercentage 100,00%

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges verhalen we de kosten die we hiervoor maken in principe op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Net als bij de Rioolheffing en Afvalstoffenheffing geldt dat de tarieven in de Legesverordening maximaal kostendekkend zijn. De kostendekkendheid dient te worden beoordeeld op de verhouding tussen de kosten en opbrengst per titel uit de Legesverordening.

Berekening kostendekkendheid van de leges	
(bedragen *€) Titel 1 Algemene dienstverlening	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	922.204
Overhead	347.923
BTW	
Totale kosten	1.270.127
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	1.089.400
Mate van kostendekking	85,77%

(bedragen *€) Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	2.009.198
Overhead	1.319.541
BTW	
Totale kosten	3.328.739
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	1.490.000
Mate van kostendekking	44,76%

(bedragen *€) Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	47.707
Overhead	38.278
BTW	
Totale kosten	85.985
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	34.400
Mate van kostendekking	40,01%

Parkeren

Voor het parkeren zijn er 2 soorten heffingen:

1. parkeergelden via betaald parkeren en parkeervergunningen
2. boetes

In voorliggende begroting zullen de parkeergelden en parkeervergunningen met 3.1% stijgen. Voor de parkeerboetes volgen wij de landelijk vastgestelde maximale bedragen.

Kwijtscheldingsbeleid

Als iemand met schulden door geldproblemen de opgelegde heffing niet kan betalen, kan hij in aanmerking komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. In de begroting is daar voor 2024 het volgende bedrag voor opgenomen:

- € 298.500 voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing

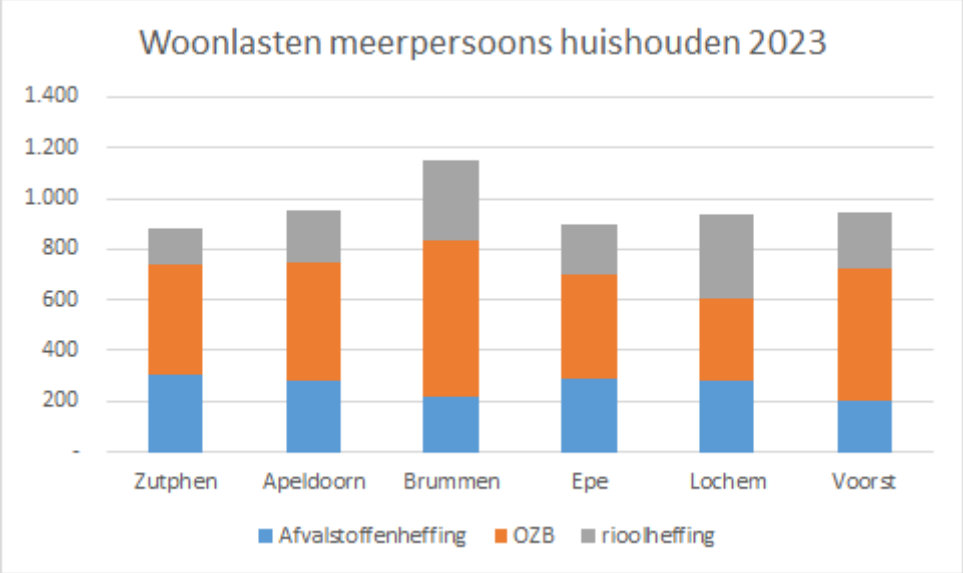
Net als in voorgaande jaren kunnen we vooraf kwijtschelding verlenen op basis van de gegevens van het landelijke Inlichtingenbureau van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierbij geeft een inwoner vooraf toestemming om zijn gegevens zoals die bij de landelijke overheid bekend zijn, te gebruiken voor de kwijtscheldingsaanvraag. Als voldaan wordt aan de kwijtscheldingsnormen wordt automatisch vooraf kwijtschelding verleend. Aanvragers die geen automatische kwijtschelding krijgen, omdat bijvoorbeeld niet alle gegevens konden worden gecheckt, kunnen achteraf een aanvraag indienen. Soms wijzen we een aanvraag af vanwege een te hoog inkomen en/of een te hoog vermogen.

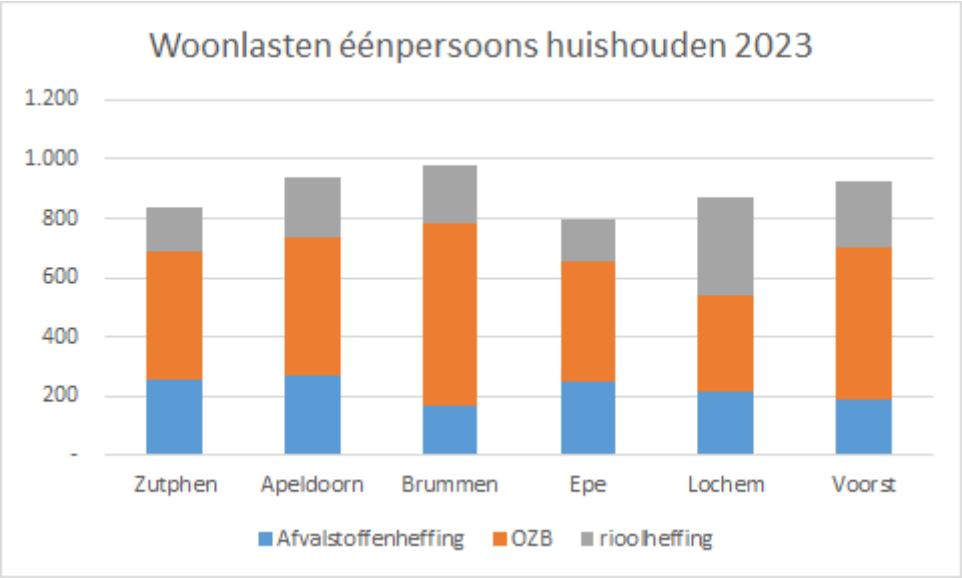
Financieel overzicht

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) brengt jaarlijks een woonlastenmonitor uit. Het COELO is het kennisinstituut op het gebied van lokale en regionale lasten. Volgens deze woonlastenmonitor vallen de woonlasten in de gemeente Zutphen laag uit ten opzichte van de andere Tribuut gemeenten in onze regio. In de gemeente Zutphen bedragen de woonlasten per meerpersoonshuishouden € 885. Voor een eenpersoonshuishouden is dit € 837. Bij de berekening van de woonlasten gaat het COELO uit van de tarieven OZB +afvalstoffenheffing+ rioolheffing.

Woonlasten per huishouden Zutphen		
	Meerpersoons huishouden	eenpersoons huishouden
Afvalstoffenheffing	302	254
OZB	434	434
rioolheffing	149	149
totaal	**885**	**837**

Hieronder staat een vergelijk van de woonlasten voor een meerpersoons- en een eenpersoonshuishouden binnen het samenwerkingsverband Tribuut gebaseerd op de tarieven in 2023. Voor huishoudens met een huurwoning geldt dat daar geen OZB en rioolheffing voor geheven wordt.

De gemeente Zutphen verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing. In 2023 werd er ook nog kwijtschelding verleend voor de hondenbelasting maar omdat vanaf 2024 de hondenbelasting niet meer geheven wordt, vervalt ook het budget voor de kwijtschelding van de hondenbelasting. De geraamde kosten van kwijtschelding zijn als volgt:

Kwijtschelding		
(bedragen *€)	2023	2024
Afvalstoffenheffing	296.000	298.500
Hondenbelasting	20.200	-

De geraamde opbrengst van lokale belastingen en heffingen in de gemeente Zutphen zijn:

Opbrengsten		(bedragen *€)
belastingsoort	2023	2024
OZB	14.104.500	14.541.700
hondenbelasting	313.900	-
precario	91.800	94.600
(water)toeristenbelasting	176.800	182.300
afvalstoffenheffing	6.473.400	6.381.700
riool- en waterzorgheffing	3.729.500	3.823.400
haven- en opslaggelden	12.300	12.700
marktgelden	146.300	153.200
lijkbezorgingsrechten	368.400	379.800
leges	2.063.600	2.510.000
parkeerbelastingen	2.721.700	2.806.100
forensenbelasting	11.400	11.800
totaal	30.213.600	30.897.300

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelen

Wij hebben een actueel risicoprofiel en een actueel overzicht van het weerstandsvermogen. Risicomanagement is integraal onderdeel van de werkzaamheden. Medewerkers zijn risicobewust en kunnen passende beheersmaatregelen nemen. Door het inzicht in de risico's kunnen de raad, het college en de organisatie op een verantwoorde wijze besluiten nemen.

Onze inzet

We actualiseren in 2024 twee keer het gemeentebrede risicoprofiel. Bij werksessies om de risicoprofielen te actualiseren worden medewerkers gevraagd risico's, de gevolgen en de beheersmaatregelen te benoemen. De risico’s voeren we in softwareprogramma Naris in. Hierdoor hebben we een actueel beeld van de risico's voor de totale gemeente en het hieraan gerelateerde weerstandsvermogen.

Financieel overzicht

In de volgende tabel staat de top 10 van risico's met de grootste financiële impact, gerangschikt op percentage van invloed.

Nr	Risico	Kans	Financieel gevolg maximaal	Invloed
1	De in de meerjarenbegroting extra opgenomen bedragen voor prijscompensatie kunnen onvoldoende zijn om stijgende prijzen als gevolg van schaarste en inflatie te compenseren. Het gaat hier om prijsstijgingen en inflatie in het algemeen. Bijvoorbeeld prijzen voor bouwmaterialen, grondstoffen, energie, loonkosten etc.	70%	€ 3.000.000	24.99%
2	Sociaal Domein Jeugdzorg: Beperkte sturingsmogelijkheden op budgetten. De zorgbehoefte en daaraan gerelateerde kosten kunnen hoger uitpakken door een mogelijke toename van de zorgvraag, de complexiteit daarvan en de beperkte invloed op externe verwijzers naar Jeugdzorg.	60%	€ 700.000	12.21%
3	Een vereniging of instelling kan niet meer voldoen aan de betalingsverplichting voor rente en aflossing van de lening waarvoor de gemeente een garantie heeft afgegeven.	50%	€ 1.000.000	9.12%
4	Langdurige uitval van computersystemen door hacken en gijzelsoftware.	50%	€ 1.000.000	7.73%
5	Kosten voor uitkeringen van ex-medewerkers omdat de gemeente verplicht eigenrisicodrager is voor de Werkloosheidswet (WW).	50%	€ 250.000	2.55%
6	De leverancier stopt met een ICT-product dat in gebruik is bij de gemeente waardoor nieuwe contracten afgesloten moeten worden.	50%	€ 250.000	2.17%

7	Datalekken van persoonsgegevens: Extra kosten voor noodmaatregelen zoals beveiligingsmaatregelen en herstelkosten. Schadeclaims.	50%	€ 200.000	2.13%
8	Verzwakken van stammen en takken van bomen waardoor extra kosten ontstaan voor beheer en onderhoud.	50%	€ 250.000	2.00%
9	Lagere opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen door een afname van bouwprojecten.	30%	€ 400.000	1.75%
10	Extreem weer zoals storm, hitte en droogte kan leiden tot schade aan bomen en beplanting, speeltoestellen, wegen etc. waardoor extra kosten ontstaan voor herstelwerkzaamheden.	40%	€ 250.000	1.72%

Totalen

Totaal maximaal financieel gevolg top 10 risico's: € 7.300.000
Totaal maximaal financieel gevolg overige risico's: € 9.790.000
Totaal maximaal financieel gevolg alle risico's: € 17.090.000

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige risico-inventarisatie (voor de jaarrekening 2022):

- Risico 1: Prijsstijgingen: Het maximaal financieel gevolg is verhoogd van € 1.000.000 naar € 3.000.000 omdat alle risico's met betrekking tot prijsstijgingen zijn samengevoegd. Naast het risico op prijsstijgingen van bouwmaterialen en energie heeft dit risico ook betrekking op stijging van loonkosten van zorgaanbieders in de Jeugdzorg en Wmo.
- Bij de vorige risico-inventarisatie stond het risico in verband met achterstallig onderhoud van De Hanzehof op nummer 1. Dat risico was gekwantificeerd op 95% kans op een maximaal financieel gevolg van € 3.500.000. Dit risico is verwijderd omdat de middelen hiervoor nu in de begroting zijn opgenomen.

Beheersmaatregelen top 3 risico's

- Risico 1 Stijgende prijzen: Inflatie is een niet beïnvloedbaar risico maar uiteraard nemen wij maatregelen om de gevolgen van het risico te verkleinen. We monitoren de inflatiecijfers en bij het opstellen van de begroting kijken we voor welke uitgaven helder is dat het risico zich voordoet. Deze verwachte stijging van de prijzen wordt dan overgebracht naar de voorgestelde programmabegroting.
- Risico 2 Sociaal Domein Jeugdzorg: We monitoren en voeren periodiek overleg met zorgaanbieders. Er wordt ingezet op preventie en de transformatie naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning. Er wordt gestuurd op zo kort mogelijk verblijf in de hoog-specialistische zorg en alternatieven daarvoor.
- Risico 3 Garanties: Aanvragen worden beoordeeld en getoetst aan de hand van criteria zoals opgenomen in beleidsregels. De risico's worden beoordeeld. Aan garantieverstrekkingen worden voorwaarden verbonden waardoor de risico's beperkt worden.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie doen we omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 17.090.000 ongewenst is. De risico's zullen

immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Het is voor 90% zeker dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.853.012. Dit is dan ook onze benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit is met € 1.472.148 gedaald. Bij de vorige risico-inventarisatie bedroeg de benodigde weerstandscapaciteit namelijk € 6.325.160 .

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die we hebben om de risico's in financiële zin af te dekken. De berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit is gebaseerd op de stand per 1 januari 2024.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
(bedragen * € 1)	
Algemene reserve	€ 20.465.400
Raming voor onvoorzien	€ 141.000
Reserve exploitatieresultaten grondbedrijf (niet geblokkeerd deel)*	€ 0
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 20.606.400**

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is moet de relatie worden gelegd tussen:

1. de financiële gekwantificeerde risico's en
2. de daarbij gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit

Onderstaande figuur laat de relatie zien:

Ratio weerstandsvermogen

Als we de benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit ontstaat als uitkomst de volgende ratio:

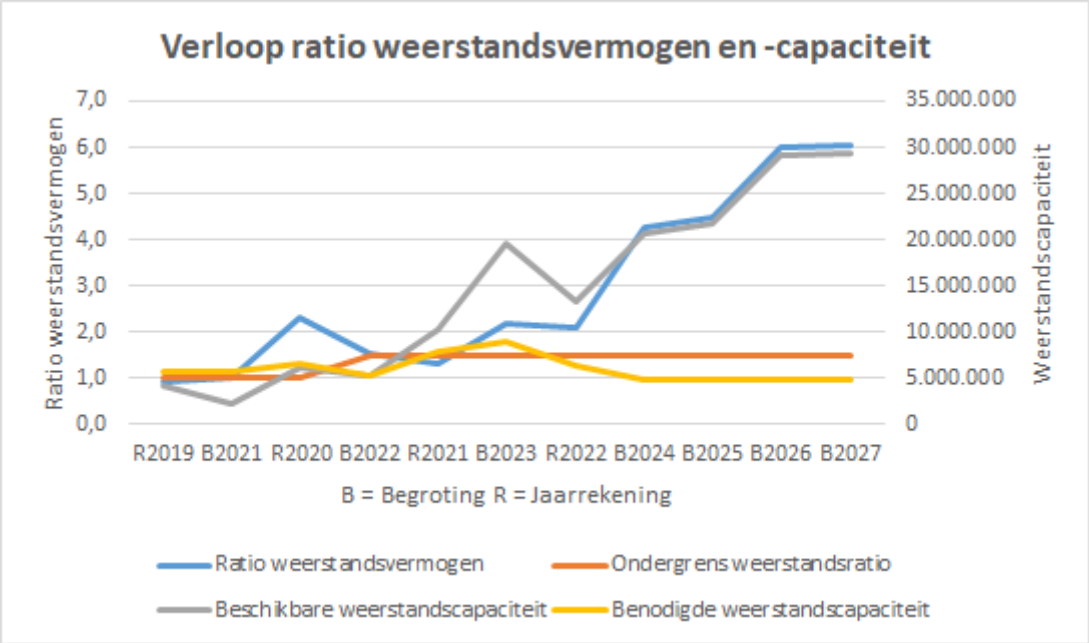
$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 20.606.400}{€\ \ 4.853.012} = 4{,}2$$

Onderstaande normtabel biedt een waardering van de berekende ratio. De normtabel is ontwikkeld door Naris in samenwerking met de Universiteit Twente. De formele ratio van onze gemeente valt per 1 januari 2024 in klasse A. Dit duidt op uitstekend. In het gemeentelijk beleid is vastgelegd dat de ratio weerstandsvermogen minimaal 1.5 moet zijn.

Normtabel		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	**>2.0**	**Uitstekend**
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Verloop van de ratio

Onderstaand figuur laat het verloop zien van de ratio weerstandsvermogen en de –capaciteit.

Toelichting bij de X-as (horizontale as): deze as is opgesteld op basis van de chronologische volgorde van het maken van het gemeentelijk risicoprofiel. Dus in het kalenderjaar 2020 maken we in het

voorjaar het risicoprofiel voor de jaarrekening 2019 (R2019) en in het najaar het risicoprofiel voor de begroting 2021 (B2021). In het voorjaar van 2021 maken we het risicoprofiel voor de jaarrekening 2020 (R2020) en in het najaar maken we het risicoprofiel voor de begroting 2022 (B2022). In chronologische volgorde wordt het dan R2019, B2021, R2020, B2022 et cetera.

Verplichte financiële kengetallen

Financiële kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting/jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Gemeenten zijn verplicht onderstaande financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij ministeriële regeling is vastgesteld hoe de kengetallen worden berekend en hoe deze in de begroting en jaarrekening moeten staan.

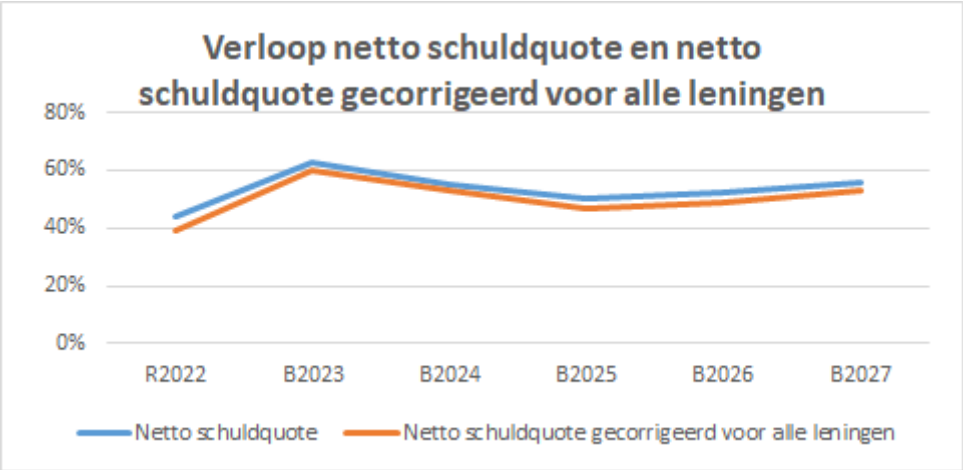
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	44%	63%	62%	57%	59%	63%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	39%	60%	59%	54%	56%	60%
Solvabiliteitsratio	32%	31%	28%	31%	31%	31%
Grondexploitatie	-2%	-2%	-3%	-3%	-2%	0%
Structurele exploitatieruimte	5%	1%	2%	4%	0%	1%
Belastingcapaciteit	97%	100%	100%	100%	100%	100%

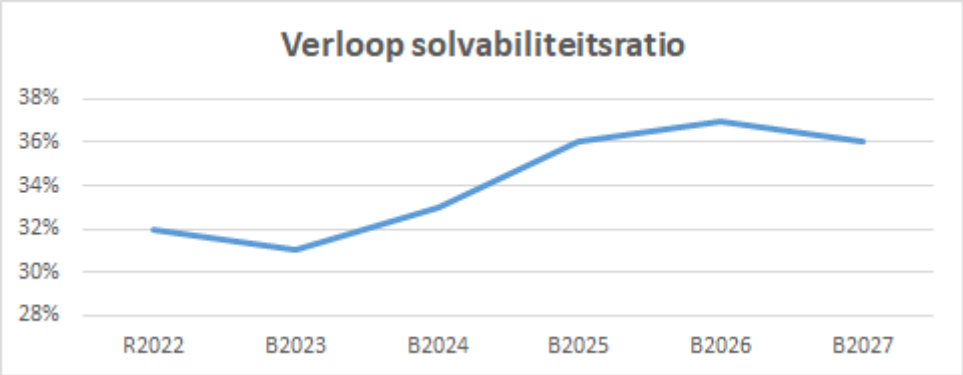
Signaleringswaarden verplichte financiële kengetallen

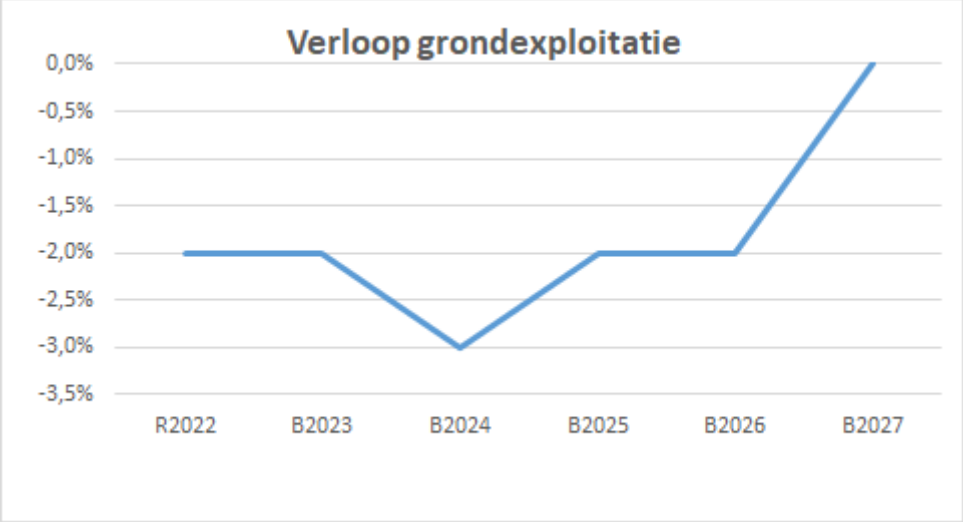
Er is geen wettelijke normering voor de kengetallen. Het Ministerie van BZK heeft samen met enkele provincies, waaronder de provincie Gelderland, signaleringswaarden opgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. De signaleringswaarden zijn in 3 categorieën verdeeld, waarbij categorie A als minst en categorie C als meest risicovol wordt bestempeld.

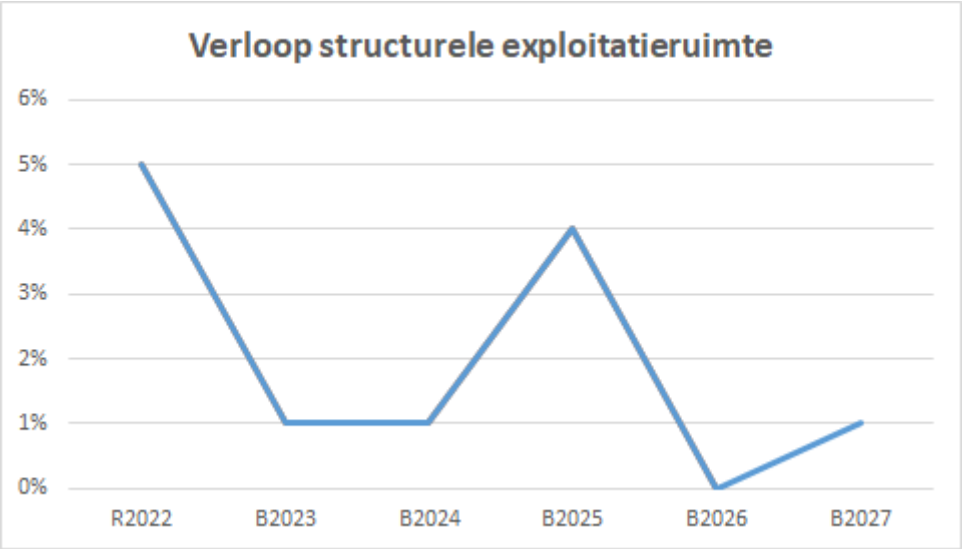
Omschrijving	Signaleringswaarden		
	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	**<90%**	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	**<90%**	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	**20-50%**	<20%
Grondexploitatie	**<20%**	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	**begr. én mjr.>0%**	begr. of mjr.>0%	begr. én mjr.<0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

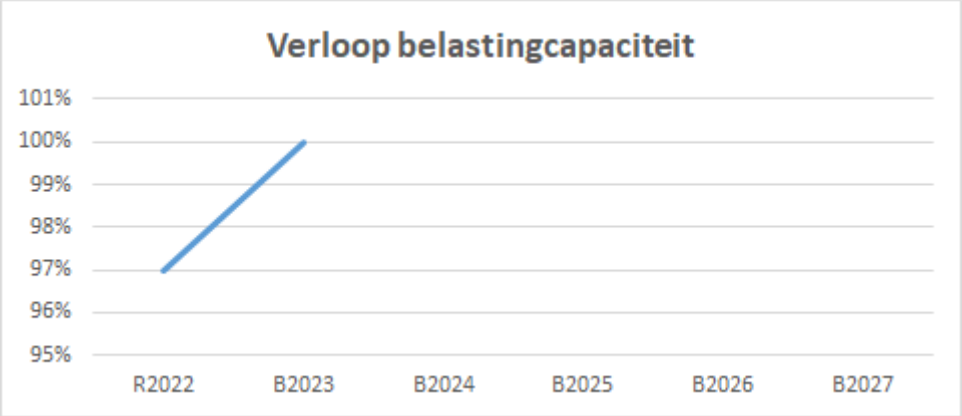
Op verzoek van de auditcommissie worden de relevante financiële kengetallen ook grafisch weergegeven.

Verloop netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen
80%
60%
40%
20%
0%
R2022
B2023
B2024
B2025
B2026
B2027
Netto schuldquote
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Verloop solvabiliteitsratio
38%
36%
34%
32%
30%
28%
R2022
B2023
B2024
B2025
B2026
B2027

Verloop grondexploitatie
0,0%
-0,5%
-1,0%
-1,5%
-2,0%
-2,5%
-3,0%
-3,5%
R2022
B2023
B2024
B2025
B2026
B2027

Toelichting financiële kengetallen

De financiële positie is te beoordelen op basis van een aantal indicatoren. De belangrijkste zijn het meerjarig overzicht van baten en lasten en de balans, waarbij het realiseren van structureel en reëel evenwicht het primaire doel is. Daarnaast zijn ook de kengetallen en de weerstandsratio belangrijke graadmeters voor de beoordeling van de financiële positie.

De wettelijke verplichte kengetallen geven inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid. Zij leggen verbanden tussen een aantal aspecten die elk voor een verantwoord oordeel van de financiële positie relevant zijn. De uitkomst van één individueel kengetal zegt niet zo veel over de financiële positie van de gemeente Zutphen. De kengetallen moet altijd in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.
De netto schuldquote laat de hoogte van de schuldenlast van de gemeente zien ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft geen probleem te zijn.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van het totaal van de baten. Het geeft daarmee een indicatie van het beslag dat de financieringslasten op de exploitatie leggen en daarmee op de vrije ruimte in de exploitatiebegroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

Het kengetal wordt op dezelfde wijze berekend als de netto schuldquote maar bij de financiële activa worden ook alle verstrekte leningen betrokken. Een aanzienlijk deel van de opgenomen gelden is doorgeleend aan woningcorporaties en deelnemingen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen (i.c. het balanstotaal). Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het (reguliere) exploitatiesaldo.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter.

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (exclusief onttrekkingen aan reserves).

Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken.

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat het uitgangspunt wettelijk al is dat er een structureel evenwicht moet zijn. Hierop toetst de provincie als toezichthouder.

Belastingcapaciteit

De onroerende zaakbelasting (OZB) is voor gemeenten de belangrijkste eigen belasting inkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid.
Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. In de Meicirculaire van het Gemeentefonds staat een overzicht met de (ontwikkeling van de) gemiddelde lastendruk van de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt ook gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld. Er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet gebruikt wordt.

Niet verplichte financiële kengetallen

Naast de verplichte financiële kengetallen wordt op advies van de Auditcommissie een aantal niet verplichte financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen worden gebruikt voor het op hoofdlijnen inzichtelijk maken van de financiële positie van de gemeente Zutphen.

Exploitatieresultaten	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale lasten	175.832	177.366	176.800	189.065	230.423	203.948	198.094
Totale baten	-173.698	-184.897	-188.621	-205.255	-217.495	-204.752	-205.185
Resultaat vóór bestemming	2.134	-7.531	-11.821	-16.190	12.928	-804	-7.091
Storting in reserves	10.208	6.415	12.218	20.927	25.850	6.952	10.416
Onttrekking aan reserves	-15.623	-9.086	-11.068	-20.382	-38.778	-6.148	-3.325
Saldo inzet reserves	-5.415	-2.671	1.150	545	-12.928	804	7.091
Resultaat na bestemming reserves	**-3.281**	**-10.202**	**-10.671**	**-15.645**	**-**	**-**	**-**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een voordelig resultaat

Reserves/eigen vermogen	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserves	35.996	36.606	47.958	47.959	59.175	61.892	62.696
Jaarresultaat	3.281	10.202	10.671	15.645	-	-	-
Totaal eigen vermogen	**39.277**	**46.808**	**58.629**	**63.604**	**59.175**	**61.892**	**62.696**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Financiering	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserves/eigen vermogen	35.996	36.606	47.958	47.959	59.175	61.892	62.696
Jaarresultaat	3.281	10.202	10.671	15.645	-	-	-
Voorzieningen	10.204	11.834	13.555	13.555	15.351	13.242	12.746
Schulden op lange termijn	132.756	123.166	111.545	103.303	101.159	94.821	85.861
Beschikbare middelen	182.237	181.808	183.729	180.462	175.685	169.955	161.303
Vaste bezittingen	177.144	178.603	180.686	185.973	214.878	208.261	205.087
Voorraden	27.924	15.554	7.392	7.392	-156	1.601	-64
Vastgelegd op lange termijn	205.068	194.157	188.078	193.365	214.722	209.862	205.023
Nog te financieren/ kortlopende financiering	**-22.831**	**-12.349**	**-4.349**	**-12.903**	**-39.037**	**-39.907**	**-43.720**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Risico's bouwgronden	Jaarrek. 2019	Jaarrek. 2020	Jaarrek. 2021	Jaarrek. 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Voorraden onderhanden werk	27.924	15.554	7.392	7.392	-156	1.601	-64
Verliesverwachtingen (Netto Contante Waarde)	-3.002	-4.973	-3.294	-3.294	-4.781	-5.151	-5.151
Voorzieningen voor verliezen	5.494	4.973	3.294	3.294	4.781	5.151	5.151
Reserve GZ exploitatieresultaten	3.267	3.138	4.855	4.326	4.768	4.299	4.251

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Onderhoud kapitaalgoederen

Doelen

- Goede wegen en openbare verlichting in stand houden.
- De afvalwaterketen beheren en in stand houden, ter bescherming van de volksgezondheid.
- Het grond-, hemel- en oppervlaktewater doelmatig beheren. Daarbij houden we rekening met de klimaat- en duurzaamheidsopgaven.
- De civieltechnische kunstwerken veilig houden.
- Het openbaar groen zo beheren dat het optimaal bijdraagt aan de leefbaarheid van de openbare ruimte en aan de ecologie in de gemeente.
- De gebouwen van de gemeente efficiënt en duurzaam onderhouden met zorg voor de toekomst. Veiligheid en gebruiksvriendelijkheid zijn daarbij gewaarborgd.
- Een evenwichtige vastgoedportefeuille die een bijdrage levert aan de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

Onze inzet

Beheer en onderhoud openbare ruimte

- We nemen alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte op in beheersystemen, waarvan een groot aantal gegevens ook geografisch digitaal gekoppeld zijn.
- We beheren al onze kapitaalgoederen zo integraal mogelijk, om daarmee maximale doelmatigheid en efficiëntie te bereiken. Daarvoor beschikken we per onderdeel over beheer- en onderhoudsplannen die minimaal eens per jaar op elkaar worden afgestemd. Waarbij tegelijkertijd een doorkijk wordt gemaakt voor de komende jaren. Hierin is het beheer van een aantal kapitaalgoederen leidend en waarbij andere kapitaalgoederen qua beheer en onderhoud volgend zijn. Rioolvervanging en wegenonderhoud zijn de belangrijkste parameters voor de onderhoud- en/of vervangingsopgave. Hier komt de opgave rondom energietransitie als belangrijke integrale opgave bij.
- De hele openbare ruimte moet schoon, heel, veilig en leefbaar zijn. Voor het centrum en de winkelcentra is beeldkwaliteitsniveau (netheidsonderhoud) A vastgesteld. Voor de rest van de gemeente geldt niveau B. Deze kwaliteitsniveaus staan weergegeven in de Beeldkwaliteitscatalogus van de Openbare Ruimte van het CROW.

Samenwerking/participatie

- Bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte betrekken we steeds meer omwonenden. Werken we steeds meer samen met bewoners in instellingen. Zo ruimen bijvoorbeeld cliënten van Zozijn zwerfvuil op in delen van de stad. Ook hebben wij afspraken gemaakt met individuele inwoners om delen van de wijk schoon te houden of kleine groenvakken te onderhouden die grenzen aan hun eigen tuin. Het gaat dan om het “netheidsonderhoud”.
- Om beter in te kunnen spelen op de landelijke Bestuursopdracht Water (BW), werken we binnen de Afvalwaterketen samen met het WRIJ en de gemeente Lochem. Een van de gezamenlijke opgaven is om, door samenwerking tussen de organisaties, te zorgen voor een

doelmatige en transparante waterketen, tegen zo laag mogelijke kosten voor inwoners en bedrijven.

Wegen

- We zetten in op een nieuw wegenbeleidsplan. Daarin staat hoe de gemeente de komende periode omgaat met de verhardingen. Het beleidsplan stellen we op basis van assetmanagement op. Daarbij spelen mee: wet- en regelgeving, beleid en ambitie, de strategische, tactische en operationele kaders en de financiën.
- Tegen de achtergrond van wet- en regelgeving is de risicoaansprakelijkheid voor de gemeente als wegbeheerder een factor van belang. Voor wegen en paden die bestaan uit elementenverharding is onderhoudsniveau C (volgens CROW-normen) vastgesteld. Voor het centrum houden we onderhoudsniveau B aan.

Openbare verlichting

- De 4e fase van het vervangingsplan voor openbare verlichting is ingang gezet. Elke 2 jaar, tot eind 2030, is er een budget voor vervanging beschikbaar. We streven naar een zo energiezuinig mogelijke toepassing.
- We stellen het krediet beschikbaar om in 2024 een (oud) deel van de openbare verlichting te vervangen. Dit is een voortzetting van de werkzaamheden in 2023. Lichtmasten van 40 jaar en ouder en verlichtingsarmaturen van 20 jaar en ouder worden vervangen. Het werk wordt in fases uitgevoerd en per wijk afgerond.

Riolering

- Het rioolbeheerprogramma maakt duidelijk wat er aan de riolering moet gebeuren. Het geeft inzicht in het kwaliteitsniveau en de verwachte levensduur van de riolering.
- Bij grootschalige veranderingen aan het riool onderzoeken we tevens hoe we het hemelwater zo goed mogelijk gescheiden kunnen verwerken. Het streven is om het hemelwater ter plaatse in de bodem te infiltreren.
- Als we iets moeten doen aan het riool, doen we dat zoveel mogelijk tegelijk met andere veranderingen in de openbare ruimte zoals aan wegen, openbare verlichting, water of groen. Zo kan tijd en geld effectief worden gebruikt en blijft de overlast voor bewoners en de schade aan de omgeving zo klein mogelijk.
- Een speerpunt in 2024 is het vervangen van de riolering in het Waterkwartier Zuid, Thorbeckesingel (gedeeltelijk) en omgeving.
- Uitgangspunt is daarbij dat de extra benodigde financiële middelen niet gedekt kunnen en mogen worden uit het rioolbudget.
- Stapsgewijs voeren we het Watertakenplan 2021-2025 in, waarin de drie wettelijke zorgplichten zijn opgenomen.

Water

- We meten en monitoren om inzicht in grondwaterstanden te krijgen. Ons eigen oppervlaktewater beheren en onderhouden we door te maaien.
- Het overgrote deel van het oppervlaktewater is in beheer en onderhoud bij Waterschap Rijn & IJssel (WRIJ).
- Al het oppervlaktewater is onderdeel van het watersysteem rond de gemeente Zutphen.

Civieltechnische kunstwerken

- Het onderhoud aan onze kunstwerken stellen we vast op basis van periodieke inspecties en de verwachte levensduur. Met die gegevens wordt het Meerjarenplan Civieltechnische Kunstwerken geactualiseerd voor een periode van minimaal 5 jaar.
- Op grond van het meerjarenplan wordt de financiering van het groot onderhoud bepaald. Waar mogelijk passen we duurzame materialen en energie toe.
- Voor de vervanging van de westelijke aanbruggen van de oude IJsselbrug in 2032-2033 wordt in de meerjarenbegroting een reserve opgebouwd.

Onderliggende stukken

- De Groenatlas Zutphen, het Bomenbeleidsplan, de Bomenverordening (wordt onderdeel van de Verordening Fysieke leefomgeving), het Landschapsontwikkelingsplan, de Visie landelijk gebied, de Inrichtingsvisie Stedelijk Uitloopgebied, de beheervisie voor de Algemene Begraafplaats aan de Warnsveldseweg en Ruimte voor Spelen in Zutphen vormen de kaders voor de (her)inrichting, het beheer en onderhoud van het openbaar groen. Het nieuw ontwikkelde Biodiversiteitsplan en het klimaat adaptatiebeleid worden hier aan toegevoegd.
- Tevens is het beheersysteem van groot belang om areaal en de verschillende producten bij te houden en om overzichten te genereren. Een aantal plannen en verordeningen worden herzien.

Onderhoud eigen panden

- We hebben een meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) voor onze panden. Structureel bekijken we wat aan onderhoud nodig is.
- Ons beleid is gericht op onderhoud op een redelijk niveau (onderhoudsniveau 3).
- Een actualisatie van uitvoer en prijzen zal in 2024 plaatsvinden nadat ook het vastgoedbeleid is herijkt.
- Dit is noodzakelijk door een gewijzigde portefeuille indeling, de sterk stijgende materiaalprijzen en de krapte op de arbeidsmarkt.
- Bij investeringen en onderhoud staat duurzaamheid voorop.

Accommodaties

- De behoefte aan maatschappelijk vastgoed (bijvoorbeeld sporthallen, buurtcentra) is altijd in beweging. Wij wegen financieel en maatschappelijk rendement tegen elkaar af. Op die manier maken we afgewogen keuzes rond het afstoten of aankopen van panden.
- Ons accommodatiebeleid ligt vast in een beleidskader, echter door gewijzigde inzichten en recentelijke juridische uitspraken is een herijking van dit beleid in 2024 noodzakelijk.

Vastgoedbeleid

- Met ons vastgoed helpen wij politiek-bestuurlijke doelen te realiseren. Voor de realisatie zijn de beleidsvelden (denk aan sport, cultuur, welzijn en onderwijs) aan zet. Wij stemmen met hen af en adviseren hen.

Financieel overzicht

Kapitaalgoederen (bedragen * € 1)		Pr	2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Wegen	Straten etc.	3	1.899.247	1.890.500	2.096.400
	Bruggen en tunnels	3	385.779	558.000	568.400
	Waterwerken	3	127.092	41.100	28.600
	Openbare verlichting	3	380.033	477.700	675.300
Totaal wegen			**2.792.151**	**2.967.300**	**3.368.700**
Groen		3	1.661.062	1.673.100	1.695.600
Riolering		3	978.637	824.700	859.500
Gebouwen	Vastgoed	5	486.048	818.000	902.900
Totaal			**5.917.898**	**6.283.100**	**6.826.700**

Kerncijfers kapitaalgoederen			
Wegen			
Oppervlakteverharding	Elementen	m2	1.658.642
	Cementbeton	m2	11.578
	Asfalt	m2	737.206
	Halfverhard	m2	85.250
	Zandwegen/paden	m2	5.579
Openbare verlichting	Lichtmasten	st	8.958
	armaturen	st	9.170
Riolering	Rioolstelsel	km	300
	Hoofdrioolgemalen	st	41
	Subgemalen (incl. drukriool)	st	200
	Drukriolering	m2	70.300
	Straatkolken	st	16.262
	IBA's	st	11
Groen	Gras	ha	218
	Bosplantsoen	ha	48
	Heesters en rozen	ha	3
	Sierbeplanting	ha	6
	Waterbeplanting	ha	22
	Overig	ha	21
	Bomen	st	30.342
Spelen	Openbare gelegenheden	st	145
	Speeltoestellen	st	729
civieltechnische constructies	Fiets- en voetbruggen	st	52
	Verkeersbruggen	st	22
	Viaducten	st	10
	Duikers	m1	427
	Kades	m1	3.956

Financiering

In de paragraaf financiering wordt de raad geïnformeerd over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Hoe we het financieringsbeleid moeten uitvoeren, is vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) en in het Treasurystatuut dat de gemeenteraad heeft vastgesteld. In het Treasurystatuut staan de kaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de mogelijkheden van de Wet FIDO.

Treasury

Onder treasury verstaan we het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Financieringsrisico's

Om de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken is in de wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden verderop in deze paragraaf behandeld.

Doelen

De gemeente gaat verstandig om met geld van de inwoners. We lenen daarom alleen geld ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak. Om de rentelasten zo laag mogelijk te houden, lenen we alleen als we te weinig eigen geld hebben. Als we lenen, doen we dat tegen zo laag mogelijke kosten en zorgen we dat we de renterisico's in de hand houden.

We maken elk jaar een overzicht van alle inkomsten en uitgaven, de liquiditeitsprognose. Zo weten we wat we maandelijks moeten lenen. Door onze eigen reserves te gebruiken, hoeven we geen geld van anderen te lenen. Dit scheelt rentelasten.

Beleggen en schatkistbankieren

Als wij spaargeld over hebben, moeten we dat onderbrengen bij het ministerie van Financiën, in de zogenaamde schatkist. Dit geld mag alleen in rekening-courant en via deposito’s worden bewaard bij het ministerie of worden uitgeleend aan andere gemeenten.

Kasbeheer

De gemeentelijke kaspositie schommelt per dag. Om deze schommelingen zo optimaal te beheersen is er met de NV Bank Nederlandse Gemeenten een overeenkomst gesloten. Op basis van deze overeenkomst mogen we maximaal 1 miljoen in het rood staan. Om dat te voorkomen lenen we tijdelijk geld voor periodes van minder dan een jaar. Dit zijn de zogenaamde kasgeldleningen.

Onze inzet

Bij de begroting 2024 worden rentepercentages ingezet van 3% tot 4% voor kasgeldleningen en 3 tot 5% voor langlopende leningen.

Renteberekening

Het schema hieronder toont:

- de rentelasten van de externe financiering;
- het renteresultaat;
- de wijze van rentetoerekening;
- de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en de jaarstukken.

Het toerekenen van de werkelijke rentekosten aan de taakvelden doen we via het renteomslagpercentage. De gemeente Zutphen hanteert voor 2024 een omslagrente van 0,79%. De basis hiervoor is de boekwaarde van de activa die bij de taakvelden hoort.
Bij toepassing van 0,79% renteomslag bedraagt het renteresultaat €0.

Rente toerekening		
(bedragen *€1.000)		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.107
b. De externe rentebaten		-106
Totaal door te rekenen externe rente		**2.001**
c. De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-24	
De rente van projectfinancierng aan het betreffende taakveld	-2	
De rentebaat van doorverstrekste leningen aan het betreffende taakveld	2	
		-24
Saldo door te rekenen externe rente		**1.977**
d1. Rente over eigen vermogen		
d2. Rente over voorzieningen		
De aan taakvelden toe te rekenen rente		**1.977**
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-1.977
f. Rente resultaat op het taakveld rente treasury		0

Renterisico

Het renterisico op de vaste schuld is in de wet FIDO omschreven als: ‘de mate waarin het saldo van de rentelasten en de rentebaten van een openbaar lichaam verandert door veranderingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van een jaar of langer’.
Het renterisico op de vaste schuld moet voldoen aan de renterisiconorm. Deze norm is in een wettelijke uitvoeringsregeling uitgewerkt als een bedrag ter hoogte van 20% van de begroting. Het doel is zo spreiding te krijgen in de rente typische looptijden in de leningenportefeuille, waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

Prognose renterisico (bedragen x € 1000)

Uit deze tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld binnen de wettelijk gestelde normen blijft.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
(bedragen *€1.000)				
1a. Rente herziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Rente herziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto rente herziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0
3. Betaald aflossingen	8.017	7.362	6.902	6.444
4. Renterisico op vaste schuld (2+3)	8.017	7.362	6.902	6.444
Renterisiconorm				
5. Rentenorm (20% van omvang begroting per 1-1)	42.152	41.699	39.558	39.717
7. Aflossingen en renteherzieningen (netto)	8.017	7.362	6.902	6.444
6a. Ruimte onder de risiconorm (5-7)	**34.135**	**34.337**	**32.656**	**33.273**

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht geven wij de mutaties in de leningenportefeuille weer.

Leningen	Bedrag	Gem. rente	invloed op gem. rente
(bedragen *€1.000)			
Beginstand 1-1-2024	91.094	2,27%	
Nieuwe leningen			
Reguliere aflossingen	-8.017	2,70%	-0,04%
Vervroegde aflossingen			
Eindstand per 31-12-2024	**83.077**	**2,23%**	**-0,04%**

Portefeuille vaste uitzettingen per 1 januari 2024

In onderstaande tabel staan de verstrekte langlopende leningen per 1 januari 2024.

Naam geldnemer (bedragen x € 1.000)	Nominaal	Restant uitzetting	Weging in portefeuille
(bedragen *€1.000)			
Vaste uitzettingen publieke taak			
- Woningcorporaties	3.585	194	2,35%
- Overige instellingen	8.586	7.800	94,61%
Totaal uitzettingen publieke taak	12.171	7.994	96,96%
Totaal vaste uitzettingen geen publieke taak	891	250	3,04%
Totaal vaste uitzettingen	**13.062**	**8.244**	**100,00%**

Rentekosten en -opbrengsten verbonden aan financieringsfunctie per 1 januari 2024.

Dekking	Rente %	Bedrag	Rente kosten
(bedragen *€1.000)			
Kort geld	3,50%	0	0
Onderhandse leningen	2,27%	91.094	2.068
Totaal		**91.094**	**2.068**

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie (de mate waarin we op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kunnen voldoen) is de kasgeldlimiet belangrijk. De kasgeldlimiet geeft aan hoe hoog de kortlopende schuld maximaal mag zijn. Als kort geldt een termijn van maximaal 1 jaar. Over kort geld krijgen we in de huidige geldmarktsituatie een lagere rentevergoeding dan over lang geld. De kasgeldlimiet is bedoeld om ons ervoor te behoeden dat de rentelasten opeens fors stijgen, omdat de rente voor kort geld sterk kan fluctueren.

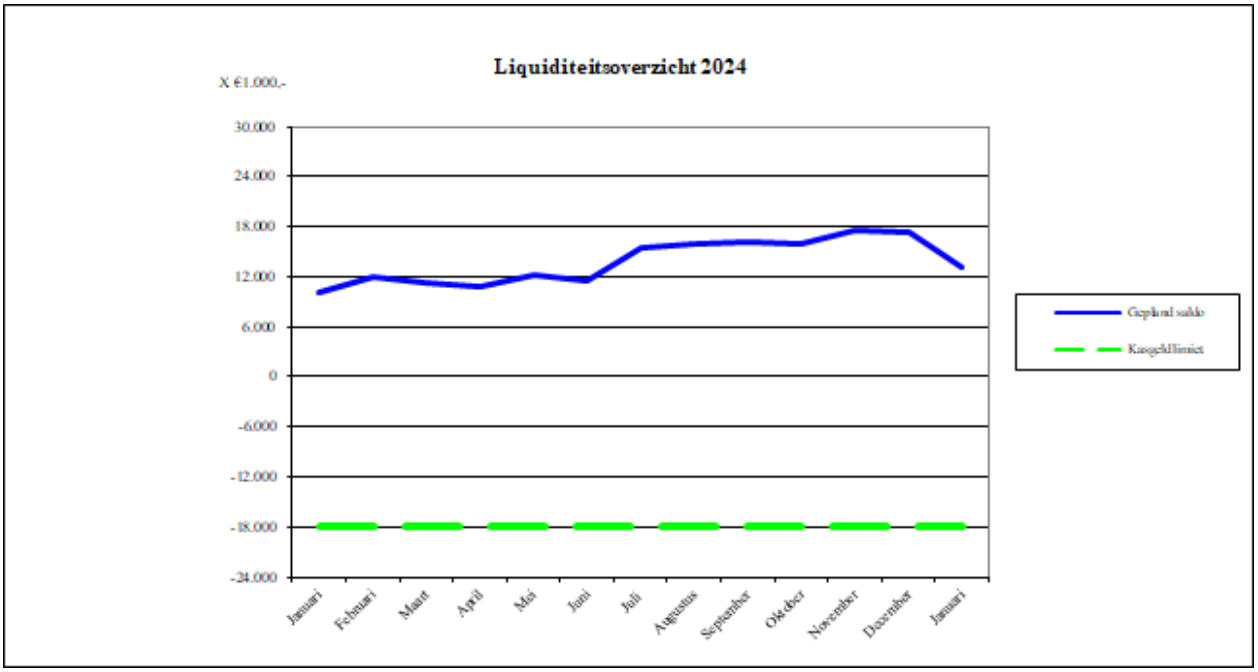
De kasgeldlimiet is het begrotingstotaal bij het begin van het jaar x 8,5%. Dit percentage is via een ministeriële regeling vastgesteld. Voor 2024 bedraagt deze limiet € 208 miljoen gebaseerd op een begrotingsomvang van € 17,7 miljoen. Binnen de limiet mag in de financieringsbehoefte worden voorzien met kortlopende financieringsmiddelen. Ieder kwartaal wordt de stand van de netto vlottende schuld van de gemeente getoetst aan de kasgeldlimiet.

Liquiditeitspositie

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. We moeten soms geld lenen om tijdig te kunnen betalen, soms hebben we (tijdelijk) geld over. Ook moeten we investeringen financieren: in korte tijd worden uitgaven gedaan die pas over een veel langere periode worden afgeschreven.

Om de treasuryfunctie goed te kunnen uitvoeren is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hiervoor is een liquiditeitsprognose opgesteld.

Volgens de liquiditeitsplanning 2024 overschrijden we de kasgeldlimiet niet.

Wet HOF (Houdbare overheidsfinanciën)

In het wetsvoorstel Houdbare overheidsfinanciën gaat het om strengere regels om te zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt wordt tot 3%. Gemeenten dragen bij aan het begrotingstekort van de collectieve sector.

Door een verschil in boekhoudstelsels tussen Rijk en gemeenten worden investeringen nu als tekortvergroting voor het EMU-saldo aangemerkt. Het wetsvoorstel bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook de gemeenten zich moeten houden aan de strengere begrotingsregels en sanctiemogelijkheden. Het aandeel van gemeenten gezamenlijk in de 3% is 0,38%-norm.
Lagere overheden moeten hun tekort onder de af te spreken percentages houden. Als dat niet gebeurt, kunnen gemeenten en provincies een boete krijgen.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-12.928	993	7.186	745	2.113
2. Mutatie (im)materiele activa	33.265	-6.321	-3.078	-1.744	8.112
3. Mutatie voorzieningen	-2.109	-496	-709	1.106	1.082
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie	1.387	-1.665	99	1.428	3.688
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im) materiele activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-49.689**	**8.483**	**9.456**	**2.167**	**-8.605**

Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de doelstellingen in de programma's te realiseren.

De afgelopen jaren is er, mede vanwege de bezuinigingen, beperkt geïnvesteerd in onze bedrijfsvoering. Ondertussen blijven we als Gemeente Zutphen onverminderd ambitieus, is de wereld om ons heen meer complex geworden en zijn ontwikkelingen doorgegaan, zoals het meer informatie gestuurd werken. We hebben te maken gehad met crises als opvang van Oekraïners en Corona en een ramp zoals de gasexplosie in een appartementencomplex.

Al met al wordt in toenemende mate een beroep gedaan op bedrijfsvoering en komt de interne dienstverlening onder druk te staan. Voor het leveren van gewenste informatie, maar ook om teams te begeleiden/ ondersteunen bij activiteiten. Door krapte in de formatie en de genoemde ontwikkelingen kan bedrijfsvoering de teams niet op de gewenste manier ondersteunen. Hiermee lopen we niet alleen intern risico qua bedrijfsvoering in zijn geheel, maar staat ook, zij het indirect, de dienstverlening aan onze inwoner onder druk.

Deze ontwikkelingen maken eens te meer helder dat we als gemeentelijke organisatie flexibel en wendbaar moeten zijn. Hierop voorbereid zijn en tegelijkertijd de (interne)dienstverlening borgen, zal voor de komende jaren een van de grote opgaven zijn.

Organisatieontwikkeling

Doelen

- Wij geven uitvoering aan het programma doorontwikkeling van de organisatie
- Wij boeien en binden mensen aan onze organisatie
- Onze medewerkers zijn zelfbewust en in staat hun huidige rol in de organisatie goed te vervullen.
- Wij investeren in de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers
- Wij geven uitvoering aan onze visie op dienstverlening

Inzet

- In 2024 voeren wij het programma voor de doorontwikkeling van de organisatie uit. Dit programma wordt in 2023-2024-2025 uitgevoerd. De doorontwikkeling bestaat uit verschillende onderdelen o.a. sturing, rolbewustzijn, verbinding en talentontwikkeling. Het programma wordt uitgevoerd samen met de medewerkers en zoveel mogelijk in relatie tot het werk en de rol van de medewerkers.
- Het is belangrijk dat medewerkers zelfbewust zijn en in staat zijn hun huidige rol in de organisatie goed te vervullen. En dat ze zich ontwikkelen naar rollen die in de toekomst gevraagd gaan worden. Met name de digitalisering en de dienstverlening vragen extra aandacht. Wij willen leren en ontwikkelen professionaliseren en een doorgaand leer- en ontwikkelprogramma maken per domein/team. Onze ambitie is om mensen te boeien en te

binden aan onze organisatie, mensen die passen bij de ambities van de gemeente, die hun vak verstaan, zich kunnen verbinden, op elkaar vertrouwen en verantwoordelijkheid nemen. Investeren in de opleiding van onze medewerkers is hierbij van het grootste belang.

- Naast de investering in de ontwikkeling van medewerkers, is ook een investering nodig in de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers, bijvoorbeeld als het gaat om vervanging tijdens ziekte en het opvangen van piekbelastingen.
- We investeren in de verplichte vakopleidingen voor medewerkers bij burgerzaken.
- We geven uitvoering aan de visie op dienstverlening. Hiervoor versterken we ons onder andere met een adviseur dienstverlening.
- Zichtbaarheid van de gemeentelijke organisatie en bestuurlijke gremia is belangrijk om de afstand tussen overheid en inwoner kleiner te maken: makkelijk benaderbaar zijn, alert kunnen reageren op ontwikkelingen, signaleren, etc. zijn belangrijke elementen. Het gaat om medewerkers en bestuurders 'buiten' (in contact met inwoners of in de openbare ruimte), op social media, in het stadhuis. In de visie op dienstverlening is dit een belangrijk onderdeel. Om te weten hoe inwoners dit ervaren stellen we voor in 2024 een onderzoek te doen zodat de conclusies meegenomen kunnen worden in het uitvoeringsplan voor de visie op dienstverlening.
- Onderzoek artikel 213a Gemeentewet: Jaarlijks doet de gemeente (verplicht) onderzoek in het kader van artikel 213A. Het ene jaar betreft het rechtmatigheidsonderzoek en het andere jaar doelmatigheidsonderzoek. Er is budget nodig om externe deskundigheid in te huren.

Huisvesting

Doelen

- We geven uitvoering aan het opgestelde plan voor herinrichting van de oude raadszaal en het faciliteren van uw raad met een goede vergaderomgeving
- We ontwikkelen een huisvestingsplan dat past bij onze visie op dienstverlening

Inzet

- In de begroting 2023 heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld voor de (her)inrichting van de oude raadszaal en het faciliteren van een goede vergaderomgeving voor uw raad. In 2023 is hiervoor een onderzoek uitgevoerd dat in 2024 uitvoering krijgt.
- Er is eerder een krediet beschikbaar gesteld voor huisvesting om de gemeentelijke organisatie bijeen te brengen. Mede door corona en ontwikkelingen (meer thuis werken), heeft dit project nog geen uitvoering gekregen. Met het opstellen van een dienstverleningsvisie wordt duidelijk hoe wij als gemeentelijke organisatie met onze inwoners, bedrijven en instellingen om willen gaan. Deze visie vertalen we naar wat hiervoor qua organisatie en huisvesting nodig is om hier invulling aan te geven. In 2024 maken we een huisvestingsplan voor het bestuur en de ambtelijke organisatie.

Bedrijfsvoering op orde

Doelen

- We verstevigen onze positie als aantrekkelijke werkgever.
- We communiceren in begrijpelijke taal.
- We versterken onze interne beheersing.

Inzet

- Door de krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat we onze positie als aantrekkelijke werkgever verstevigen. Hier horen moderne en marktconforme arbeidsvoorwaarden bij en een inspirerende werkomgeving. De krappe arbeidsmarkt in combinatie met vergrijzing leidt tot een grotere mobiliteit. Deze mobiliteit biedt kansen om nieuwe getalenteerde medewerkers aan te trekken maar is ook een uitdaging voor de functies waarbij de arbeidsmarkt krap is.
- Bij het werven van nieuw personeel is de wijze waarop we communiceren steeds belangrijker geworden. Daarom gaan we in 2024 een strategie voor arbeidsmarktcommunicatie opstellen.
- Communicatie wordt steeds belangrijker bij alles wat de gemeente doet. Of het nu gaat om interne organisatieverandering, de uitvoering van beleid en interactie met onze inwoners, de opvang van vluchtelingen of een ontploffing in het centrum. Goede communicatie is meer en meer noodzakelijk om als overheid de relatie met onze inwoner te onderhouden en het vertrouwen te herstellen. Hiervoor vragen we extra formatie.
- We willen toegankelijk taalgebruik, ook in onze standaard brieven en overeenkomsten. Daar willen we eenmalig capaciteit op inzetten om in 2024 al onze brieven en overeenkomsten opnieuw op te stellen.
- Met de toenemende juridificering van de samenleving wordt er steeds vaker een beroep gedaan op de juristen. Afgelopen periode is bij diverse specifieke casussen een groot beroep gedaan op de juristen waardoor werkzaamheden, zoals het opleveren van een jaarverslag bezwaar en beroep, met vertraging zijn uitgevoerd. Hiervoor versterken we onze juridische capaciteit.
- We professionaliseren ons contractbeheer: Het komt steeds vaker voor dat wij op contractniveau geschillen hebben met leveranciers/ dienstverleners. Ook worden wij steeds vaker aansprakelijk gesteld of worden claims bij de gemeente neergelegd. Met het door ontwikkelen van het contractbeheer kunnen we beter uitvoering geven aan de opvolging en uitvoering van contracten en claims voor zijn.
- We gaan verder met de verbetering van onze Planning en Control cyclus samen met de audit commissie en uw raad.
- We professionaliseren het functioneel beheer van applicaties.
- We versterken de organisatie rondom Informatieveiligheid en Privacy.

Digitale transitie en informatieveiligheid

Doelen

- Verder vormgeven van digitale dienstverlening op basis van wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen.
- We gaan data meer gebruiken voor het krijgen van inzicht en als onderbouwing voor beleid en het nemen van besluiten.
- Toekomst bestendige informatievoorziening: onze ICT is veilig en ingericht op maximale ondersteuning van medewerker en inwoner.
- Verder implementeren van de Common Ground principes in ons applicatielandschap en gegevensuitwisseling.

Inzet

Digitale dienstverlening

- We zetten in op verdere invoering van de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer in onze applicaties, bijvoorbeeld door in te zetten op webformulieren en een Persoonlijke Internet Pagina waarop aanvragen gevolgd kunnen worden.
- Ondersteunend aan de invoering van de Omgevingswet wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet ingevoerd en gekoppeld aan onze applicaties.

Datagedreven werken

- In 2024 stellen we een (beleids)plan op voor het datagedreven werken in de organisatie.
- Voor 2024 en verder zien we een ontwikkeling in het ontsluiten van data bronnen via (API) koppelingen met verschillende applicaties.
- Ook worden medewerkers in de organisatie opgeleid om data en data-analyses te gebruiken binnen verschillende beleidsterreinen.

Toekomst bestendige informatievoorziening

- Informatieveiligheid: We zetten in op verder versterken van onze informatieveiligheid met het doorvoeren en continu verbeteren van diverse maatregelen. Bijvoorbeeld inzetten op monitoring & respons.
- We zorgen voor verdere inbedding van Microsoft365 als samenwerkplatform in onze organisatie en met ketenpartners
- We gaan diverse applicaties vervangen, waaronder het systeem voor de ondersteuning van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), de applicatie voor parkeerbeheer en de applicatie voor de ondersteuning van de processen binnen het Sociaal Domein.
- Voor 2025 staat de vervanging van een deel van de ICT-infra gepland. Dit is een natuurlijk moment om te onderzoeken hoe onze ICT omgeving er in de toekomst uit moet zien. Ter voorbereiding hierop is onderzoek noodzakelijk wat voor gemeente Zutphen de meest passende oplossing is op dit vlak, om zo gedegen voorbereid te zijn. Hiervoor willen we een extern onderzoek naar de mogelijkheden.
- Om de functioneel beheerders beter in positie te brengen is versterking van het kennisniveau noodzakelijk. Hiervoor zetten we in op opleiding van de medewerkers.

Common Ground

- Bij de verwerving van nieuwe applicaties worden de Common Ground principes meegenomen. Hiervoor ontwikkelen we een standaard programma van eisen. We sluiten aan op "Haal centraal" (een landelijke ontwikkeling voor de gegevens uit de basisregistraties).

Verbonden partijen

Regio Stedendriehoek	
Vestigingsplaats	Voorst
Belang	14,3%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel
Arrangement	2
Openbaar belang	Door samenwerking wordt meer bereikt en worden krachtige steden en een vitaal platteland gerealiseerd.
Bijdrage	€ 423.000
Eigen vermogen 1-1-2024	-
Eigen vermogen 31-12-2024	-
Vreemd vermogen 1-1-2024	-
Vreemd vermogen 31-12-2024	-
Resultaat 2024	€ 0
Website	Regiostedendriehoek

GGD Noord- Oost Gelderland	
Vestigingsplaats	Zutphen
Belang	4,5%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Bloem
Arrangement	3
Openbaar belang	De gezondheidsdienst van 22 gemeenten en de GGD voeren de wettelijke gezondheidstaken uit.
Bijdrage	€ 1.042.700
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 2.211.000
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 2.411.000
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 2.879.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 2.629.000
Resultaat 2024	€ 0
Website	www.ggdnog.nl

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)

Vestigingsplaats	Apeldoorn
Belang	4,5%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.W. Jaeger
Arrangement	3
Openbaar belang	De VNOG omvat de brandweer, de rampenbestrijding en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR)
Bijdrage	€ 3.151.000
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 14.149.000
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 12.691.000
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 44.111.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 56.607.000
Resultaat 2024	€ 0
Website	www.vnog.nl

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	
Vestigingsplaats	Bronckhorst
Belang	9,1%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.J.M. Verschure
Arrangement	2
Openbaar belang	De ODA zorgt voor een gezonde, schone, veilige en duurzame leefomgeving in de Achterhoek. De belangrijkste taken zijn vergunninglening, toezicht en handhaving milieuregeling.
Bijdrage	€ 771.200
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 210.000
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 164.000
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 1.050.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 1.146.000
Resultaat 2024	€ 0
Website	www.odachterhoek.nl

Basismobiliteit	
Vestigingsplaats	Lochem
Belang	11%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Bloem
Arrangement	2

Openbaar belang	Een regionaal solide, efficiënt en klantvriendelijke vervoersysteem, voor de regio.
Bijdrage	€ 788.700
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 336.389
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 370.000
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 4.124.488
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 3.675.722
Resultaat 2024	€ 0
Website	www.plusov.nl

Tribuut Belastingsamenwerking	
Vestigingsplaats	Epe
Belang	26,3%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.J.M. Verschure
Arrangement	2
Openbaar belang	Het realiseren van een toekomstige gemeentelijke bedrijfsvoering op het taakveld belastingen en WOZ tegen zo laag mogelijke kosten.
Bijdrage	€ 1.151.000
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 0
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 0
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 19.642
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 60.000
Resultaat 2024	€ 0
Website	www.tribuut.nl

N.V. Alliander	
Vestigingsplaats	Arnhem
Belang	0,5%
Aantal aandelen	678.642
Nominale waarde	€ 3.398.210
Boekwaarde aandelen	€ 115.810 (na verrekening reserve herwaardering)
Begroot dividend	€ 392.700
Openbaar belang	Alliander is een energienetwerkbedrijf. De aandelen zijn in overheidshanden.

Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel
Eigen vermogen 1-1-2024	-
Eigen vermogen 31-12-2024	-
Vreemd vermogen 1-1-2024	-
Vreemd vermogen 31-12-2024	-
Resultaat 2024	-
Website	www.alliander.com

N.V. Vitens	
Vestigingsplaats	Arnhem
Belang	0,9%
Aantal aandelen	50.739
Nominale waarde	€ 50.739
Boekwaarde aandelen	€ 8.677
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	Vitens draagt zorg voor het waterleidingnet
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel / S. Wannet (inhoudelijk)
Eigen vermogen 1-1-2024	-
Eigen vermogen 31-12-2024	-
Vreemd vermogen 1-1-2024	-
Vreemd vermogen 31-12-2024	-
Resultaat 2024	-
Website	www.vitens.nl

N.V. Luchthaven Teuge	
Vestigingsplaats	Twello
Belang	11,6%
Aantal aandelen	990
Nominale waarde	€ 396.000
Boekwaarde aandelen	€ 225.983
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	Faciliteren zakelijke en recreatieve vluchten
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel / S.J.H.G. Wannet (inhoudelijk)
Eigen vermogen 1-1-2024	-
Eigen vermogen 31-12-2024	-
Vreemd vermogen 1-1-2024	-
Vreemd vermogen 31-12-2024	-

Resultaat 2024	€ 0
Website	https://teuge-airport.nl

N.V. Circulus	
Vestigingsplaats	Zutphen
Belang	10,67%
Aantal aandelen	115 aandelen D
Nominale waarde	1.115 aandelen D
Boekwaarde aandelen	€ 5.445
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	inzameling en transport huishoudelijke taken
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel / H.J.M. Verschure (inhoudelijk)
Eigen vermogen 1-1-2024	€ 17.868.000
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 18.670.000
Vreemd vermogen 1-1-2024	€ 38.525.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 41.100.000
Resultaat 2024	€ 1.352.000
Website	www.circulus.nl

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den haag
Belang	0,2%
Aantal aandelen	95.940
Nominale waarde	€ 239.850
Boekwaarde aandelen	€ 217.679
Begroot dividend	€ 253.200
Openbaar belang	Financiering publieke taken tegen zo laag mogelijke kosten.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.E.L. Boswinkel
Eigen vermogen 1-1-2024	-
Eigen vermogen 31-12-2024	-
Vreemd vermogen 1-1-2024	-
Vreemd vermogen 31-12-2024	-
Resultaat 2024	-
Website	www.bngbank.nl

Grote subsidierelaties

Stichting Perspectief	
	Activiteiten die bijdragen aan meerdere doelen die zijn opgenomen in de programmabegroting en aan de maatschappelijke opgaven die zijn opgenomen in het Sociaal Beleidskader
Subsidiebedrag	€ 2.912.900
Website	www.perspectiefzutphen.nl

Hanzehof	
	Activiteiten dragen bij aan een goede culturele infrastructuur, waar een breed publiek bereikt wordt.
Subsidiebedrag	€ 1.187.100
Website	https://hanzehof.nl

Muzehof	
	Activiteiten dragen bij aan een goede culturele infrastructuur, waarmee een breed publiek bereikt wordt. Amateuristische kunstbeoefening en culturele kunstuitingen.
Subsidiebedrag	€ 364.000
Website	www.muzehof.nl

Actief Zutphen (Zutphens Sport- en Accommodatiebedrijf bv	
	Bijdrage voor activiteiten die bijdragen aan het gemeentelijke doel van de agenda Sport en Bewegen: Sport, bewegen meedoen en sportstimulering.
Subsidiebedrag	n.t.b.
Website	https://actiefzutphen.nl/

Stichting Berkel en IJssel	
	Bibliotheekvoorziening (vm. Graafschapbibiotheken): activiteiten dragen bij aan een goede culturele infrastructuur waarmee een
Subsidiebedrag	€ 997.200
Website	www.bijdebieb.nl

Stichting Zutphen Promotie	
	Activiteiten dragen bij aan en positief vestigingsklimaat, een goed economisch klimaat, het vergroten van de kansen en
Subsidiebedrag	€ 434.500
Website	www.inzutphen.nl

Stichting Achterhoek Toerisme	
	Gemeentelijke bijdragen voor toerisme in de Achterhoek.
Subsidiebedrag	€ 96.000
Website	https://achterhoek.nl/

Stichting Veilig thuis	
	Zorg te dragen voor de uitvoering van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.
Subsidiebedrag	€ 314.800
Website	https://veiligthuis.nl

Museum	
	Activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de resultaten die zijn opgenomen in de “beoogde prestaties Musea Zutphen”.
Subsidiebedrag	€ 1.143.100
Website	https://museazutphen.nl

Grondbeleid

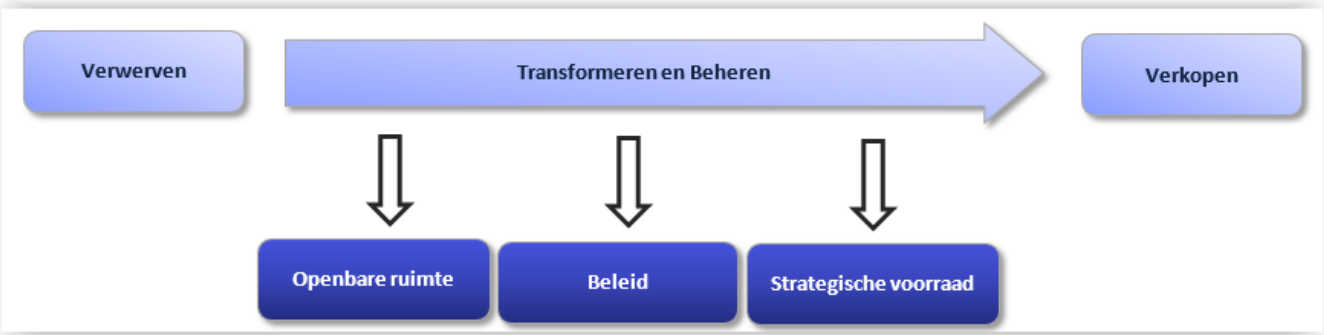
Het grondbeleid heeft invloed op en hangt samen met de uitvoering van bijna alle programma's zoals Wonen en leefbaarheid, Werken en leren, Zorgen en samenleven. De beschikbaarheid van grond is belangrijk voor diverse maatschappelijke activiteiten. Grondbeleid beschrijft waarom wij grond in eigendom hebben, waarom en hoe we grond verwerven, waarom grond van functie verandert en hoe we grond beheren en uitgeven. Onze uitgangspunten en werkwijze zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2017, gemeente Zutphen.

Doelen

Wij zetten onze gronden in om doelen van onszelf en anderen te helpen realiseren. Grondbeleid is niet leidend, maar kan de realisatie van doelstellingen sturen of versnellen. Naast de traditionele opgaven op het gebied van woningbouw zijn er meer grote opgaven waarvoor het grondbeleid van belang is, zoals infrastructuur (smart mobility), duurzaamheid en klimaatadaptatie, commerciële en economische ontwikkelingen. Deze opgaven komen samen in de op te stellen Omgevingsvisie Zutphen.

Onze inzet

Alle gronden die in gemeentelijk bezit zijn, vormen samen de grondportefeuille. Met portefeuille management bereiken we dat we de gronden effectief en efficiënt inzetten. In ons grondbeleid verwoorden we hoe we dat doen en welke instrumenten we daarbij inzetten. Om ons grondbeleid uit te kunnen voeren moeten keuzes gemaakt worden met betrekking tot de 'levenscyclus' van onze gronden: verwerven, transformeren, beheren en uitgeven.

Naast sturing via de eigen grondportefeuille, kunnen wij wenselijke ruimtelijke initiatieven op niet-eigen grond ondersteunen. Met de (voorgenomen) invoering van de omgevingswet is onze werkwijze bij initiatieven van anderen aangepast. Ieder initiatief of verzoek wordt ingediend bij het omgevingsloket. Daar wordt beoordeeld of het een bijdrage levert aan onze gemeentelijke doelstellingen. Zo ja, dan wordt indien wenselijk een anterieure overeenkomst gesloten.

Openbare ruimte

Wij zetten veel grond in ten behoeve van de openbare ruimte (wegen, groen, etc.). Wij willen sturen op behoud en versterking van onze groenstructuur en kwaliteit van onze openbare ruimte.

Wij beoordelen waar reststroken openbare grond niet bijdragen aan deze doelen en bepalen of wij deze reststroken gaan verkopen aan particulieren. In die gevallen wordt gesproken over ‘snippergroen’. Per wijk wordt gekeken welke gronden in aanmerking komen om te verkopen.

Beleid

Ten behoeve van ons beleid zijn veel gronden uitgegeven. Onder andere aan sportverenigingen, scholen, zonneparken en overig.

Strategische gronden

Om strategische redenen bezitten wij gronden. We weten nog niet waarvoor we ze in gaan zetten. Tot wij dat weten, beheren en onderhouden wij die gronden. Meestal worden ze verpacht. Het gaat om circa 540 ha. In de pachtovereenkomsten worden afspraken gemaakt over voorwaarden voor het gebruik.

Verkopen

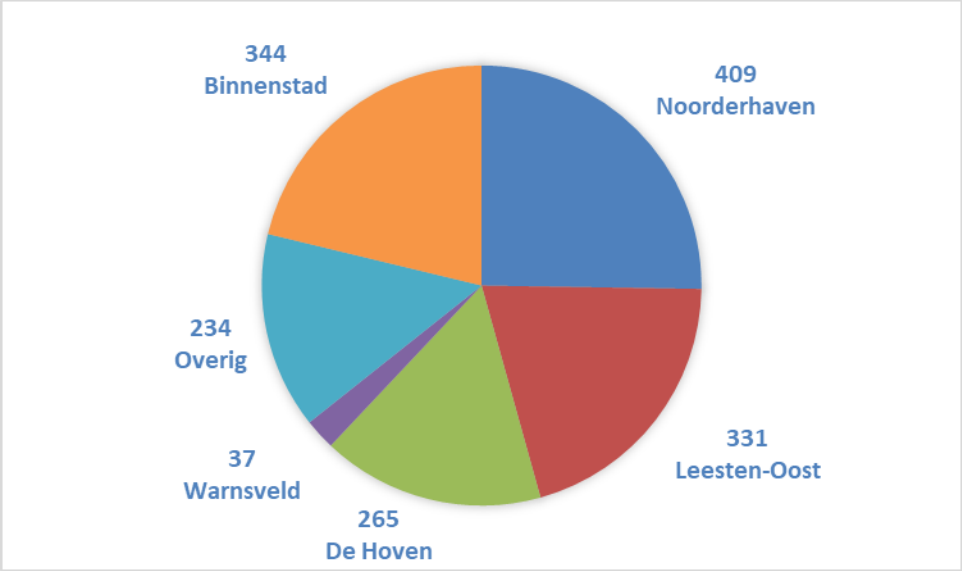
Bij verkoop maken wij een onderscheid naar woningbouw, bedrijventerrein en maatschappelijke doeleinden.

Woningbouw

De gemeente Zutphen is samen met de regiogemeenten, de provincie Gelderland en het ministerie van BZK, de Woondeal Stedendriehoek aangegaan. Komende jaren zetten we in op de uitvoering hiervan.

De huidige prioriteitsgebieden naderen hun afronding. De focus ligt nu op De Kleine Linie, Leesten Schouwbroek en Noordrand De Hoven. In een markt die continu in beweging is, is het de uitdaging om plannen te ontwikkelen die flexibel en (financieel) uitvoerbaar zijn.

Het aantal geplande nog te bouwen woningen bedraagt 1.620, verdeeld als volgt:

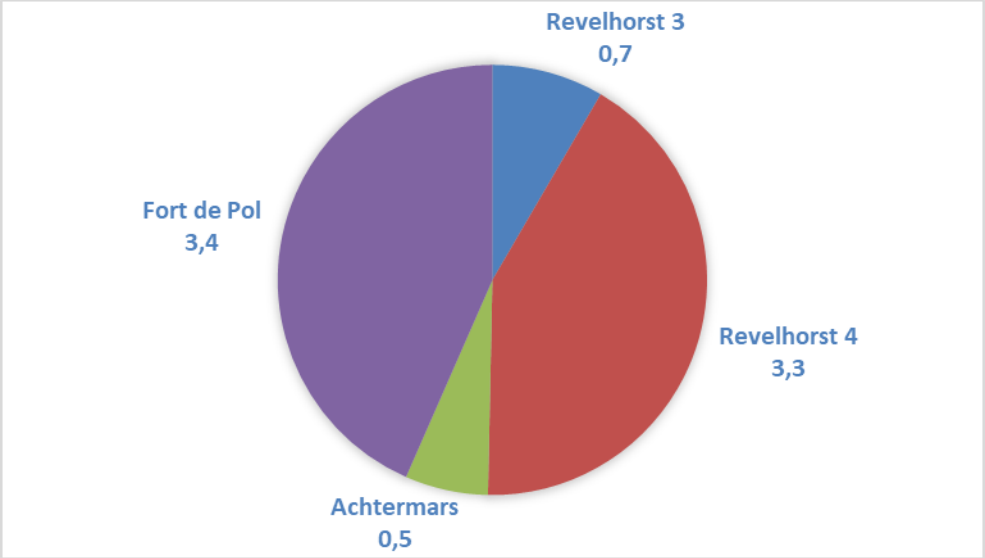
Naast de geplande woningen worden ook woningen gebouwd die niet op de woningbouw planning lijst staan. Dat zijn met name de woningen in het centrum. Dit betreft vooral kleinere, particuliere initiatieven.

Om te voldoen aan de doelstellingen uit de woondeal moet op zoek worden gegaan naar nieuwe woningbouwlocaties.

Bedrijventerrein

Om doelstellingen op het gebied van economie te halen, is onder meer het hebben van voldoende ruimte voor bedrijven van groot belang. In 2024 worden afspraken met provincie en regio gemaakt en vastgelegd in het nieuw Regionaal Plan Werklocaties.

Het aantal hectare beschikbare (nog uit te geven) bedrijfskavels is als volgt:

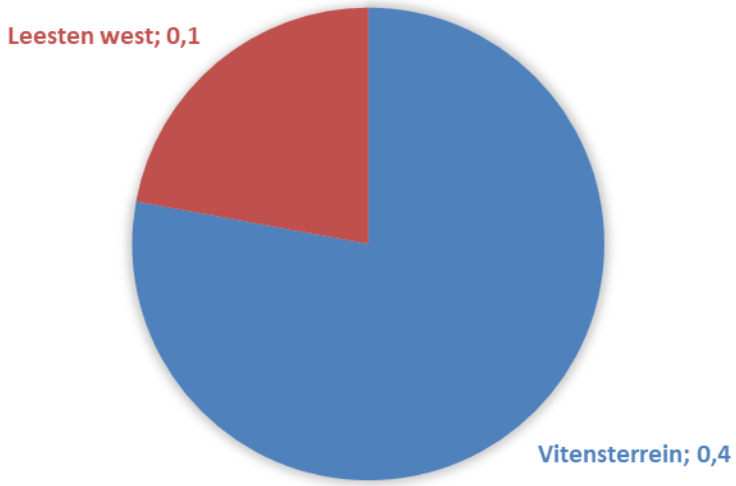
We zetten in op de realisatie van een energielandschap voor de kavels op Fort de Pol. De hierbij behorende bestemmingsplanprocedure wordt in 2023 doorlopen.

Revelhorst 4 is eigendom van een private partij.

Om te voldoen aan de behoefte en (nog vast te leggen) regionale afspraken moet op zoek worden gegaan naar nieuwe bedrijventerreinlocaties.

Maatschappelijk

Ten behoeve van maatschappelijke doeleinden zijn veel gronden uitgegeven. Onder andere aan sportverenigingen, scholen, zonneparken en overig. Nog uit te geven: ongeveer 0,5 ha., verdeeld als volgt:

De bestemming voor het Vitens terrein moet nog worden gewijzigd voordat wij de grond uit kunnen geven.

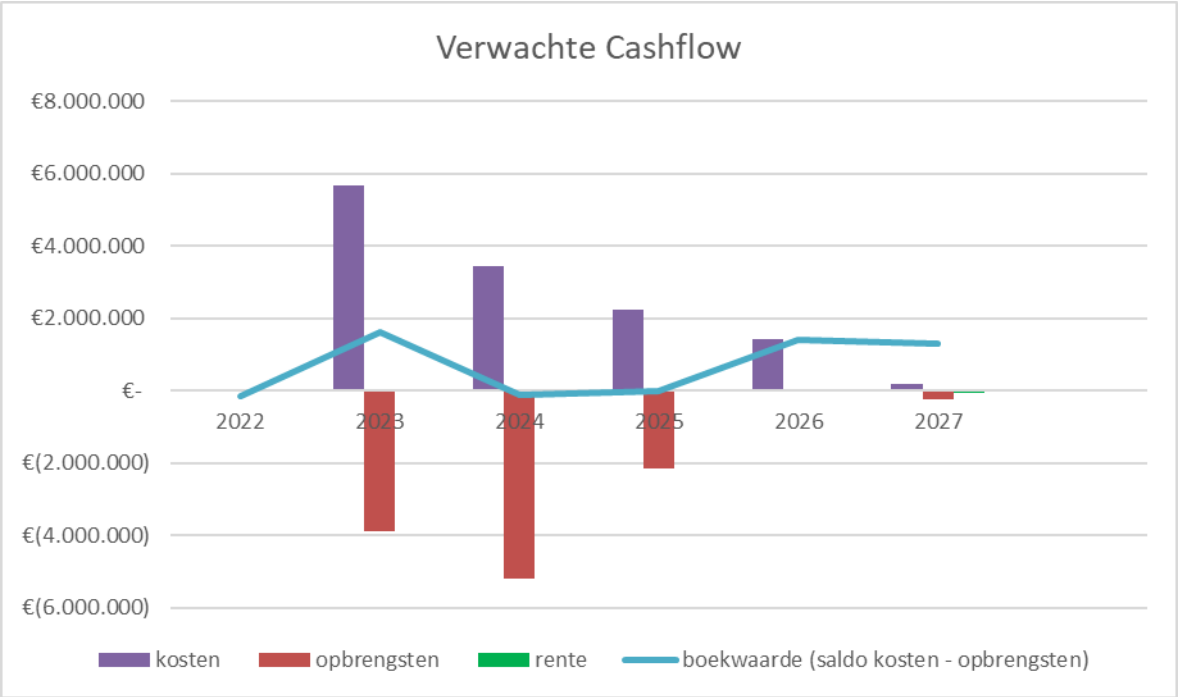
Financieel overzicht

Wanneer het gaat om exploitatie van gronden gaat het al snel om veel geld met daarbij grote risico's. Het zijn veelal complexe projecten met een lange looptijd waar veel partijen bij betrokken zijn. Het totaal financieel overzicht van alle grondexploitaties, reserves en voorzieningen staat beschreven in de Meerjaren Prognose Grondzaken 2023-1.

Het saldo van de gemaakte kosten en de gerealiseerde opbrengsten is de boekwaarde. Samen met de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten geeft dat het verwacht resultaat. Wanneer het verwacht resultaat een verlies is, moet een voorziening worden getroffen. Deze voorziening en andere kosten worden betaald uit de reserves.

Boekwaarde

De boekwaarde is eind 2022 nagenoeg nul. Een lage boekwaarde is gunstig omdat dan geen rentekosten betaald worden. De verwachting is dat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties de komende jaren zal toenemen. De meeste opbrengsten zijn gerealiseerd. Wat resteert zijn hoofdzakelijk kosten.

Er is in dit overzicht nog geen rekening gehouden met de drie nieuwe ontwikkelingen: De Kleine Linie, Leesten Schouwbroek en Noordrand De Hoven. Hiervoor zijn nog geen grondexploitaties vastgesteld.

Verwacht resultaat

Het verwachte resultaat op eindwaarde (= na het afsluiten van alle lopende exploitaties in 2027) bedraagt een verlies van € 1,3 miljoen.

Voorzieningen

Voor de volgende projecten wordt een verlies verwacht en is een verliesvoorziening (op basis van de Netto Contante Waarde) getroffen.

	01-01-2022	01-01-2023
Fort de Pol	€ 359.000	€ 768.000
Noorderhaven	€ 2.685.000	€ 3.696.000
Achtermars	€ 250.000	€ 317.000

Winstneming en verliesneming

Naar verwachting worden eind 2023 geen exploitaties afgesloten. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het voorzichtigheidsprincipe. Voor Helbergen zal naar verwachting winst moeten worden genomen. (Tussentijdse) winsten worden gestort in de reserve GZ exploitatieresultaten.

Reserves

	01-01-2022	01-01-2023
Reserve afgesloten complexen	€ 892.000	€ 845.000
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	€ 258.000	€ 356.000
Reserve GZ exploitatieresultaten	€ 4.856.000	€ 4.326.000
Reserve strategische aankopen	€ 847.000	€ 996.000

De Reserve GZ exploitatieresultaten kan nog fors afnemen door onzekerheden in de (nieuw te openen) grondexploitaties of bestuurlijke keuzes (zoals programma en/of bestemming) waardoor de verliesvoorzieningen opgehoogd moeten worden.

Risico's

Exploitatie van (bouw)grond gaat altijd gepaard met risico’s. Afhankelijk van de aard, omvang en duur van een project kunnen deze risico’s groot of klein zijn. Risico’s bestaan uit kansen en bedreigingen. Om de financiële gevolgen van bedreigingen op te kunnen vangen, wordt de Reserve GZ exploitatieresultaten aangehouden. Deze reserve vormt het zogeheten 'weerstandsvermogen van het grondbedrijf'. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om te bepalen hoe hoog het benodigde weerstandsvermogen is. Zie hiervoor de MPG 2023-1. De omvang van de reserve is voor de komende vijf jaar toereikend voor de lopende projecten en voorbereidingskredieten. Wanneer nieuwe grondexploitaties worden gestart, wijzigt het risicoprofiel en het benodigde weerstandsvermogen. Voor de komende jaren worden 3 nieuwe grondexploitaties verwacht:

- De Kleine Linie
- Leesten Schouwbroek
- Noordrand De Hoven

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid is op 1 mei 2022 in werking getreden, met uitzondering van de wettelijke verplichting om de voorgeschreven informatiecategorieën actief openbaar te maken(Art. 3.3 Woo). Het doel van de wet is een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. De wet zegt (Art 1.1 Woo) “Een ieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen.” De Wet open overheid bevat ook een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden. In de wet staan voorschriften om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken.

Voor gemeenten betekent de wet dat er jaarlijks in de begroting aandacht besteed wordt aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Wet open overheid. (Art.3.5 Woo)
Het college van B&W draagt zorg voor de controle op de naleving van deze wet.

Doelen

- Een open en transparante overheid moet meer vertrouwen geven in het overheidshandelen. Het actief uit eigen beweging zoveel mogelijk openbaar maken van informatie draagt bij aan de transparantie en daarmee aan het vertrouwen.
- Onze doelstelling is om het voor inwoners en bedrijven in Zutphen en Warnsveld mogelijk te maken om op één centrale plek (de Woo-index) alle door de gemeente Zutphen openbaar gemaakte informatie te doorzoeken en raadplegen. De categorieën van actief openbaar gemaakte informatie volgt de landelijke wettelijke volgorde.

Onze inzet

- Het landelijk publicatie platform (Plooi) is anders vormgegeven, dit is de Woo-index geworden. Deze is sinds juni 2023 in werking. Eind 2023 is de definiëring van de 11 informatiecategorieën door het Ministerie van binnenlandse zaken afgerond inclusief de verstrekking van handreikingen en afspraken.
- Door de functionele verandering van het landelijke publicatieplatform naar een landelijke zoekfunctie zijn er voor de gemeenten een aantal taken bijgekomen, namelijk het inrichten en beheren van een eigen publicatieplatform. Hiervoor is inzet nodig niet alleen voor de aanschaf, inrichting van het platform maar ook voor het beheer en onderhoud van dit platform. Daarnaast is er ook inzet nodig om de collecties van informatiecategorieën vanaf het eigen publicatieplatform via de Woo-index doorzoekbaar te maken.
- Vanaf begin 2024 starten we met het actief openbaar maken van publieke informatie via de Woo-index. We starten dan met de volgende informatiecategorieën:
    - bereikbaarheidsgegevens van het bestuursorgaan en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend (artikel 3.3, eerste lid, onderdeel e, van de Woo);
    - vergaderstukken van de gemeenteraad (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel c, van de Woo);
    - Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel i, van de Woo).

  We zorgen ervoor dat de organisatie hier tijdig op is voorbereid.

Financiële begroting

Inleiding

Financieel perspectief				bedragen x € 1
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Saldo programmabegroting 2023	**5.515.600**	**8.846.100**	**1.177.300**	**1.177.300**
Effecten opgetreden na programmabegroting				
- Acressontwikkeling september- en decembercirculaire	1.375.000	1.500.000	4.300.000	1.665.000
- Meicirculaire gemeentefonds	5.340.200	6.201.100	2.906.400	7.915.000
- Indexering (prijs 3,2%, loon 5,2%)	-3.486.900	-3.486.900	-3.486.900	-4.040.900
Subtotaal	3.228.300	4.214.200	3.719.500	5.539.100
Resultaat zonder nieuwe voorstellen	**8.743.900**	**13.060.300**	**4.896.800**	**6.716.400**
Voorstellen opgenomen in de voorjaarsnota	-7.083.500	-5.415.600	-4.259.000	-4.932.500
Amendementen	-303.400	-293.100	-293.100	-293.100
Extra voorstellen na de voorjaarsnota	-189.000	-95.000	-49.000	-49.000
Totaal aangevraagde voorstellen	-7.575.900	-5.803.700	-4.601.100	-5.274.600
Saldo programmabegroting 2024 voor bestemming	**1.168.000**	**7.256.600**	**295.700**	**1.441.800**
Storten/onttrekking algemene reserve	1.168.000	7.256.600	295.700	1.441.800
Saldo programmabegroting 2024	**0**	**0**	**0**	**0**

Overzicht baten en lasten (2022 - 2024)

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
Omschrijving	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Politiek dichtbij	4.385	-1.280	3.105	5.755	-475	5.280	6.698	-902	5.795
Wonen en Leefbaarheid	47.570	-32.953	14.617	49.464	-31.730	17.734	47.280	-28.256	19.024
Werken en Leren	26.308	-4.596	21.712	26.148	-3.754	22.394	28.793	-5.026	23.766
Zorgen en Samenleven	89.258	-26.278	62.979	90.542	-23.846	66.696	94.355	-24.649	69.705
Totaal programma's	**167.521**	**-65.107**	**102.413**	**171.909**	**-59.805**	**112.104**	**177.126**	**-58833**	**118.290**
Algemene dekkingsmiddelen									
Effecten	65	-948	-883	7	-723	-716	6	-728	-722
Belastingen	847	-15.158	-14.311	776	-14.829	-14.053	741	-14.962	-14.221
Algemene uitkering	0	-123.318	-123.318	0	-117.799	-117.799	0	-129.316	-129.316
Algemene baten en lasten	2.053	-211	1.842	2.274	-138	2.136	1.531	-138	1.394
Overhead	18.464	-513	17.951	20.206	-799	19.407	24.186	-669	23.516
Totaal Alg. dekkingsmiddelen	**21.429**	**-140.148**	**-118.719**	**23.263**	**-134.288**	**-111.025**	**26.464**	**-145.813**	**-119.349**
Onvoorzien	0	0	0	141	0	141	141	0	141
Vennootschapsbelasting	116	0	116	0	0	0	112	0	112
Totaal saldo van baten en lasten	**189.065**	**-205.254**	**-16.190**	**195.313**	**-194.092**	**1.220**	**203.843**	**-204.645**	**-805**
Mutaties reserves									
Wonen en Leefbaarheid	5.061	-5.076	-15	1.273	-1.619	-345	3.998	-3.759	240
Werken en Leren	600	-473	127	406	0	406	395	-609	-214
Zorgen en Samenleven	399	-2.346	-1.947	680	-699	-19	680	-614	66
Algemene Dekkingsmiddelen	14.867	-12.486	2.381	711	-1.973	-1.262	1.879	-1.167	712
Totaal reserves	**20.927**	**-20.381**	**546**	**3.070**	**-4.291**	**-1.220**	**6.952**	**-6.149**	**804**
Resultaat	**209.992**	**-225.636**	**-15.645**	**198.384**	**-198.384**	**0**	**210.795**	**-210.793**	**0**

Overzicht baten en lasten (2025 - 2027)

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Omschrijving	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Politiek dichtbij	6.209	-931	5.278	6.057	-1.060	4.997	6.084	-1.133	4.951
Wonen en Leefbaarheid	43.584	-24.628	18.956	39.988	-21.425	18.563	39.319	-20.196	19.123
Werken en Leren	28.655	-5.025	23.629	28.802	-5.526	23.276	28.424	-5.526	22.898
Zorgen en Samenleven	92.687	-24.480	68.207	92.404	-24.497	67.906	92.376	-24.447	67.929
Totaal programma's	**171.135**	**-55.064**	**116.070**	**167.251**	**-52.508**	**114.742**	**166.203**	**-51.302**	**114.901**
Algemene dekkingsmiddelen									
Effecten	6	-723	-717	6	-723	-717	6	-723	-717
Belastingen	778	-14.962	-14.184	812	-14.962	-14.150	842	-14.962	-14.120
Algemene uitkering	0	-133.467	-133.467	0	-125.929	-125.929	0	-128.303	-128.303
Algemene baten en lasten	2.087	-138	1.950	2.554	-138	2.416	3.174	-138	3.036
Overhead	23.612	-608	23.004	23.250	-562	22.689	23.300	-415	22.884
Totaal Alg. dekkingsmiddelen	**26.483**	**-149.898**	**-123.414**	**26.622**	**-142.314**	**-115.691**	**27.322**	**-144.541**	**-117.220**
Onvoorzien	141	0	141	141	0	141	141	0	141
Vennootschapsbelasting	116	0	116	0	0	0	112	0	112
Totaal saldo van baten en lasten	**197.872**	**-204.962**	**-7.091**	**194.125**	**-194.821**	**-697**	**193.778**	**-195.842**	**-2.065**
Mutaties reserves									
Wonen en Leefbaarheid	1.373	-989	384	1.373	-981	392	1.373	-960	413
Werken en Leren	395	-506	-112	395	-430	-35	395	-345	50
Zorgen en Samenleven	680	-782	-102	680	-562	118	680	-623	57
Algemene Dekkingsmiddelen	7.967	-1.048	6.920	1.006	-785	222	2.153	-609	1.543
Totaal reserves	**10.415**	**-3.325**	**7.090**	**3.454**	**-2.758**	**697**	**4.601**	**-2.537**	**2.063**
Resultaat	**208.288**	**-208.288**	**0**	**197.580**	**-197.581**	**0**	**198.379**	**-198.379**	**0**

Uitgangspunten begroting 2024

De uitgangspunten voor de financiële begroting 2024 zijn:

1. De basis voor de ramingen is de meerjarenraming 2023-2026, jaarschijf 2024, inclusief begrotingswijzigingen met structurele effecten tot en met de raadsvergadering van 5 juni 2023. Ook hebben we rekening gehouden met de structurele effecten uit de jaarrekening 2022.
2. Voor algemene prijsstijging (inflatiecorrectie) is uitgegaan van 3,1%. Voor budgetten op basis van contracten, hanteren we de vastgelegde percentages.
3. In het Centraal Economisch Plan (CEP), maart 2023, raming 2024, van het Centraal Planbureau (CPB) is 3,1% opgenomen als inflatiepercentage voor 2023. Voor ramingen voor energie, onderhoudscontracten, schoonhouden en uitbestede werkzaamheden op contractbasis, waarvoor de contracten al zijn afgesloten, is uitgegaan van de laatst bekende gegevens. Dit is conform bestendige gedragslijn.
4. Als formatie geldt de toegestane formatie per 1 januari 2024.
5. Voor loonkostenontwikkeling per 1 januari 2023 hanteren we 5,2% ten opzichte van de begroting 2023.
6. De rente-omslag van de activa per 1 januari 2023 bedraagt 1,0%
7. De gehanteerde rente bij de grondexploitatie bedraagt 1,5%
8. Voor de opbrengst van de onroerende zaakbelasting (OZB) is de geraamde opbrengst 3,1% (inflatiecorrectie). Voor de overige leges geldt een inflatiecorrectie van 3,1% op de geraamde opbrengst. Uitgangspunt voor riool- en afvalstoffenheffing is: volledig kostendekkend. Dit uitgangspunt vormt een bestendige gedragslijn.
9. De ramingen voor de "open eind" regelingen zijn reëel.
10. De uitgaven waarvan de BTW compensabel is via het BTW compensatiefonds of waar het ondernemers BTW betreft, zijn geraamd exclusief BTW.

Het geraamde aantal inwoners per 1 januari 2024 bedraagt 48.700.

Meerjarige incidentele baten en lasten per programma

Omschrijving	2024		2025		2026		2027	
Bedragen x € 1	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Programma 1 Politiek dichtbij								
Lokaal betrokken en wijkgericht								
Wijkgericht werken	60.000							
Vergroten sociale cohesie (Wijkgericht werken)	480.000		80.000					
Over gemeentegrenzen heen								
Regio stedendriehoek	72.000		72.000					
Programma 2 Wonen en leefbaarheid								
Subprogramma gevarieerd en betaalbaar wonen								
Omgevingswet - implementatie en communicatie	50.000							
Omgevingswet - proces intake en omgevingstafel	140.000							
Huisvesting arbeidsmigranten	20.000							
VTH applicatie	65.000							
Instrumentarium betaalbaar wonen	20.000	20.000						
Inzet provinciale verhuiscoach	35.000	35.000	25.000	25.000	15.000	15.000		
Visie Landelijk gebied	50.000		50.000					
Gebiedsontwikkeling Polsbroek	100.000							
Actualiseren woonvisie	25.000	25.000						
Actualiseren hoogbouwbeleid	50.000							
Toekomst Zutphen	50.000							
Toevoegen reserve broedplaatsenbeleid	125.000	125.000						

Subprogramma vergroening, klimaatadaptatie en natuur						
Inrichting groenpunt	40.000					
Subprogramma rechtvaardige energietransitie						
Uitvoering klimaat- en energiebeleid	895.300	895.300	762.300	762.300	141.000	141.000
Proces regisseur smart energy hub	50.000					
Toevoegen businesscase wartmenet	2.500.000	2.500.000				
Subprogramma cultuur en erfgoed						
Actualiseren erfgoedportaal	90.000					
Erfgoednota	40.000					
Tijdelijke capaciteit cultuur	100.000					
Digitale documentenstructuur archeologie	25.000	25.000				
Herstel van Bibilotheekstelstel	220.000	176.000				
Subprogramma schoon en veilig verkeer						
Opheffen Nabo			378.200			
Extra capaciteit verkeer	102.000	102.000				
Vervangen applicaties parkeerbeheer	45.000					
Digitale documentenstructuur archeologie	25.000	25.000				
Programma 3 Werken en leren						
Subprogramma onderwijs en arbeidsmarkt						
Extra formatie backoffice wsw	32.800					
Verkenning en implementatie innovatiecampus	60.000					
Subprogramma aantrekkelijk ondernemen						
Bestuursopdracht De Mars-Ijsselzone-Bufferzone-Industriehaven	125.000					
subprogramma binnenstad en toerisme						

Binnenstad beperkt toegankelijk	50.000	50.000				
Extra subsidiering Stichting Achterhoek Toerisme	46.000		46.000			
Programma 4 zorgen en samenleving						
4.2 Subprogramma hulp en welzijn						
Huiselijk geweld	100.000					
Subsidie St. Lokaal Waterkracht	56.000					
Project Geweldig! St. Elizabeth	35.000					
Kinderboerderij De Schouw	125.000					
4.3 Subprogramma vergroten financiële bestaanszekerheid						
Extra formatiebeleid t.b.v. spreidingswet	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Ontwikkelen lokale aanpak armoedebeleid	40.000		40.000		40.000	
Applicatie sociaal domein	75.000					
4.4 Subprogramma sport, bewegen en verenigingen						
Onderzoek sportvisie	40.000		40.000			
Beleidsmedewerker Zutphense sportaccommodatie	66.700					
Subprogramma Veiligheid						
Uitbreiding formatie ondermijning	100.000					
Uitbreiding formatie procesregie Zorg	75.000					
Overzicht algemene dekkingsmiddelen						
Subprogramma organisatieontwikkeling						
Doorontwikkeling organisatie	100.000	100.000	100.000	30.000		
Zichtbaarheid gemeentelijke organisatie	25.000					
Subprogrammabedrijfsvoering op orde						
Vertaling digitale diensten	7.000					

Vereenvoudigen overeenkomsten en brieven	50.000							
Arbeidsmarktcommunicatie	40.000							
Subprogramma digitale transitie en informatieveiligheid								
Automatiseringsuitgaven	90.000							
	6.862.800	4.128.300	1.643.500	867.300	246.000	206.000	-	-
Saldo baten en lasten	2.734.500		776.200		40.000		-	

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves 2024-2025

(bedragen * € 1.000)	2024 Toevoegingen aan reserves		2024 Onttrekkingen aan reserves		2025 Toevoegingen aan reserves		2025 Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Algemene reserves								
9802001 Algemene reserve	1.168	296	2.625	0	7.257	296	0	0
Totaal algemene reserve	**1.168**	**296**	**2.625**	**0**	**7.257**	**296**	**0**	**0**
Bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten								
9803007 Reserve kantoorautomatisering	471	471	499	499	471	471	397	397
9803029 Reserve kapitaallasten civiele kunstwerken	435	435	138	138	435	435	144	144
9803033 Reserve vervanging bedrijfsmiddelen	223	223	466	466	223	223	520	520
9803047 Reserve dekking kapitaallasten Dreiumme	65	65	178	178	65	65	178	178
9803049 Reserve vervanging inventaris	37	37	86	86	37	37	85	85
9803061 Reserve investering vastgoed	127	127	99	99	127	127	100	100
9803073 Reserve vervanging sportaccomodaties	462	462	240	240	462	462	238	238
9803077 Reserve duurzame voorzieningen Zwembad	74	74	174	174	74	74	174	174
9803078 Reserve duurz.voorzien.Hof van Heeckeren	67	67	128	128	67	67	128	128
9803086 Reserve dekking kapitaallasten Kaardebol	0	0	6	6	0	0	6	6
9803094 Reserve ontsluitingsweg Revelhorst	0	0	9	9	0	0	9	9
9803116 Reserve kap.last Packagedeal	0	0	6	6	0	0	6	6
9803141 Reserve renovatie Bourgonjetoren	0	0	19	19	0	0	19	19
Totaal bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten	**1.961**	**1.961**	**2.048**	**2.048**	**1.961**	**1.961**	**2.004**	**2.004**
Bestemmingsreserves tbv egalisatie								
9803019 Reserve lokaal huisv.beleid onderwijs	395	395	559	559	395	395	507	507
9803091 Egalisatiereserve archeologie	0	0	25	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves tbv egalisatie	**395**	**395**	**584**	**559**	**395**	**395**	**507**	**507**
Reserves grondbedrijf								
9803006 Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803011 Reserve GZ exploitatieresultaten	0	0	111	111	0	0	111	111
9803025 Reserve strategische aankopen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves grondbedrijf	**0**	**0**	**111**	**111**	**0**	**0**	**111**	**111**

(bedragen * € 1.000)	2024 Toevoegingen aan reserves		2024 Onttrekkingen aan reserves		2025 Toevoegingen aan reserves		2025 Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Overige bestemmingsreserves								
9803010 Reserve risico-inventarisatiefonds	12	12	0	0	12	12	0	0
9803015 Reserve herwaardering aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803023 Reserve BWS-rente kasmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803056 Reserve mobiliteit	500	500	432	280	500	500	311	311
9803063 Reserve onderhoud monumentale bomen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803064 Reserve voor de sport	100	100	46	46	100	100	46	46
9803066 Reserve rentekosten monumentenleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803074 Reserve voor de cultuur	76	76	0	0	76	76	0	0
9803076 Reserve Rivier in de Stad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803083 Reserve Vitale Stad (GSO/ISV)	0	0	0	0	0	0	0	0
9803084 Reserve bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	0	0
9803089 Reserve onderhoud zwembad	115	115	124	124	115	115	295	295
9803091 Reserve snelfietsroute Zutphen-Deventer	0	0	0	0	0	0	0	0
9803095 Reserve Energie-neutrale maatregelen	2.500	0	0	0	0	0	0	0
9803100 Reserve taalhuis volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803108 Reserve doorontwikkeling organisatie	0	0	100	0	0	0	30	0
9803113 Reserve ESF gelden	0	0	0	0	0	0	0	0
9803115 Egalisatiereserve "oneigenlijk	0	0	0	0	0	0	0	0
9803117 Reserve coronaeffecten	0	0	0	0	0	0	0	0
9803121 Reserve onderhoud Hanzehof	0	0	0	0	0	0	0	0
9803122 Reserve betaalbare woningen	0	0	80	0	0	0	25	0
9803151 Reserve panden broedplaatsenbeleid	125	0	0	0	0	0	0	0
Totaal overige Bestemmingsreserves	**3.428**	**803**	**782**	**450**	**803**	**803**	**707**	**652**
Totaal reserves	**6.952**	**3.455**	**6.150**	**3.168**	**10.416**	**3.455**	**3.329**	**3.274**

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2026-2027

(bedragen * € 1.000)	2026 Toevoegingen aan reserves		2026 Onttrekkingen aan reserves		2027 Toevoegingen aan reserves		2027 Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Algemene reserves								
9802001 Algemene reserve	296	296	0	0	1.442	296	0	0
Totaal algemene reserve	**296**	**296**	**0**	**0**	**1.442**	**296**	**0**	**0**
Bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten								
9803007 Reserve kantoorautomatisering	471	471	203	203	471	471	67	67
9803029 Reserve kapitaallasten bruggen	435	435	144	144	435	435	143	143
9803033 Reserve verv.bedr.midd.Stadsbeheer	223	223	518	518	223	223	504	504
9803047 Reserve dekking kapitaallasten Dreiumme	65	65	178	178	65	65	178	178
9803049 Reserve vervanging inventaris	37	37	41	41	37	37	14	14
9803061 Reserve investering vastgoed	127	127	99	99	127	127	98	98
9803073 Reserve vervanging sportaccomodaties	462	462	210	210	462	462	188	188
9803077 Reserve duurzame voorzieningen Zwembad	74	74	174	174	74	74	174	174
9803078 Reserve duurz.voorzien.Hof van Heeckeren	67	67	128	128	67	67	128	128
9803086 Reserve dekking kapitaallasten Kaardebol	0	0	6	6	0	0	6	6
9803094 Reserve ontsluitingsweg Revelhorst	0	0	9	9	0	0	9	9
9803116 Reserve kap.last Packagedeal	0	0	6	6	0	0	6	6
9803141 Reserve renovatie Bourgonjetoren	0	0	19	19	0	0	18	18
Totaal bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten	**1.961**	**1.961**	**1.735**	**1.735**	**1.961**	**1.961**	**1.533**	**1.533**
Bestemmingsreserves tbv egalisatie								
9803019 Reserve lokaal huisv.beleid onderwijs	395	395	430	430	395	395	345	345
9803091 Egalisatiereserve archeologie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves tbv egalisatie	**395**	**395**	**430**	**430**	**395**	**395**	**345**	**345**
Reserves grondbedrijf								
9803006 Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803011 Reserve GZ exploitatieresultaten	0	0	111	111	0	0	110	110
9803025 Reserve strategische aankopen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves grondbedrijf	**0**	**0**	**111**	**111**	**0**	**0**	**110**	**110**

(bedragen * € 1.000)	2026 Toevoegingen aan reserves		2026 Onttrekkingen aan reserves		2027 Toevoegingen aan reserves		2027 Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Overige bestemmingsreserves								
9803010 Reserve risico-inventarisatiefonds	12	12	0	0	12	12	0	0
9803015 Reserve herwaardering aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803023 Reserve BWS-rente kasmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803056 Reserve parkeren	500	500	316	316	500	500	313	313
9803063 Reserve onderhoud monumentale bomen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803064 Reserve voor de sport	100	100	46	46	100	100	46	46
9803066 Reserve rentekosten monumentenleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803074 Reserve voor de cultuur	76	76	0	0	76	76	0	0
9803076 Reserve Rivier in de Stad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803083 Reserve Vitale Stad (GSO/ISV)	0	0	0	0	0	0	0	0
9803084 Reserve bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	0	0
9803089 Reserve onderhoud zwembad	115	115	108	108	115	115	190	190
9803091 Reserve snelfietsroute Zutphen-Deventer	0	0	0	0	0	0	0	0
9803095 Reserve Energie-neutrale maatregelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803100 Reserve taalhuis volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803108 Reserve doorontwikkeling organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803113 Reserve ESF gelden	0	0	0	0	0	0	0	0
9803115 Egalisatiereserve "oneigenlijk	0	0	0	0	0	0	0	0
9803117 Reserve coronaeffecten	0	0	0	0	0	0	0	0
9803121 Reserve onderhoud Hanzehof	0	0	0	0	0	0	0	0
9803122 Reserve betaalbare woningen	0	0	10	0	0	0	0	0
9803151 Reserve panden broedplaatsenbeleid								
Totaal overige Bestemmingsreserves	**803**	**803**	**480**	**470**	**803**	**803**	**549**	**549**
Totaal reserves	**3.455**	**3.455**	**2.756**	**2.746**	**4.601**	**3.455**	**2.537**	**2.537**

Meerjarenbegroting 2024 - 2027

Overzicht meerjarenbegroting						bedragen x € 1.000
Prognose baten en lasten	**Realisatie**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Baten en lasten						
Baten en lasten						
Lasten	189.065	195.936	203.948	198.094	194.348	194.001
Baten	205.255	194.716	204.752	205.185	195.044	196.065
Saldo van baten en lasten	**16.190**	**-1.220**	**804**	**7.091**	**696**	**2.064**
Toevoegingen aan reserves	20.927	3.071	6.952	10.416	3.455	4.601
Onttrekkingen aan reserves	20.382	4.291	6.148	3.325	2.759	2.537
Mutatie reserves	-545	1.220	-804	-7.091	-696	-2.064
Resultaat	**15.645**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Incidentele baten en lasten						
Incidentele lasten	29.137	3.408	4.238	1.644	246	0
Incidentele baten	34.850	73	1.146	812	191	0
Incidenteel saldo van baten en lasten	**5.713**	**-3.335**	**-3.092**	**-832**	**-55**	**0**
Incidentele toevoegingen aan de reserves	29.533	56	3.496	6.960	0	1.145
Incidentele onttrekkingen aan de reserves	29.159	1.529	2.982	55	15	0
Incidentele mutatie reserves	-374	1.473	-514	-6.905	15	-1.145
Incidenteel resultaat	5.339	-1.862	-3.606	-7.737	-40	-1.145
Structureel resultaat	10.306	1.862	3.606	7.737	40	1.145

Meerjarige ontwikkelingen reserves en voorzieningen

Meerjarig beeld reserves													
Bedragen x € 1.000	saldo begin 2024	vermeer-deringen 2024	vermin-deringen 2024	saldo begin 2025	vermeer-deringen 2025	vermin-deringen 2025	saldo begin 2026	vermeer-deringen 2026	vermin-deringen 2026	saldo begin 2027	vermeer-deringen 2027	vermin-deringen 2027	Saldo eind 2027
A. Algemene reserves	20.465	1.168	2.625	19.008	7.257	0	26.265	296		26.561	1.442		28.003
B. Reserves dekking kapitaallasten	**10.376**	**1.961**	**2.048**	**10.289**	**1.961**	**2.005**	**10.245**	**1.961**	**1.731**	**10.475**	**1.961**	**1.533**	**10.903**
C. Egalisatiereserves	6.982	395	584	6.793	395	507	6.681	395	430	6.646	395	345	6.696
D. Reserves grondbedrijf	**5.602**	**0**	**111**	**5.491**	**0**	**111**	**5.380**	**0**	**111**	**5.269**	**0**	**110**	**5.159**
F. Overige bestemmingsreserves	18.465	3.428	782	21.111	803	706	21.208	803	484	21.527	803	549	21.781
Totaal reserves	**61.890**	**6.952**	**6.150**	**62.692**	**10.416**	**3.329**	**69.779**	**3.455**	**2.756**	**70.478**	**4.601**	**2.537**	**72.542**

Meerjarig beeld voorzieningen													
Bedragen x € 1.000	saldo begin 2024	vermeer-deringen 2024	vermin-deringen 2024	saldo begin 2025	vermeer-deringen 2025	vermin-deringen 2025	saldo begin 2026	vermeer-deringen 2026	vermin-deringen 2026	saldo begin 2027	vermeer-deringen 2027	vermin-deringen 2027	Saldo eind 2027
A. Verplichtingen verliezen, risico's	5.431	234	0	5.665	234		5.899	234		6.133	234		6.367
B. Voorzieningen van derden verkregen middelen	7.227	417	1.102	6.542	530	1.209	5.863	587	494	5.956	587	518	6.025
C. Onderhoudsvoorzieningen	585	780	825	540	780	1.044	276	780	0	1.056	780	0	1.836
C. Grondbedrijf	5.151			5.151		815	4.336		4.336	0		0	0
Totaal voorzieningen	**18.394**	**1.431**	**1.927**	**17.898**	**1.544**	**3.068**	**16.374**	**1.601**	**4.830**	**13.145**	**1.601**	**518**	**14.228**

Investeringsplan

Investeringplan 2024-2027	Investering			
Bedragen x € 1	2024	2025	2026	2027
Gemeentelijk waterketenplan				
- mechanische ventilatie	160.900	193.700	177.200	179.300
- riool- en bouwkundige voorzieningen	1.750.000	1.214.000	820.000	820.000
Meerjarig investeringsplan openbare verlichting 2015 - 2031		1.074.000		39.000
Meerjarig investeringsplan gemeentelijke gebouwen	165.900			
Automatisering, diverse investeringen	150.000			
Meerjarenonderhoudsplan bruggen		150.000		400.000
Aanvullend krediet programma De Hoven Noord	250.000			
Gebiedsontwikkeling Polsbroek	700.000			
Vergroenen Noorderhaven	150.000			
Uitloopgebied Noorderhaven	500.000			
Vastgoed Hanzehof	19.600.000			
Omgeving Hanzehof	3.100.000			
Herinrichting kruising G. Doustraat e.o.	775.000			
Verkeersmaatregel Dreef-Rigastraat	400.000			
Veilige route scholieren Kompaancollege	300.000			
Auto's en vrachtauto's	321.000	275.000	321.700	164.800
Veegmachines	460.000			
Maaimachines	75.200	267.500		
Tractoren	46.500	32.500		
Materieel sportvelden	96.600			
Totaal	29.001.100	3.206.700	1.318.900	1.603.100

Investeringplan 2024-2027	Kapitaallasten			
Bedragen x € 1	2024	2025	2026	2027
Gemeentelijk waterketenplan				
- mechanische ventilatie	11.700	25.600	38.400	51.300
- riool- en bouwkundige voorzieningen		1.313.800	555.200	617.400
Meerjarig investeringsplan openbare verlichting 2015 - 2031			54.700	54.300
Meerjarig investeringsplan gemeentelijke gebouwen	11.100	12.700	12.500	12.400
Automatisering, diverse investeringen	50.000	51.000	50.500	
Meerjarenonderhoudsplan bruggen		7.500	9.000	8.900
Aanvullend krediet programma De Hoven Noord	0	2.500	8.800	8.700
Gebiedsontwikkeling Polsbroek			38.500	41.700
Vergroenen Noorderhaven		8.500	9.000	8.900
Uitloopgebied Noorderhaven	25.000	29.800	29.500	29.300
Vastgoed Hanzehof				563.200
Omgeving Hanzehof			1.000	93.500
Herinrichting kruising G. Doustraat e.o.		26.100	33.400	33.100
Verkeersmaatregel Dreef-Rigastraat	13.400	17.200	17.100	17.000
Veilige route scholieren Kompaancollege	10.000	12.900	12.800	12.700
Auto's en vrachtauto's	42.200	81.500	124.300	146.900
Veegmachines	65.800	69.700	69.000	68.400
Maaimachines	12.600	57.800	59.900	59.300
Tractoren	5.900	8.400	8.700	8.600
Materieel sportvelden	12.100	13.000	12.800	12.700
Totaal	**259.800**	**1.738.000**	**1.145.100**	**1.848.300**

Subsidies

De gemeente Zutphen verstrekt veel subsidies die vallen onder de programma's in de gemeentebegroting. In deze bijlage willen we bijdragen aan de gewenste transparantie over de gemeentelijke subsidieregelingen en te verstrekken subsidies in 2024.

Subsidieregeling/doel	Subsidiedoel/organisatie	Raming 2024
(bedragen *€1)		
Programma 1		
Wijkgericht werken	Dorpsraad Warnsveld	€ 15.700
Programma 2		**(bedragen *€1)**
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan educatie en voorlichting op het gebied van bescherming van Flora en Fauna met als doel een duurzame samenleving.	Incidente subsidies en St. de Kaardebol	€ 37.100
Bevorderen duurzame inzameling afvalwater door hemelwater zoveel mogelijk te infiltreren.	Inwoners van de gemeente Zutphen	€ 32.200
Voorzien in het onderhoud van de molens en monumenten.	Incidentele subsidies, St. Warkense Molen, Vereniging de Hollandse Molen,	€ 106.600
Activiteiten die dragen bij aan een goede culturele infrastructuur, waarmee een breed publiek wordt bereikt.	Incidentele subsidies, Bibliotheek Berkel & Ijssel, St. T&C de Hanzehof, St. Muzehof, St. Lokale Omroep Berkelstroom	€ 3.343.200
Het versterken van de lokale en regionale positie als centrum voor kunst en cultuur.	Incidentele subsidies, St de muzehof, St. Lokale omroep Berkelstroom	€ 1.020.300
Programma 3		**(bedragen *€1)**
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
Zoveel mogelijk jonge kinderen met een (dreigende) taalachterstand deel te laten nemen aan educatieve programma's die ten doel hebben deze achterstand in te halen.	Dikkertje Dap Kinderopvang, Graafschap Bibliotheken, Kindercentrum Aventurijn, Kindernet B.V., Samenwerkingsverband IJssel Berkel, Small Steps BV, St. Koalah, St. Perspectief, St. Yunio, OBS de Waaier	€ 1.239.400
Het stimuleren van de verbinding tussen scholen en samenleving	St. Abersonfonds, De Onderwijsspecialisten, Incidentele subsidies	€ 15.300

Peuteropvang	Dikkertje Dap Kinderopvang, Het Kleurrijk, Kindercentrum Aventurijn, Kinderverblijf Hip, Kindernet B.V., Small Steps BV, St. De Morgenter, St. Koalah	€ 380.200
Ondernemersfondsen	St. Binnenstadmanagement, St. Ondernemersfonds Binnenstad, St. Parkmanagement Ztp, St. De Zutphense Uitdaging	€ 751.600
Stimuleren en versterken op diverse fronten van economische zaken en toerisme.	Incidentele subsidies diverse instellingen, St. Zutphen Promotie	€ 476.000

Programma 4		**(bedragen *€1)**
Subsidieregeling/doel	**Subsidiedoel/organisatie**	**Raming 2024**
In stand houden van sportaccommodaties.	Optisport Warnsveld BV, St. Sportaccommodaties Ztp	€ 635.800
Het organiseren van stimuleringsactiviteiten t.b.v. jeugd.	Incidentele Subsidies, St. De Muzehof, St. Sportaccommodaties Ztp	€ 56.500
Sportstimulering, sport, bewegen en meedoen.	Beweegwijs BV, Dans en theaterschool Mars Bentum, De Onderwijsspecialisten, GGD NO Gelderland, Praktijkonderwijs Ztp, St. Klimmendaal, St. Muehof, St. Sportaccommodaties, ZRZV isala, ZVV AZC	€ 277.500
Het stimuleren van incidentele activiteiten die sportdeelname cq sport en bewegen in brede zin bevorderen en bijdragen aan een sportief en levendig sportklimaat.	Incidentele subsidies	€ 38.700
Voorkomen en verminderen van armoede en schulden.	St. Voedselbank, St Jeugdfonds gelderland, St. Leergeld Ztp, St. Samenwerkende kerken, St. Verbindingskracht, St. WGDGO	€ 236.800
Ondersteuning van statushouders en stimuleren integratie.	St. Vluchtelingenwerk Oost Gelderland	€ 97.200
Antidiscriminatie	St. Stimenz	€ 25.400

Overige activiteiten ter versterking van de zelfredzaamheid van de Zutphense inwoners.	Incidentele subsidies, St. Slachtofferhulp, St. Hospice, St. Perspectief	€ 296.600
Onafhankelijke cliëntenondersteuning en ondersteuningsprojecten voor inwoners.	St. MEE Oost Gelderland, St. Perspectief	€ 689.000
Ondersteuning van mensen van dementie en ontlasten van de betrokken mantelzorgers.	St. Odensehuis, St. De Bovenkamer, St. Sutfene, St. Zorgcomb. Marga Klom	€ 163.200
Voorkomen en verminderen van eenzaamheid.	Incidentele subsidies diverse instellingen.	€ 57.100
Versterking van de leefbaarheid van de wijk en inwoners ondersteunen bij zelfredzaamheid.	St. Perspectief	€ 2.485.500
Uitvoering geven aan de zorgplicht van de gemeente benoemd in artikel 4.1.1, eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.	GGD N&O Gelderland, St. Veilig Thuis Noord-Oost Gelderland	€ 314.800
Voorkomen en verminderen van schooluitval en jeugdwerkeloosheid.	St. Cornerstone, Vereniging Samenwerkinsverband regio ZTP, GGD N&O Gelderland, St. Walhallab, ZVV AZC,	€ 253.400
Versterken van opvoed- en opgroei ondersteuning.	Incidentele subsidies, St. Impulz, St. Perspecrief Zutphen, St. Yunio	€ 376.200
Verbeteren van gezondheid en welzijn.	GGD N&O Gelderland, St Yunio, St. Ixta Noa, St. Perspectief	€ 1.182.700
Het zorgdragen voor veiligheid en naleving van regels door het bevorderen van maatschappelijk gewenst gedrag.	Stichting perspectief	€ 41.900
Geestelijke gezondheidsdienst	GGD N&O Gelderland	€ 77.800
	Totaal	**€ 14.723.700**

Aan dit overzicht kunnen geen rechten worden ontleend

Overzicht producten per programma

		Rekening	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten							
(excl. mutaties reserves)							
001	Bestuur	2.488	3.196	3.459	3.415	3.283	3.268
003	Burgerzaken	1.433	1.370	2.008	2.024	2.084	2.126
005	Communicatie	89	91	93	93	93	93
007	Wijkgericht werken	375	1.098	1.137	677	597	597
Totaal lasten		**4.385**	**5.755**	**6.697**	**6.209**	**6.057**	**6.084**
Baten							
(excl. mutaties reserves)							
001	Bestuur	-596	-25	-15	-15	-15	-15
003	Burgerzaken	-684	-450	-888	-916	-1.045	-1.118
005	Communicatie						
007	Wijkgericht werken						
Totaal baten		**-1.280**	**-475**	**-903**	**-931**	**-1.060**	**-1.133**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves							
Onttrekking reserves							
Totaal mutaties reserves							
		3.105	**5.280**	**5.795**	**5.278**	**4.997**	**4.951**

		Rekening	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten							
(excl. mutaties reserves)							
210	Wegen	5.210	6.277	6.650	6.744	6.838	6.913
211	Mobiliteit	1.044	1.267	1.325	1.735	1.314	1.328
222	Havens en kaden	254	205	230	229	229	222
310	Gemeentelijke panden en gronden	3.587	3.185	3.119	3.117	3.114	3.624
543	Regionaal archief en erfgoedcentrum	904	925	1.015	1.014	1.012	1.011
544	Monumenten en erfgoed	813	1.274	1.103	973	971	971
545	Archeologie	126	208	295	276	276	276
550	Kunst en Cultuur	4.756	4.708	5.017	4.696	4.696	4.696
560	Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	3.282	3.573	3.754	3.771	3.774	3.759
721	Grondstoffen	5.758	5.546	5.633	5.658	5.664	5.664

722	Riolering	3.460	5.402	4.399	4.742	4.103	4.127
723	SPMilieu en Duurzaamheid	1.137	1.377	1.232	1.232	1.232	1.232
724	Gedenkparken	586	568	610	611	610	609
725	Duurzaamheid	519	3.114	2.078	1.695	1.074	932
810	Ruimtelijke ontwikkeling	1.063	1.127	1.540	1.150	1.100	1.099
821	Wonen	2.165	2.275	2.596	2.452	2.442	2.428
830	Grondzaken	12.906	8.433	6.685	3.489	1.540	428
Totaal lasten		**47.570**	**49.464**	**47.281**	**43.584**	**39.989**	**39.319**
Baten							
(excl. mutaties reserves)							
210	Wegen	-297	-256	-264	-264	-264	-264
211	Mobiliteit	-2.685	-2.726	-2.811	-2.811	-2.811	-2.811
222	Havens en kaden	-14	-12	-13	-13	-13	-13
310	Gemeentelijke panden en gronden	-4.030	-2.775	-2.872	-2.582	-2.582	-2.582
543	Regionaal archief en erfgoedcentrum	-172	-176	-182	-182	-182	-182
544	Monumenten en erfgoed	-65	-1	-1	-1	-1	-1
545	Archeologie	-205	-222	-223	-223	-223	-223
550	Kunst en Cultuur	-33		-176			
560	Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	-33	-12	-13	-13	-13	-13
721	Grondstoffen	-6.593	-6.579	-6.682	-6.707	-6.712	-6.712
722	Riolering	-3.870	-5.925	-4.926	-5.269	-4.629	-4.654
723	Milieu	-60	-108	-112	-112	-112	-112
724	Gedenkparken	-341	-370	-382	-382	-382	-382
725	Energietransitie	-263	-2.274	-1.095	-762	-141	
810	Ruimtelijke ontwikkeling	-91	-52	-53	-53	-53	-53
821	Wonen	-1.889	-1.834	-1.879	-1.879	-1.879	-1.879
830	Grondzaken	-12.313	-8.407	-6.574	-3.378	-1.430	-317
Totaal baten		**-32.954**	**-31.729**	**-28.258**	**-24.631**	**-21.427**	**-20.198**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		5.061	1.273	3.998	1.373	1.373	1.373
Onttrekking reserves		-5.076	-1.619	-3.759	-989	-981	-960
Totaal mutaties reserves		**-15**	**-345**	**240**	**384**	**392**	**413**
		14.602	**17.389**	**19.264**	**19.340**	**18.955**	**19.536**

		Rekening	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten							
(excl. mutaties reserves)							
311	Straatmarkten	125	128	164	165	165	165
320	Economie	1.387	1.494	1.665	1.540	1.540	1.540
421	Onderwijshuisvesting	5.006	5.399	6.232	6.041	5.884	5.506
422	Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid	3.980	3.553	3.690	3.690	3.690	3.690
562	Toerisme en recreatie	448	472	858	808	762	762
600	Participatie werk	4.674	3.964	4.007	3.918	3.918	3.918
640	Gelrewerkt!	10.689	11.137	12.177	12.494	12.844	12.844
Totaal lasten		**26.309**	**26.147**	**28.793**	**28.656**	**28.803**	**28.425**
Baten							
(excl. mutaties reserves)							
311	Straatmarkten	-165	-158	-166	-165	-165	-165
320	Economie	-51					
421	Onderwijshuisvesting	-285	-465	-538	-538	-538	-538
422	Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid	-2.105	-1.505	-1.548	-1.548	-1.548	-1.548
562	Toerisme en recreatie	-27	-19	-19	-19	-19	-19
600	Participatie werk	-590	-209	-1.315	-1.315	-1.815	-1.815
640	Gelrewerkt!	-1.373	-1.398	-1.441	-1.441	-1.441	-1.441
Totaal baten		**-4.596**	**-3.754**	**-5.027**	**-5.026**	**-5.526**	**-5.526**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		600	406	395	395	395	395
Onttrekking reserves		-473		-609	-506	-430	-345
Totaal mutaties reserves		**127**	**406**	**-214**	**-112**	**-35**	**50**
		21.838	**22.800**	**23.553**	**23.518**	**23.241**	**22.949**

		Rekening	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten							
(excl. mutaties reserves)							
120	Brandweer	3.264	3.356	3.543	3.452	3.452	3.451
140	Openbare orde en veiligheid	1.877	1.916	2.104	1.934	1.930	1.930
530	Sport	4.231	3.127	4.762	4.866	4.554	4.563
605	Minimabeleid	9.455	3.380	3.455	3.455	3.455	3.415
608	Schuldhulpverlening	2.003	2.206	2.385	2.385	2.385	2.385
610	Inkomensvoorziening	21.173	24.518	24.489	24.470	24.470	24.470

621	Wmo begeleiding	5.566	7.542	7.397	7.460	7.460	7.460
622	Wmo huishoudelijke hulp	5.318	6.095	6.291	6.272	6.272	6.272
623	Wmo individuele hulpmiddelen	2.003	2.374	2.534	2.514	2.514	2.514
624	Wmo subsidies en overig	5.114	5.428	6.014	5.673	5.657	5.657
625	Wmo vervoer	980	1.263	1.379	1.421	1.471	1.525
630	Jeugdzorg in natura	22.610	25.106	22.292	20.651	20.507	20.507
632	Jeugd algemeen	1.173	1.367	1.144	1.144	1.144	1.144
633	Jeugd PGB	295	231	223	223	223	223
634	Jeugd Preventie	2.171	2.300	5.900	6.323	6.467	6.467
670	Inburgering	2.023	332	442	442	442	392
Totaal lasten		**89.256**	**90.541**	**94.354**	**92.685**	**92.403**	**92.375**
Baten							
(excl. mutaties reserves)							
120	Brandweer	-69	-60	-62	-62	-62	-62
140	Openbare orde en veiligheid	-334	-9	-9	-9	-9	-9
530	Sport	-1.643	-1.169	-1.701	-1.732	-1.732	-1.732
605	Minimabeleid	-144	-96	-96	-96	-96	-96
608	Schuldhulpverlening	-46	-53	-54	-54	-54	-54
610	Inkomensvoorziening	-20.727	-20.635	-20.980	-20.980	-20.980	-20.980
621	Wmo begeleiding	-113	-1.158	-1.027	-809	-809	-809
622	Wmo huishoudelijke hulp	-2					
623	Wmo individuele hulpmiddelen	-7					
624	Wmo subsidies en overig	-513	-601	-589	-606	-623	-623
625	Wmo vervoer	-55	-65	-80	-80	-80	-80
630	Jeugdzorg in natura	-13					
632	Jeugd algemeen	-228					
633	Jeugd PGB						
634	Jeugd Preventie	-48					
670	Inburgering	-2.337		-50	-50	-50	
Totaal baten		**-26.279**	**-23.846**	**-24.648**	**-24.478**	**-24.495**	**-24.445**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		399	680	680	680	680	680
Onttrekking reserves		-2.346	-699	-614	-782	-562	-623
Totaal mutaties reserves		**-1.947**	**-19**	**66**	**-102**	**118**	**57**
		61.032	**66.677**	**69.772**	**68.106**	**68.024**	**67.986**

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten							
(excl. mutaties reserves)							
913	Effecten	65	7	6	6	6	6
920	Belastingen	847	776	741	778	812	842
921	Algemene uitkering						
922	Algemene baten en lasten	2.168	2.415	1.784	2.340	2.807	3.427
960	Overhead	18.464	20.206	24.186	23.612	23.250	23.300
Totaal lasten		**21.544**	**23.404**	**26.717**	**26.736**	**26.875**	**27.575**
Baten							
(excl. mutaties reserves)							
913	Effecten	-948	-723	-728	-723	-723	-723
920	Belastingen	-15.158	-14.829	-14.962	-14.962	-14.962	-14.962
921	Algemene uitkering	-123.318	-117.799	-129.316	-133.467	-125.929	-128.303
922	Algemene baten en lasten	-211	-138	-138	-138	-138	-138
960	Overhead	-513	-799	-669	-608	-562	-415
Totaal baten		**-140.148**	**-134.288**	**-145.813**	**-149.898**	**-142.314**	**-144.541**
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves		14.867	711	1.879	7.967	1.006	2.153
Onttrekking reserves		-12.486	-1.973	-1.167	-1.048	-785	-609
Totaal mutaties reserves		**2.381**	**-1.262**	**712**	**6.920**	**222**	**1.543**
		-116.222	**-112.146**	**-118.384**	**-116.241**	**-115.217**	**-115.422**

Overzicht taakvelden

Bedragen x € 1.000		Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Omschrijving		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblij	3.808	0	3.808	3.385	0	3.385	3.241	0	3.241	3.241		3.241
	Jeugdhulp crisis/LTA ggz verblijf	750	0	750	750	0	750	750	0	750	750		750
	Gesloten plaatsing	995	0	995	995	0	995	995	0	995	995		995
0.1	Bestuur	3.547	0	3.547	3.503	0	3.503	3.371	0	3.371	3.356		3.356
0.10	Mutaties reserves	6.952	-6.098	854	10.416	-3.325	7.091	3.455	-2.759	696	4.601	-2.537	2.064
0.2	Burgerzaken	2.015	-888	1.127	2.031	-916	1.114	2.091	-1.045	1.046	2.133	-1.118	1.015
0.4	Overhead	23.453	-260	23.193	23.310	-199	23.111	22.824	-152	22.672	22.877	-6	22.872
0.5	Treasury	112	-833	-722	228	-945	-717	228	-945	-717	228	-945	-717
0.61	OZB woningen	633	-8.338	-7.705	679	-8.338	-7.659	712	-8.338	-7.626	743	-8.338	-7.595
0.62	OZB niet-woningen	98	-6.309	-6.211	99	-6.309	-6.210	99	-6.309	-6.210	99	-6.309	-6.210
0.63	Parkeerbelasting	124	-2.806	-2.682	124	-2.806	-2.682	124	-2.806	-2.682	124	-2.806	-2.682
0.64	Belastingen overig	0	-95	-95	0	-95	-95	0	-95	-95		-95	-95
0.7	Alg uitkering en ov uitkeringen gemfonds	0	-129.316	-129.316	0	-133.467	-133.467	0	-125.929	-125.929		-128.303	-128.303
0.8	Overige baten en lasten	1.123	-33	1.089	1.636	-33	1.602	2.225	-33	2.192	2.846	-33	2.812
0.9	vennootschapbelasting (VpB)	112	0	112	112	0	112	112	0	112	112		112
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.561	-62	3.499	3.470	-62	3.408	3.470	-62	3.407	3.469	-62	3.407
1.2	Openbare orde en veiligheid	2.130	-34	2.097	1.961	-34	1.927	1.956	-34	1.922	1.956	-34	1.922
2.1	Verkeer en vervoer	7.021	-265	6.756	7.191	-265	6.926	7.242	-265	6.977	7.332	-265	7.067
2.2	Parkeren	698	0	698	654	0	653	654	0	654	653		653
2.3	Recreatieve havens	34	0	34	34	0	34	34	0	34	34		34
2.4	Economische havens en waterwegen	196	-13	183	195	-13	182	194	-13	182	188	-13	175
2.5	Openbaar vervoer	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1		1
3.1	Economische ontwikkeling	627	0	627	627	0	627	627	0	627	627		627
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.030	-2.268	-238	1.258	-1.496	-239	783	-1.022	-240	713	-981	-268
3.3	Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	1.075	-270	805	1.075	-269	806	1.075	-270	806	1.075	-270	806
3.4	Economische promotie	782	-226	556	782	-226	556	736	-226	510	736	-226	510
4.2	Onderwijshuisvesting	6.352	-568	5.784	6.220	-568	5.652	6.063	-568	5.495	5.685	-568	5.117
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.487	-1.538	1.949	3.487	-1.538	1.949	3.487	-1.538	1.949	3.487	-1.538	1.949
5.1	sportbeleid en activering	1.570	-234	1.336	1.570	-266	1.305	1.570	-266	1.305	1.570	-266	1.305
5.2	Sportaccommodaties	2.971	-1.436	1.535	3.076	-1.436	1.640	2.804	-1.436	1.368	2.814	-1.436	1.377
5.3	Cult.presentaties, productie en parti.	3.283	-296	2.987	3.182	-296	2.886	3.182	-296	2.886	3.721	-296	3.425
5.4	Musea	2.594	-596	1.998	2.594	-596	1.998	2.591	-596	1.995	2.591	-596	1.995
5.5	Cultureel erfgoed	1.103	-23	1.079	1.102	-23	1.079	1.101	-23	1.077	1.100	-23	1.077
5.6	Media	1.339	-327	1.012	1.119	-151	968	1.119	-151	968	1.119	-151	968

5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	4.097	-91	4.005	4.028	-91	3.937	4.031	-91	3.940	4.016	-91	3.924
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.256	-416	5.840	5.588	-416	5.172	5.588	-416	5.172	5.588	-366	5.222
6.2	toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.828	-209	10.619	10.772	-209	10.563	10.772	-209	10.562	10.771	-209	10.562
6.3	Inkomensregelingen	31.892	-22.855	9.038	31.551	-22.855	8.696	31.551	-23.355	8.196	31.548	-23.355	8.193
6.4	Begeleide participatie	12.177	-1.441	10.736	12.494	-1.441	11.053	12.844	-1.441	11.403	12.844	-1.441	11.403
6.5	Arbeidsparticipatie	2.839	0	2.839	2.750	0	2.750	2.750	0	2.750	2.750		2.750
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.073	-588	2.485	3.114	-604	2.510	3.165	-622	2.543	3.219	-622	2.597
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	5.712	0	5.712	5.712	0	5.712	5.712	0	5.712	5.712		5.712
6.71B	Begeleiding (WMO)	6.097	0	6.097	6.197	0	6.197	6.197	0	6.197	6.197		6.197
6.71D	Overige maatwekvoorzieningen (WMO)	301	0	301	301	0	301	301	0	301	301		301
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	4.859	0	4.859	4.025	0	4.025	4.169	0	4.169	4.169		4.169
6.72B	Jeugdhulp behandeling	3.219	0	3.219	3.276	0	3.276	3.276	0	3.276	3.276		3.276
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	1.560	0	1.560	1.560	0	1.560	1.560	0	1.560	1.560		1.560
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	39	0	39	39	0	39	39	0	39	39		39
6.73A	Pleegzorg	1.112	0	1.112	1.112	0	1.112	1.112	0	1.112	1.112		1.112
6.73B	Gezinsgericht	1.509	0	1.509	1.509	0	1.509	1.509	0	1.509	1.509		1.509
6.73C	Jeugdzorg met verblijf overig	3.244	0	3.244	3.244	0	3.244	3.244	0	3.244	3.244		3.244
6.82A	jeugsbescherming	43	0	43	43	0	43	43	0	43	43		43
6.82B	Jeugdreclasering	138	0	138	138	0	138	138	0	138	138		138
7.1	Volksgezondheid	1.656	-290	1.366	1.649	-290	1.358	1.632	-290	1.342	1.632	-290	1.341
7.2	Riolering	4.404	-4.926	-521	4.747	-5.269	-521	4.108	-4.629	-521	4.132	-4.654	-521
7.3	Afval	5.262	-6.682	-1.420	5.284	-6.707	-1.422	5.290	-6.712	-1.422	5.290	-6.712	-1.422
7.4	Milieubeheer	2.443	-312	2.131	2.243	-112	2.131	2.243	-112	2.131	2.102	-112	1.990
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	685	-382	303	686	-382	304	686	-382	304	685	-382	303
8.1	Ruimtelijke ordening	2.127	-1.109	1.018	1.989	-891	1.098	1.989	-891	1.098	1.988	-891	1.098
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	5.398	-5.333	65	2.973	-2.909	64	1.499	-1.435	64	428	-364	64
8.3	Wonen en bouwen	3.126	-2.173	953	2.983	-1.883	1.100	2.973	-1.883	1.090	2.958	-1.883	1.075
Totaal taakvelden		**208.672**	**-209.939**	**-1.268**	**206.873**	**-207.731**	**-860**	**197.337**	**-197.645**	**-309**	**198.227**	**-198.587**	**-359**

Overzicht beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	periode	Zutphen	Bron	Beschrijving
Programma 1. Politiek dichtbij								
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2023	9,05	2022	8,95	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2024	1.045	2023	923	Eigen begroting	Apparaatskosten (personele- en loonkosten, huisvestingskosten, tractiemiddelen, facilitaire en automatiseringskosten per inwoner.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	0,10%	2023	0,20%	Eigen begroting	Percentage externe inhuur van de totale loonsom inclusief inhuur.
0. Bestuur en ondersteuning	overhead	% van totale lasten	2024	11,50%	2023	9,80%	Eigen begroting	Percentage overheadkosten ten opzichte van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 2. Volksgezondheid en milieu								
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	129	106	170	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	19,7	20,1	33,2	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 3. Werken en leren								

3. Economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2022	166,4	162,2	174,1	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
3. Economie	Functiemenging	%	2022	48,3	54,1	53,8	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2021	2,3	1,7	1,9	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2021" staat voor schooljaar "2020/2021".
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	0,9	5	4,2	Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	24	22	24	Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Programma 4. Zorgen en samenleven								
1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	5,5	1,9	2,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.

1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	5,4	3,6	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	1,4	1,2	1,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.
1. Veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2022	6,3	5,6	6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw.	2022	5	7	8	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2020	50,8	49,4	49,2	RIVM - Zorgatlas	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2022	714	820,1	825,4	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2022	69,5	72,9	72,2	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2021	497,8	349,7	431,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2022	554,6	195,1	197,7	CBS - Participatie Wet	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
6. Sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2022	800	X	700	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
6. Sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	7	5	6	CBS	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
6. Sociaal domein	% werkloze jongeren	%	2021	2	2	2	CBS	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	17,4	13,6	13,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,7	1,2	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,4	0,2	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
6. Sociaal domein	Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2021	1	1	1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Algemene dekkingsmiddelen								
8. Vhrowv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2022	824	847	823	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

8. Vhrowv	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2022	870	914	905	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv	WOZ-waarde woningen	1.000 euro	2023	312	365	369	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrowv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2022	14,2	8,4	9,3	ABF - Systeem Woningvoorraad	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
8. Vhrowv	Demografische druk	%	2023	78,7	74	70,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Geprognosticeerde balans

Prognose meerjarenbalans (bedragen x € 1.000)	Realisatie	Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	653	859	821	783	745	707
Materiële vaste activa	167.944	201.003	194.720	191.680	189.974	198.124
Financiële vaste activa	17.376	13.016	12.720	12.624	12.528	12.432
Totaal vaste activa	**185.973**	**214.878**	**208.261**	**205.087**	**203.247**	**211.263**
Vlottende activa						
Voorraden	-4.936	-3.549	-5.214	-5.115	-3.687	1
Uitzettingen	41.484	17.178	17.178	17.178	17.178	17.178
Liquide middelen	574	0	0	0	0	0
Overlopende activa	7.749	7.749	7.749	7.749	7.749	7.749
Totaal vlottende activa	**44.871**	**21.378**	**19.713**	**19.812**	**21.240**	**24.928**
Totaal activa	**230.844**	**236.256**	**227.974**	**224.899**	**224.487**	**236.191**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	59.175	61.892	62.696	69.787	70.483	72.547
Resultaat boekjaar	15.645	0	0	0	0	0
Voorzieningen	15.351	13.242	12.746	12.037	13.143	14.225
Vaste schuld	103.303	101.159	94.821	85.861	83.966	92.553
Totaal vaste passiva	**193.474**	**176.293**	**170.263**	**167.685**	**167.592**	**179.325**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	6.451	29.044	26.792	26.295	25.976	25.947
Overlopende passiva	30.919	30.919	30.919	30.919	30.919	30.919
Totaal vlottende passiva	**37.370**	**59.963**	**57.711**	**57.214**	**56.895**	**56.866**
Totaal passiva	**230.844**	**236.256**	**227.974**	**224.899**	**224.487**	**236.191**